

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVA GORICA**

Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica

LETNO POROČILO 2024

Letno poročilo sestavlja:

- **POSLOVNO POROČILO**
- **RAČUNOVODSKO POROČILO**

Uvod	3
Poslovno poročilo	6
Oddelek za kmetijsko svetovanje	6
Oddelek za živinorejo	35
Oddelek za varstvo rastlin	38
Oddelek Agroživilski laboratorij	41
Oddelek Sadjarski center	43
Oddelek Seleksijsko trsničarsko središče Vrhopolje	45
Oddelek Poskusni center za oljkarstvo	47
Projektni oddelek	50
Oddelek Drevesnica Bilje	52
Računovodsko poročilo o poslovanju v letu 2024.....	53
Zaključek	78

UVOD

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica s svojimi dejavnostmi pokriva zahodni del teritorija Slovenije, ki sega od Bovca in Kobarida, Idrije na severu do Pirana na jugu ter vse od italijanske meje na zahodu in do Postojne in Ilirske Bistrice na vzhodu.

Zavod ima status regijskega javnega zavoda. Ustanovljen je za izvajanje javnih služb na področju kmetijstva, gozdarstva in ribištva, za izvajanje strokovnih nalog v pridelavi kmetijskih rastlin, strokovnih nalog v živinoreji, nalog genske banke, za izvajanje javnih pooblastil ter je hkrati zadolžen za prenos znanstvenih dosežkov v prakso na področju vseh kmetijskih panog, ob zagotavljanju okolju prijaznega in tržno učinkovitega kmetovanja, poseljenosti prostora in uravnoteženega razvoja podeželja.

Zavod je s sklepom (Uradni list RS št. 122 z dne 28.12.2000) ustanovila Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, kot javni zavod za območje naslednjih občin: Ajdovščina, Ankaran, Bovec, Brda, Cerknovo, Divača, Hrpelje-Kozina, Idrija, Ilirska Bistrica, Izola, Kanal, Kobarid, Komen, Koper, Miren-Kostanjevica, Nova Gorica, Piran, Pivka, Postojna, Renče-Vogrsko, Sežana, Šempeter-Vrtojba, Tolmin in Vipava.

Zavod izvaja tudi strokovno in nudi tehnično pomoč svetom OE in odborom izpostav KGZS: Koper, Nova Gorica in Postojna.

Poleg osnovnega poslanstva v javni sferi se na zavodu ločeno opravljajo še proizvodne dejavnosti in posredovanje storitev ter izvajanje projektov, ki so tržne narave.

Sedež zavoda

Kromberk, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica

Tel: 05/ 33 51 200

Faks: 05/ 33 51 260

Matična številka: 5051754

Davčna številka: 19169884

Šifra dejavnosti: 84.130 Urejanje gospodarskih področij za učinkovitejše poslovanje

Reg. sodišče: Okrožno sodišče Nova Gorica, št. vložka 10005200

Direktor: mag. Jana Čuk

Organizacija in kadrovska struktura

Izvedba programov dela je v letu 2024 potekala po zastavljenem delovnem načrtu in programu.

Poslovanje smo spremljali skupno in ločeno po stroškovnih mestih, glede na organizacijsko enoto in na vir financiranja zaradi preglednosti poslovnih dogodkov in zagotavljanja namenske porabe javnih sredstev.

V okviru Zavoda delujejo naslednji oddelki: splošni posli, finance in računovodstvo, kmetijsko svetovanje, živinoreja, sadjarski center, selekcijsko trsničarsko središče, poskusni center za oljkarstvo, drevesnica, varstvo rastlin, agroživilski laboratorij, raziskovalni ter projektni oddelek.

Zakonske in druge pravne podlage, delovnega področja

- Zakon o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 26/08, 7/09 – odl. US, 109/23 in 33/24 – odl. US)
- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23)
- Zakon o fitofarmaceutskih sredstvih (Uradni list RS, št. 83/12, 35/23 – odl. US in 95/24)
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/10, 40/14 – ZIN-B in 21/18 – ZNOrg)
- Zakon o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 25/05 – uradno prečiščeno besedilo, 41/09, 32/12, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18)
- Zakon o varstvu novih sort rastlin (Uradni list RS, št. 113/06 – uradno prečiščeno besedilo in 90/12 – ZdZPVHVVR)
- Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Zakon o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR in 45/15)
- Zakon o krmi (Uradni list RS, št. 127/06 in 90/12 – ZdZPVHVVR)

- Zakon o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18)
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Predpisi izdani na podlagi zakonov navedenih v prejšnjih alinejah, oziroma izdanih na podlagi drugih zakonov, ki urejajo področje javnih služb v kmetijstvu
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23)
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE)
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 75/19, 61/20 – ZDLGPE, 133/20 in 174/20 – ZIPRS2122)
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23 in 88/23 – ZOPNN-F)
- Drugi zakoni in podzakonski akti ter interni pravilniki

Izvajanje nalog in dejavnosti

Zavod v okviru javne službe izvaja sledeče naloge:

- Svetovanje, izobraževanje in usposabljanje kmetov, lastnikov in zakupnikov gozdov ter prenos znanja na tehnološkem, gospodarskem in okoljevarstvenem področju
- Svetovanje za preprečevanje nezgod in varovanje zdravja pri delu v kmetijstvu in gozdarstvu
- Selekcija, reprodukcija, kontrola proizvodnosti in rodovništvo v živinoreji
- Označevanje in registracija domačih živali
- Načrtovanje in izvajanje programov celostnega razvoja podeželja in obnovo vasi in na drugih področjih pomembnih za razvoj kmetijstva in živilstva
- Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske in ekonomske politike, svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva, pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij in drugih oblikah združevanja kmetijskih pridelovalcev
- Svetovanje in pomoč pri izdelavi programov razvoja podeželja in sodelovanje pri agrarnih operacijah in prostorskem načrtovanju
- Napovedovanje pojava škodljivih organizmov, diagnosticiranje, spremljanje zdravstvenega stanja rastlin in dajanje nasvetov za njihovo uničenje ter druge naloge določene z zakonom
- Dajanje nasvetov za pravilno rabo fitofarmaceutskih sredstev
- Diagnostika karantenskih in gospodarskih škodljivcev ter predlaganje ukrepov kmetom za njihovo zatiranje ter izdelava ocen tveganja v primeru pojava le teh
- Spremljanje predpisanih tehnologij in metod predelave grozdja in vina
- Selekcija in introdukcija sadnih sadik, oljk in vinske trte ter tehnološki poskusi
- Vzgoja matičnega materiala in podlag
- Ocenjevanje škod v kmetijstvu
- Izobraževanje, svetovanje in praktično usposabljanje kmetijskih pridelovalcev in rejcev
- Oskrba veterinarskih postaj z repro-materialom za osemenjevanje govejih plemenic
- Reja plemenskih bikov za potrebe odbire za osemenjevalne centre za proizvodnjo in prodajo semena ali za naravni pripust ter pridelava krme za plemenjake
- Svetovanje in pomoč pri načrtovanju, organizaciji in izvajanju dopolnilnih dejavnosti

Druge dejavnosti z področja analitike živil ter varstva rastlin :

- Laboratorijska dejavnost na področju pedologije in ugotavljanja skladnosti kmetijsko-živilskih proizvodov
- Organoleptične ocene mošta in vina
- Izvajanje laboratorijskih analiz zemlje, krme, grozdja in vina ter drugih proizvodov iz grozdja in vina, izdajanje certifikatov in druge naloge določene z zakonom
- Spremljanje dozorevanja grozdja za določitev roka trgatve
- Izvajanje analiz oljčnega olja
- Izvajanje obveznih zdravstvenih pregledov izhodiščnega in sadilnega materiala večletnih rastlin iz uvoza
- Opravljanje bioloških prvih preiskav vzorcev sredstev za varstvo rastlin, proizvedenih iz novih aktivnih snovi

- Izvajanje uradne diagnostike karantenskih in gospodarsko škodljivih organizmov, izdelave ocen tveganja in ukrepov za njihovo zatiranje ter vodenje podatkovne baze

Poleg zgoraj naštetih dejavnosti zavod opravlja še druge gospodarske in storitvene dejavnosti, ki so neposredno povezane z opravljanjem javne službe oziroma se z njo dopolnjujejo:

- Vzreja plemenskih bikov in pridelava krme za lastne potrebe ter prodaja plemenske živine
- Raziskovalna dejavnost za področje kmetijstva in sorodnih dejavnosti
- Izdelava poslovnih načrtov za investicije v kmetijstvu
- Priprava in izdajanje strokovnih navodil in publikacij

Proizvodno tržno dejavnost predstavlja pridelava in prodaja sadnih sadik ter drugih rastlin za potrebe kmetijstva.

Dolgoročni zastavljeni cilji

- Ohranjanje kmetijskih gospodarstev
- Usmerjanje kmetij v skladu z dolgoročnim programom razvoja Slovenskega kmetijstva
- Dvig profesionalne ravni in izobrazbene ravni kmetov
- Uvajanje novih tehnologij na kmetijskih gospodarstvih
- Uvajanje okolju prijaznejšega načina kmetovanja (ekološka pridelava)
- Pomoč kmetom pri zagotavljanju izpolnjevanja pogojev in zahtev EU standardov
- Uvajanje in razvijanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah
- Usmerjanje kmetij v smislu izvajanja učinkovitejšega trženja kmetijskih pridelkov
- Usposabljanje kmetijskih gospodarstev za izvajanje ukrepov PRP in SKP

Letni zastavljeni cilji

- Izvajanje načrtovanega programa dela zavoda
- Izvajanje ukrepov kmetijske politike
- Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva
- Sodelovanje z občinami pri izvajanju programa razvoja podeželja
- Sodelovanje pri izvajanju strokovnih nalog v živinoreji
- Organizacija in izvajanje vnosa subvencijskih vlog
- Sodelovanje z drugimi inštitucijami
- Spodbujanje delovanja strokovnih društev

Izvajanje zastavljenih ciljev z oceno uspeha

Uresničevanje letnih ciljev poslovanja so oteževali različni dejavniki. Program začasnega financiranja po dvanajstih letih je ugodno vplivalo na likvidnost zavoda, večji problem pa vsekakor predstavlja nezadostno proračunsko financiranje javnih nalog, ki jih izvajata oddelek za kmetijsko svetovanje in oddelek za živinorejo. Ne glede na vse pa smo v letu 2024 tekom leta pridobili dodatna sredstva na obeh oddelkih, kar v veliki meri vplivalo na končen rezultat zavoda.

V mesecu juniju je zavod napisal in zagovarjal sanacijski načrt, ki smo ga izvajali celo leto.

V skladu s cilji smo izvajali varčevalne ukrepe na področju: materialnih stroškov, omejitev pri najemanju študentskega dela ter sklepanju podjemnih pogodb ter intenzivneje izvajali pogajanja z dobavitelji. Nadaljevali smo aktivnosti pri zagotavljanju sistema vodenja kakovosti po standardu ISO/IEC 17025 v mlečnem in agroživilskem laboratoriju ter potrebne posodobitve in nadgradnje opreme za delo v laboratoriju.

Delo oddelkov za kmetijsko svetovanje, oddelka za živinorejo, oddelka za varstvo rastlin, selekcijsko trsničarskega središča, sadjarskega centra ter poskusnega centra za oljkarstvo je potekalo skladno s sprejetim programom dela in finančnim načrtom za leto 2024.

Na področju projektov smo izvajali planirane projektne aktivnosti. Delo tržnih oddelkov smo izvajali skladno s sprejeto poslovno strategijo in zastavljenimi cilji Zavoda.

Organizirali smo številna strokovna izobraževanja kmetovalcev, NPK, tečaje, seminarje, prireditve, srečanja, okrogle mize. Sodelovali smo tudi na vseh pomembnejših sejmih v Sloveniji in krepili sodelovanje s številnimi strokovnimi institucijami v Italiji, Avstriji, Nemčiji in na Hrvaškem.

POSLOVNO POROČILO

Oddelek za kmetijsko svetovanje

Vodja oddelka: Vasja Juretič, univ. dipl. inž. agronomije

Oddelek za kmetijsko svetovanje Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica zaposluje 43 kmetijskih svetovalcev. Terenski kmetijski svetovalci in kmetijski svetovalci specialisti so razporejeni na sedežu zavoda in 9 izpostavah zavoda. 30 je terenskih kmetijskih svetovalcev, 4 je svetovalcev za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino, 12 kmetijskih svetovalcev specialistov ter vodja službe. Specialistično svetovanje zajema številne panoge kmetijstva zaradi raznolikih geografskih in klimatskih dejavnikov. Panoge so vinogradništvo in vinarstvo, poljedelstvo, živinoreja, zelenjadarstvo, sadjarstvo in oljkarstvo. Na več kmetijah se ukvarjajo z različnimi panogami. Raznolikost se kaže v planinski paši, varstvu rastlin v trajnih nasadih, gnojenju, vodovarstvenih režimih, agrarni ekonomiki, davkih v kmetijstvu, dopolnilnih dejavnostih, ekološkem kmetovanju, socialnem podjetništvu, zakonodaji, prilagoditvah na podnebne spremembe, ki so vsa pomembna za uravnotežen razvoj podeželja.

Območje delovanja obsega 24 občin z okrog 263.000 prebivalci na 4.331km² površin. V RKG-ju je vpisanih preko 16.500 KMG, zemljišč v uporabi je preko 65 tisoč ha (vir: RKG) kar predstavlja 15% vseh površin. Zbirne vloge za različne vrste plačil je uveljavljalo 6.942 kmetijskih gospodarstev.

Največji delež površin je travinja (63%). Sledi slabih 6.500 ha vinogradniških površin v štirih vinorodnih okoliših dežele Primorske. Intenzivnih sadovnjakov, predvsem jablan in breskev je cca 800 ha. V zadnjih letih naraščajo površine z marelicami, kakijem, češnjami in različnim sredozemskim vrstami sadja in jagodičjem. Zmanjšuje se pridelava breskev za predelavo. Povečuje se število kmetij s predelavo. Obnov trajnih nasadov in vinogradov ne dosega enostavne reprodukcijo. Njiv je cca 5.500 ha, kjer se skoraj na polovici teh površin pridelujejo kornjača za zrnje in silažo ter žita. Oljčnikov v registru je preko 1.500 ha, večina v Slovenski Istri, večajo se površine v Goriških Brdih na Goriškem in spodnji Vipavski dolini. Travninskih sadovnjakov je 1.150 ha. Redi se cca. 30.000 glav govedi. V zadnjih desetih letih se je število kmetij, ki redijo govedo zmanjšalo za tretjino, povprečno število pa se je povečalo za tretjino na skoraj 10 glav na kmetijo. Stalež govedi je stabilen, drobnice je nekoliko manj. Povečalo se je število rej krav dojlj in kmetij s predelavo mleka. Število drobnice je okrog 30.000, od tega je slaba tretjina koz. Trenutni stalež za prirejo mleka je cca 9.500 plemenskih živali. Na 12 mlečnih planinah se pase nekaj več kot 400 krav molznic večinoma rjave pasme. Na petih ovčjih planinah 800 glav Bovške ovce in šestih planinah skoraj 2.000 glav mesne drobnice. Pridelanega je cca 600 t kravjega sira. Izpit za izvajalce ukrepov varstva rastlin ima več kot 6.500 uporabnikov.

Oddelek javne službe kmetijskega svetovanja

V skladu s programom dela smo izvajali ukrepe načrtovane v okviru sedmih nalog. Realizacija je razvidna iz preglednic, ki sledijo.

Prioritete v letu 2024 so bile:

- implementacija Strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (SN 2023–2027), s poudarkom na vključevanju kmetijskih gospodarstev v intervencije t. i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK,
- podnebne spremembe,
- spodbujanje spremljanja gospodarjenja na kmetijskih gospodarstvih vključno s prehodom FADN v FSDN,
- spodbujanje mladih za kmetovanje kot horizontalna naloga,
- digitalizacija kmetijstva kot horizontalna naloga

Horizontalna naloga: implementacija Strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (SN 2023–2027), s poudarkom na vključevanju kmetijskih gospodarstev v intervencije t. i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK

Zelo veliko je bilo aktivnosti zaradi uvajanja novega strateškega načrta skupne kmetijske politike. Kmetijski svetovalci so se izobraževali na številnih izobraževanjih, ki jih je pripravilo MKGP. V okviru JSKS smo za kmetije organizirali številna predavanja s predstavitevami posameznik operacij SN. Veliko smo svetovali glede

vključevanja v različne intervencije intervencije, ter svetovali in nudili pomoč pri uporabi aplikacije sopotnik in fotosopotnik, ki se uvaja za spremljanje in kontrolo kmetijskih površin.

Horizontalna naloga: spodbujanje mladih za kmetovanje

Ta naloga se je izvajala v okviru vseh aktivnosti. Ciljni skupini mladih kmetov smo prilagodili načine in metode svetovanja, predvsem z uvajanjem e-načinov svetovanja ter spodbujanja pri uporabi modernih digitalnih orodij. Udeležili smo se tudi vsakoletnega srečanja mladih kmetov, kjer je poleg druženja in strokovnih vsebin zelo pomembno evidentiranje njihovih pobud, na podlagi katerih bomo nadgrajevali svetovalno delo. V letu 2024 je srečanje gostilo podjetje SIP iz Šempetra v Savinjski dolini. Sodelovali smo tudi pri pripravi sprememb uredbe za intervencijo za mlade kmete (IRP24). Na območju zavoda smo skozi celo leto predstavljali intervencijo IRP24 ter mladim kmetom in prenosnikom kmetij svetovali pred kandidiranjem za nepovratna sredstva iz te intervencije.

Horizontalna naloga: digitalizacija kmetijstva

Sodelovali smo pri uvajanju digitalizacije na kmetijska gospodarstva in v svetovalno delo v najširšem smislu. Promovirali smo dobre prakse pri uporabi digitalnih orodij in naprav ter usposabljali svetovalce in kmete za uporabo digitalnih rešitev in opreme na različnih področjih praktične rabe (sodobna informacijska in komunikacijska tehnologija, natančna merilna oprema, senzorji, tipala, sistemi geo-pozicioniranja, spremljanje škodljivcev s foto vabami, ...). Kmetijam smo med drugim predstavili sodobne digitalne sisteme in orodja za uspešno upravljanje črede (avtomatizacija namakanja, avtomatizirana molža in krmljenje, uporaba pametnih ovratnic in ušesnih znamk, nadzor klime v hlevu, ipd.). Sadjarjem, vinogradnikom in vrtnarjem smo svetovali s področja namakalne tehnike, obrokov namakanja, ter digitalne pristope pri napovedih namakanja. Skupaj s KGZS smo sodelovali pri oblikovanju platforme in orodij za digitalizacijo JSKS v okviru projekta "Digitalizacija nalog javne službe kmetijskega svetovanja", ki je financiran iz NOO. Sodelovali smo tudi pri razvoju digitalnih orodij za delo JSKS (kot npr. Farm Manager, e-izobraževanje in svetovanje) ter jih preko različnih aktivnosti (delavnic, predstavitev, izobraževanj) uvajali v prakso, tako za svetovalce kot tudi za kmete.

Opravljenih ure v 2024 (71.072,00) so nekoliko nižje od planiranih 77.223,00. V letu 2024 je bilo na oddelku 5 upokojitev, kjer je bilo zagotavljanje nadomeščanja vezano na daljše odpovedne roke novo zaposlenih (2-3 mesečni odpovedni roki), v enem primeru je bilo potrebno ponoviti razpis, ker nismo dobili ustreznega kandidata za sklenitev pogodbe o zaposlitvi. Dodatno je bilo na oddelku JSKS kar za 3.990,50 ur zaradi kratkotrajnih odsotnosti in refundiranih odsotnosti in 1.856,00 ur zaradi dolgotrajnih bolniških odsotnosti, kjer ni bilo nadomeščanja zaposlene zaradi nepredvidljivega datuma vrnitve zaposlene (odločbe ZZZS s podaljšanjem bolniške odsotnosti so prihajale za mesec oz. dva naprej...). Po dolgotrajnih bolniških in porodniških odsotnosti prihaja tudi do kopičenja letnega dopusta, čigar koriščenje je potrebno omogočiti po vrnitvi, kar je velika težava pri organizaciji dela. V letu 2024 smo imeli dva zaposlena za krajši delovni čas iz dveh izpostav JSKS (6 h delovnik), zaradi odločbe CSD. V teh primerih nadomeščanje manjkajočih ur ni mogoče.

2. Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti

1.1 Izvajanje tehnološkega svetovanja za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	19.460	18.901	96

1.1.1 SADJARSTVO

Izvedene aktivnosti:

Izvajali smo individualna tehnološka in strokovna svetovanja na sadjarskih kmetijah, svetovali pri pripravi in izvedbi novih trajnih nasadov in obnovi starih nasadov. Izvajali smo izobraževanja (strokovna predavanja, prikaze rezi sadnega drevja) za sadjarje in pripravili veliko prispevkov in izjav za medije. Posneli smo daljši prispevek o tehnologiji pridelave namiznega grozdja za oddajo »Na vrtu«. Sodelovali smo z drugimi strokovnimi institucijami (priprave strokovnih ocen škode po divjadi, popravki tehnoloških navodil,...). Sodelovali smo s sadjarskimi društvi, drugimi različnimi društvi, občinami in razvojnimi organizacijami. Specialistka za sadjarstvo je pomagala pri pripravi in izvajanju programa dela za posamezna področja sadjarstva in sodelovala v strokovni skupini (SS) z javno službo v sadjarstvu (JS). Udeleževali smo se različnih strokovnih posvetov (Sadjarski posvet v Krškem, Eko topaz, Posvet o jagodi, Posvet o Haskap jagodi...).

Aktivno smo sodelovali (s prispevki) na Mediteranskem posvetu o varstvu rastlin in na Prazniku kakija v Strunjanu. Kmetovalcem smo svetovali aktualne tehnološke ukrepe in sodelovali pri oblikovanju priporočil, ki smo jih redno objavljali na naši spletni strani. Spremljali smo tehnološke poskuse, ki se izvajajo v sadjarskih centrih Gačnik in Bilje in sodelovali pri pobudah s terena za nove poizkuse. Udeležili smo se izobraževanja o tleh (talni profil). Prioriteta dela je bilo svetovanje primernih sadnih vrst in sort, ki so prilagojene za spremenljive podnebne spremembe in bolj odporne na bolezni in škodljivce, svetovanje ukrepov za blažitev podnebnih sprememb (svetovanje o postavitvi namakalnih sistemov, protitočnih in proti insektnih mrež). Spremljali smo stanja nasadov ob pojavih novih škodljivcev, opravljali monitoring le teh in sodelovali s službo za varstvo rastlin. Spremljali smo fenofaze razvoja posameznih sadnih vrst in poročali v agro meteorološki portal. Svetovali in promovirali različne načine povezovanja in skupnega nastopa na trgu. Spremljali smo dozorevanje sadja in priporočali pravočasno obiranje. Sodelovali smo pri ocenjevanju novih sort sadja in pri ocenjevanju sokov in žganj. Pripravljali smo načrte za zahtevne agromelioracije. Pripravljali poročila o nadzoru po zaključeni investiciji v trajne nasade. Zaradi vseh vremenskih ujem – pozebe, toče, plazov, poplav, sem specialistka sodelovali pri popisu in ocenjevanju škode po ujmah v trajnih nasadih. Zaradi obsežnih ujem, smo veliko svetovali o izvajanju pravilnih agromelioracijskih ukrepov pri pripravi novih nasadov na terasah s poudarkom na ureditvi odvodnje, tehnološko smo svetovali za izvajanje ukrepov za omilitev stresnih razmer in pravilni rezi po poškodbah.

Tabela:

1.1.1 Sadjarstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	8	39	488
Število osebnih svetovanj	2000	1836	92
Število pripravljenih strokovnih gradiv, strokovnih prispevkov, objav v medijih za uporabnike	8	28	350

Komentar tabele:

Izvedli smo večje število usposabljanj zaradi velikih potreb na terenu (uvajanje novih tehnologij, sadnih vrst, ...). Prav zaradi slednjega, smo pripravljali številne strokovne prispevke na to temo.

1.1.2 VINOGRADNIŠTVO IN VINARSTVO

Izvedene aktivnosti:

Izvajali smo strokovna svetovanja, predavanja, delavnice in tečaje; osebno, po telefonu in elektronski pošti. Pri tehnološkem svetovanju so predstavili tehnologije v vinogradniški pridelavi, s poudarkom na gnojenju, zimski rezi, zelenih delih in oskrbi tal, pri čemer smo veliko časa namenili pomenu prilagoditve tehnologije spremenjenim podnebnim razmeram, npr. v pozni pomladi jer bilo največ svetovanj s področja omilitev škode zaradi pozebe, v poletnih mesecih pa s področja zmanjševanja škode zaradi sušnega in vročinskega stresa na vinski trti. Zaradi pomanjkanja padavin in zelo visokih temperatur smo svetovali o izvajanju primernih ukrepov v rodnih in še posebej v mladih vinogradih.

Svetovali smo pri napravi novih vinogradov (zemeljska dela, založno gnojenje, podlage in sorte, gojitvene oblike, dovoljenja za zasaditev vinske trte, možnost pridobivanja podpor).

V skladu s Pravilnikom o kontroli grozdja v času trgatve smo v sodelovanju z Agroživilskim oddelkom izvajali vzorčenje grozdja v vseh štirih vinorodnih okoliših vinorodne dežele Primorska.

Skupaj s Selekcijско trsničarskim središčem Vrhpolje smo pripravili razstavo grozdja v Ajdovščini, kjer je bilo na ogled okrog 200 vzorcev grozdja, tako vinskih kot namiznih sort; in sicer sorte trsnega izbora za Primorsko, stare lokalne sorte, tolerantne sorte, najbolj razširjeni kloni posameznih sort.

Z mladim prevzemnikom smo sodelovali pri zasnovi in izvedbi poskusa v vinogradu in izdelavi dnevnika poskusa.

Dijakinji 3. letnika gimnazije smo v okviru projekta Senčenje na delovnem mestu – predstavili delovno mesto kmetijske svetovalke specialiste za vinogradništvo.

Izvajali smo mentorstvo pri obveznem praktičnem izobraževanju študentom višje šole Upravljanja podeželja in krajine.

Sodelovali smo v strokovni skupini za vinogradništvo in vinarstvo KGZS.

Organizirali smo samoizobraževanje v okviru Vinogradniškega kolegija za terenske svetovalce goriškega zavoda – predavanja iz več aktualnih tematik in degustacija vin novo potrjenih slovenskih klonov in klonskih kandidatov treh sort.

Tabela:

1.1.2 Vinogradništvo in vinarstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	4	24	600
Število osebnih svetovanj	2000	3457	173
Število pripravljenih strokovnih gradiv, strokovnih prispevkov, objav v medijih	6	14	233

Komentar tabele:

Izvedli smo večje število usposabljanj zaradi velikih potreb na terenu ter zaradi ukrepov za omilitev podnebnih sprememb. Prav zaradi slednjega, smo pripravljali številne strokovne prispevke na to temo.

1.1.3 OLJKARSTVO**Izvedene aktivnosti:**

Izvedli smo individualna svetovanja (na terenu, prek telefona, e-pošte) ter delavnice s prikazi rezi oljk. Opravili smo več nasvetov in predavanj ter pripravili več prispevkov v medijih, s katerimi smo želeli širiti splošno znanje o oljkarstvu in ustreznih tehnoloških ukrepih za doseganje boljših pridelkov. Prioriteta dela je bilo svetovanje ukrepov za blažitev podnebnih sprememb in trajnostnem oljkarstvu z ustrežno oskrbo oljčnikov in spremljanje zdravstvenega stanja oljčnikov (predvsem pojav novih škodljivcev) v sodelovanju s službo za varstvo rastlin. Pridelovalcem oljk smo nudili nasvete za ohranjanje in izboljšanje rodovitnosti tal, ustrezni uporabi gnojil ter svetovali pri pravilni izbiri sorte glede na spremenjene podnebne razmere. Spremljali smo fenofaze in ocenili pridelek v oljčnikih ter svetovali o optimalnem času obiranja, glede na izjemno sušne in vroče razmere v poletnih mesecih. Sodelovali smo z JSO, oljgarskimi društvi (DOSI, DOB in GOD) ter aktivno prispevali pri nastajanju Smernic dobre higienske prakse za predelavo oljk v oljčno olje in namizne oljke. Svetovali in promovirali smo različne načine povezovanja in skupnega nastopa na trgu ter širili znanje o zaščitnih označbah. Z Agrarno skupnostjo Rožar smo aktivno sodelovali pri načrtovanju oljčnika na degradiranem zemljišču. Predstavili in svetovali smo glede intervencij v oljkarstvu iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023-2027. Vzpostavili smo NPK oljkar/oljkarka in ga tudi uspešno izpeljali.

Tabela:

1.1.3 Oljkarstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	5	26	520
Število osebnih svetovanj	800	642	80
Število pripravljenih strokovnih gradiv, strokovnih prispevkov, objav v medijih	5	11	220

Komentar tabele:

Izvedli smo večje število usposabljanj zaradi velikih potreb na terenu (rez oljk, odpadanje plodičev, obiranje oljk, ...) ter zaradi ukrepov za omilitev podnebnih sprememb. Prav zaradi slednjega, smo pripravljali številne strokovne prispevke na to temo.

1.1.4 HMELJARSTVO**Izvedene aktivnosti:**

/

Tabela:

1.1.4 Hmeljarstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	/	/	/
Število svetovanj	/	/	/
Število tehnoloških sestankov	/	/	/
Število pripravljenih strokovnih gradiv, strokovnih prispevkov, objav v medijih	/	/	/

Komentar tabele:

/

1.1.5 VRTNARSTVO (ZELENJADNICE, ZELIŠČA IN OKRASNE RASTLINE)

Izvedene aktivnosti:

Pri naši prvotni nalogi svetovanja, usposabljanja in informiranja pridelovalcev smo tehnologijo pridelave prilagodili podnebnim spremembam in usmerjali pridelavo v zaščitenih prostorih ter svetovali o tehnologiji pridelave večino zelenjadnic in pri tem uporabljali najnovejše rezultate poskusov in raziskav. Pri posodabljanju tehnoloških priporočil za pridelavo izbranih zelenjadnic smo bili v sodelovanju z Javno službo v vrtnarstvu ter pri izvajanju poskusov in delavnic.

Za učinkovit prenos znanja do uporabnikov smo tesno sodelovali z Javno službo v vrtnarstvu ter znanstveno-raziskovalnimi institucijami. Pri tem smo uporabljali različne metode dela, kot so individualno svetovanje, predavanja, posveti, tehnološka navodila in strokovni prispevki. Svetovanje smo izvajali tudi preko digitalnih orodij.

Za nas je bil eden pomembnejših dogodkov izpeljan Prvi zelenjadarski posvet Primorske, ki je bil namenjen pridelovalcem, ki jih zanima področje pridelave in jih s tem spodbuja k večanju proizvodnje in izboljšanju samooskrbe. Cilji posveta so bili predaja novih znanj pridelovalcem, predstavitev novih tehnologij v zelenjadarstvu, predstavitev aktualnih problematik s področja varstva zelenjadnic, predstavitev problematike dostopnosti FFS v EU in Sloveniji, krepitev sodelovanja med pridelovalci in Kmetijsko gozdarskim zavodom. V sklopu prvega zelenjadarskega posveta smo izvedli tudi predavanje na temo: Pregled sezone 2023 in intervencija biotično varstvo. Aktivno smo se udeležili 2. zelenjadarskega posveta, ki bo potekal na sejmu Agra. Na posvetu so bile predstavljene nizozemske novosti s področja pridelave zelenjave. V ospredju je bila okrogla miza z naslovom: "Soustvarjanje vizije slovenskega zelenjadarstva po letu 2027" kjer smo bili udeleženi. Pripravili smo kar nekaj prispevkov in strokovnih člankov za različne časopise in radijske oddaje ter pri tem ozaveščali širšo javnost na ohranjanje in izboljšanje pridelave glede na podnebne razmere.

Pri svetovanju smo strmeli k ohranjanju naravnih virov in se osredotočali na strokovno utemeljeno gnojenje ter nadzorovano uporabo sredstev za varstvo rastlin. Vzpodbujali smo gnojenje zgolj na podlagi analiz tal in potreb rastlin ter svetovali varstvo rastlin na osnovi načel integriranega oz. ekološkega varstva rastlin, vključno z biotičnim varstvom in metodami z nizkim tveganjem in pri tem upoštevali vse predpise zakonodaje. Pri svetovanjih na terenu smo svetovali o biotičnem varstvu predvsem o predatorjih in sodelovali pri načrtovanju ter postavitvi hotelov za žuželke.

Tabela:

1.1.5 Vrtnarstvo (zelenjadnice, zelišča in okrasne rastline)	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	4	7	175
Število osebnih svetovanj	1000	1085	109
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih za uporabnike	8	7	88

Komentar tabele:

Zaradi uvajanja novih tehnologij v pridelavi zelenjave smo izvedli večje število usposabljanj.

1.1.6 SEMENARSTVO IN OHRANJANJE RASTLINSKIH GENSKIH VIROV

Izvedene aktivnosti:

Pridelovanje lastnih semen in izmenjava le teh je v močnem razmahu. Semena menjujejo lastnike na raznoraznih izmenjevalnicah semen in mnogo kateri vrt je bogatejši za novo sorto ali vrsto zelenjave, zelišč. Lastna semena ni vedno lahko pridelati, saj imajo posamezne vrste svoje zahteve katere je potrebno poznati in upoštevati. Na prej naštetih izzive smo na delavnici semenarstva udeležencem podali osnovna znanja za pridelavo kakovostnih semen, da bo res kakovostno, dobro kaljivo in pridelek zadovoljiv. Na delavnici semenarstva smo predstavili nekaj ključnih vidikov osnovnih pravil pridelovanja semena, ki jih ne kršimo: oprasavanje, izolacija in poznavanje rastlin saj je pomembno vedeti, kaj se dogaja z rastlino med cvetenjem in zorenjem semen. . Udeležili smo se koordinacijskih sestankov z MKGP in JS rastlinske genske banke ter opozorili, da je v Sloveniji premalo organizatorjev in dodelovalcev certificiranih semen, ki bi semena perspektivnih vrst in sort iz genske banke oživili in začeli s trženjem semena.

Delo na tem področju je usmerjeno v osveščanje kmetov in širše javnosti o pomenu ohranjanja rastlinskih genskih virov. Pri tem smo prenašali znanje ustreznih tehnologij in sodelovali raziskovalnih institucij ter z Javno službo v vrtnarstvu in javno službo v poljedelstvu. Zaradi podnebnih sprememb smo pregledali več različnih sort, ki so primerne za gojenje na območju svetovanja. Pri tem smo upoštevali lokalne pogoje, kot

so podnebje, tla in področje pridelave. Med ponudniki semen smo preučili sorte za odpornost na bolezni, prilagodljivost in donosnost posameznih sort in pripravili sortne liste za določene zelenjadnice in pridelovalcem svetovali o pravilni izbiri sortimenta kajti to je pomemben korak pri načrtovanju kmetijske dejavnosti in je ključna za uspešno pridelavo.

Tabela:

1.1.6 Semenarstvo in ohranjanje rastlinskih genskih virov	Program	Poročilo	Indeks
Število kmetij, ki se vključujejo v evidentiranje in ohranjanje rastlinskih genskih virov na kmetijah	1	1	100
Število osebnih svetovanj	30	34	113
Število usposabljanj	1	1	100
Število pripravljenih tehnoloških navodil, gradiv in objav v medijih	1	0	0

Komentar tabele:

Glede na potrebe na terenu smo se vključevali pri ohranjanju genskega materiala.

1.1.7 POLJEDELSTVO

Izvedene aktivnosti:

Kmetom smo svetovali, jih usposabljali in informirali o ustreznih tehnoloških ukrepih za doseganje visoko kakovostnih pridelkov. Pri svetovanju dajemo vedno poudarek tudi prilagajanju na podnebne spremembe, saj smo jim prav na Primorskem bolj izpostavljeni (suša, toče, neurja, vetrna in vodna erozija). Kmetovalce smo opozarjali tudi na varovanje posevkov poljščin pred škodo po divjih prašičih in srnjadjo ter jelenjadjo, ki na določenih območjih že onemogočajo ekonomično pridelavo poljščin. Odločevalce smo opozarjali, da so ukrepi na tem področju nujni.

Seznajali smo jih z ukrepi za ohranjanje in izboljševanje rodovitnosti tal, dvig humusa v tleh (pravilna obdelava ob pravem času, vključitev dosevkov za zeleni podor), s kolobarji z vključevanjem metuljnic in manj razširjenih poljščin, izbor ustreznih sort, prilagojenim na lokalne klimatske razmere, ki hkrati povečujejo prehransko varnost ter samooskrbo kmetij. Nudili smo nasvete o strokovno utemeljenem gnojenju z organskimi in mineralnimi gnojili ter varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi s poudarkom na integriranem varstvu rastlin z namenom varovanja naravnih virov. Kmetovalce smo opozarjali na pravočasno zatiranje invazivnih vrst. Pri strokovnem delu smo dali poudarek sodobnim tehnologijam in rezultatom novejših raziskav v Sloveniji in tujini. Sodelovali smo pri strokovni podpori žitni verigi in pri vzpodbujanju pridelave koruze za predelavo v koruzni zдроб. Za večjo konkurenčnost smo kmetom svetovali in jih spodbujali k različnim načinom povezovanja in skupnega nastopa na trgu (SP, OP, zadruga...). Pri svetovalnem delu smo uporabljali različne metode dela: individualno svetovanje, predavanja, delavnice, krožke, prikaze, tehnološka navodila, strokovne prispevke... Svetovanja smo izvajali tudi z digitalnimi orodji. Za čim boljši prenos znanja do uporabnikov smo sodelovali z JS v poljedelstvu pri preizkušanju hibridov koruze, žit in pri tehnoloških poskusih. Na podlagi izkušenj iz naših terenskih preizkušanj in opazovanj smo z JS v poljedelstvu sodelovali tudi pri sestavi priporočenih sortnih list za krompir, koruzo in žita. Pri prenosu znanja smo sodelovali tudi z drugimi JS ter znanstvenimi raziskovalnimi institucijami (KIS,BF, FKBV,BIOS)

Tabela:

1.1.7 Poljedelstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	4	2	50
Število osebnih svetovanj	1500	931	62
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	6	6	100

Komentar tabele:

Kazalniki so nekoliko nižji zaradi manjšega povpraševanja kmetov po osebnem svetovanju, smo pa aktualnosti objavljali v strokovnih gradivih.

1.1.8 PRIDELOVANJE KRME

Izvedene aktivnosti:

Kmetom smo svetovali optimalno izvedbo agrotehničnih ukrepov v pridelavi krme. Na trajnem travinju je za doseganje optimalne kakovosti krme ključna ustrezna botanična sestava travne ruše, ki jo lahko spremenijo že z ustreznim gnojenjem na podlagi analiz tal. Svetovali smo jim ukrepe za zmanjšanje izgub dušika iz doma pridelanih živinskih gnojil in dokup manjkajočih mineralnih hranil le na podlagi gnojilnega načrta. Za izboljšanje kvalitete travne ruše smo svetovali vsejavanje ustreznih vrst trav in detelj v travno rušo ob predhodnem zatiranju nezaželenih zeli. Svetovali smo glede ukrepov za preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih rastlin in preprečevanje zaraščanja oz. čiščenje gozdnega roba na travnikih in pašnikih. Svetovali smo tudi obnovo travne ruše na travnikih poškodovanih od ogrcev poljskega majskega hrošča in divjih prašičev.

Mladim prevzemnikom smo pomagali strokovno izvesti poskuse za izboljšanje in obnovo travne ruše s ciljem pridelave kvalitetnejše in več osnovne voluminozne krme. Svetovali smo vključevanje krmnih rastlin v kolobar na njivah, ki so pomembne pri pokrivanju beljakovinskih in energetskih potreb pri pripravi prehranskih obrokov za živali.

Svetovali smo glede možnosti izvajanje nadzorovane paše. Pri svetovalnem delu smo uporabljali različne metode dela.

Tabela:

1.1.8 Pridelovanje krme	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	1	1	100
Število osebnih svetovanj	400	193	48
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	2	4	200

Komentar tabele:

Izvedli smo nekoliko manjše število planiranih svetovanj, zaradi manjših potreb kmetovalcev po specifičnih znanjih s področja pridelave krme.

1.1.9 ADAPTACIJA IN NOVOGRADNJA KMETIJSKIH OBJEKTOV

Izvedene aktivnosti:

Kmetom smo svetovali pri pripravi potrebne dokumentacije za gradnjo različnih vrst kmetijskih objektov. Prav tako smo sodelovali pri oblikovanju tehnoloških rešitev za posodobitev teh objektov. Svetovanje je vključevalo tudi prilagajanje objektov za potrebe ekološke reje živali in izpolnjevanje pogojev glede pogojenosti. Naše aktivnosti so bile osredotočene predvsem na gradnjo nezahtevnih objektov, ki postajajo vse bolj priljubljeni med investitorji. To je deloma posledica majhnosti primorskih živinorejskih kmetij, deloma pa tudi zaradi nižjih stroškov gradnje, ki vključujejo cenejšo pridobitev dovoljenj, ugodnejše materiale in manjše investicije v opremo hleva. Poleg tega smo pomagali pri opremljanju sodobnejših hlevov, načrtovanju hlevske tehnologije, izračunih kapacitet za gnojišča in hleve ter drugih sorodnih nalogah. Poseben poudarek smo namenili urejanju in gradnji gospodarskih objektov na ekoloških kmetijah.

Kmetom smo nudili pomoč pri načrtovanju gradenj hlevov in zavetišč za ovce ter govedo različnih kapacitet. Svetovali smo glede tehnologij reje, umestitve objektov v prostor ter pri pridobivanju gradbenih dovoljenj in potrebnih soglasij.

Z uporabo programskega orodja GstarCAD2012 smo izdelovali tehnološke skice za ureditev hlevov, zavetišč, gnojišč in skladišč za različne vrste živali, kot so ovce, koze, krave dojilje in govedo za pitanje. Pri načrtovanju in svetovanju smo upoštevali etološke zahteve živali z namenom izboljšanja pogojev reje, zmanjšanja stresa in preprečevanja tehnopatij, ki so posledica nepravilnih rejnih pogojev ali manipulacije z živalmi.

Pripravljali smo izračune gnojiščnih kapacitet ter navodila za pravilno skladiščenje in uporabo organskih gnojil. Izdelovali smo strokovna mnenja za pridobitev soglasij pri gradnjah hlevov, gnojišč ter reji domačih živali na zaščiteneh območjih, kot so HAB, VVO in OOTT. Svetovanje pri preureditvi hleva na prosto rejo z normativi za ekološko rejo krav dojl.

Tabela:

1.1.9 ADAPTACIJA IN NOVOGRADNJA KMETIJSKIH OBJEKTOV	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	0	0	0
Število osebnih svetovanj	50	213	426
Število pripravljenih individualnih načrtov za novogradnje ali adaptacije objektov v smeri večje dobrobiti živali in zmanjšanja emisij TGP ter amonijaka	10	15	150
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	7	700

Komentar tabele:

Glede na povpraševanje kmetij, se je izvedlo nekoliko več aktivnosti na tem področju.

1.1.10 GOVEDOREJA**Izvedene aktivnosti:**

V okviru svetovanja smo se večji del ukvarjali z izračuni in prilagajanje krmnih obrokov tako za rejo pitancev, dojlj, molznic, telet in plemenske živine. Izračune obrokov smo izdelovali na podlagi analiz krme s poudarkom na analizah, ki jo kmetje sami pridelajo na kmetijskih gospodarstvih. Na kmetijah, ki krmo dokupujejo smo večkrat svetovali vzorčenje in analitske preveritve vsebnosti hranil v kupljeni krmi. Za namen izpolnjevanje zahtev vključenosti v intervencije vezanih na podnebne spremembe smo kmetom svetovali o pravilnem vzorčenju krme, analiziranju in nudili pomoč tako pri izračunih kot posodobitvah krmnih obrokov. V drugi polovici leta smo več časa namenili informiranju in usposabljanju kmetov za namen biovarnosti. Predstavili smo nevarnosti širjenja nalezljivih bolezni živali, ki so že prisotne v sosednjih državah in ostalih državah. V okviru delavnic smo nudili pomoč pri izpolnjevanju biovarnostnih načrtov. Na kmetijah, ki se odločajo za posodobitve hlevov ali novogradnje smo v okviru svetovanj o normativih večje poudarke dali na pomenu dobrobiti živali. Pri intenzivnejših rejah smo pomagali pri iskanju novih tehnoloških rešitev z uvedbo digitalnih orodij in robotizacijo. Na kmetijah, ki se ukvarjajo z mlečno prirejo smo informirali o pomenu uporabe rezultatov mlečnih analiz pri načrtovanju krmljenja živali ter izkoriščanju selekcijskega potenciala živali. Pri mesnih rejah smo svetovali o optimizaciji za doseganje boljših prirastov živali z namenom zmanjševanja izgub hranil in zmanjševanja izpustov TGP. Med letom smo pripravljali različne prispevke in objave za medije. Opravili smo usposabljanja v tujini in se informirali na področju izračunavanja obrokov uporabo orodji za izračunavanje ter se seznanil s posodobitvami. V tujini smo pridobili znanja na področju analitike krme in gradnje hlevov z tehnološkimi rešitvami za namen prilagajanja na podnebne spremembe. Objavili smo tudi dva strokovna članka z naslovi Skrb za domače živali v času prezimovanja na prostem in prispevek Kaj je tehnopatija?

Tabela:

1.1.10 Govedoreja	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	2	1	50
Število svetovanj	350	312	89
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	2	1	50
Število krmnih obrokov	20	112	560

Komentar tabele:

Izvedli smo nekoliko manjše število planiranih nalog, zaradi manjših potreb kmetovalcev po specifičnih znanjih s področja pridelave krme. Je pa seveda področje močno prepleteno z ostalimi področji (poljedelstvo in živinoreja), zato se je svetovalo veliko v okviru ostalih nalog.

1.1.11 DROBNICA**Izvedene aktivnosti:**

Na področju našega delovanja smo izvajali svetovanja, prenašali znanje v prakso ter sodelovali s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi ustanovami doma in v tujini. Posebno pozornost smo namenili optimizaciji prehrane živali, pri čemer smo pripravljali izračune krmnih obrokov tudi za namen vključenih kmetij

v intervencijo PS_DROB. Svetovali smo tudi na področju dobrobiti živali in zdravstvenega varstva, z osredotočenostjo na obvladovanje aktualnih bolezni. Dejavnosti so vključevale informiranje in svetovanje glede promocije mesa in mleka drobnice, kjer smo izpostavljali prepoznavnost in prednosti teh izdelkov z različnih vidikov. Pri drobnici, ovcah se srečujemo s problematiko uporabe volne kot stranskega proizvoda pri reji drobnice, tudi na tem področju smo krepili znanja in svetovali o možnostih uporabe volne ter njeni uporabnosti za različne namene. Pomemben del našega dela je bil tudi zagotavljanje zaščite drobnice pred zvermi z uporabo zaščitnih ograj ter prilagojenimi rejskimi praksami, kot je nočno zapiranje živali. Poleg tega smo svetovali o prilagoditvah reje skladno s standardi, ki podpirajo dobrobit živali. To je vključevalo urejanje hlevov, ureditev izpustov, izvajanje paše in druge ukrepe za izboljšanje pogojev reje ter uskladitev z intervencijami za podporo rejcem. Z sodelovanjem v skupina za rejo drobnico v okviru KGZS smo postavljali ambiciozne načrte za izboljšanja na področju reje drobnice v Sloveniji s poudarki na izboljšanju prirastov jagnjet, krmljenju mlečnih koz in ovc in dodatnih vsebinah.

Tabela:

1.1.11 Drobnica	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	1	0	0
Število svetovanj	300	278	93
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	1	3	300
Število krmnih obrokov	10	9	90

Komentar tabele:

Nadaljujemo z aktivnostmi, da bo izdelava krmnih obrokov tudi na področju reje drobnice uveljavljena praksa in predvsem pri rejcih drobnice za prirejo mleka in predelavo v mlečne izdelke postala stalnica. Število svetovanj, ki je bilo opravljenih je nekoliko nižje od planiranega, predvsem zaradi svetovanja ukrepov s področja drobnice v okviru strateškega načrta.

1.1.12 PRAŠIČEREJA

Izvedene aktivnosti:

Rejce smo usposabljali in jim svetovali na področju optimizacije obrokov, etologije ter uvajanja sodobnih standardov reje živali. Aktivno smo jih informirali o ukrepih za zagotavljanje bio-varnosti in preprečevanje širjenja kužnih bolezni. Svetovanja so bila prilagojena njihovim potrebam, izvedena tako v obliki individualnih kot skupinskih srečanj. Posebej smo se osredotočili na pripravo načrtov in ukrepov v primeru pojava afriške prašičje kuge (APK) v Sloveniji. Prav tako smo prispevali k izboljšanju razmer v kmečki reji prašičev, s poudarkom na uravnoteženi prehrani in uporabi doma pridelane krme, kar omogoča trajnostno in učinkovito rejo. Pri rejcih z intenzivnejšo proizvodnjo smo svetovali in izračunavali krmne obroke za namen izboljšanja ekonomike gospodarjenja ter zmanjševanju izgub hranil in posledično izpustov TGP in presežkov hranil, ki obremenjujejo tla. Na našem področju je intenzivna reja prašičev manj razširjena a kljub temu se nekaj rejcev obrača na našo službo predvsem z vidika krmljenja in pomoči pri posodobitvah hlevov in vključevanju novih tehnoloških rešitev. Prašičereji smo namenili tudi prispevke, ki smo jih objavili za namen informiranja rejcev.

Tabela:

1.1.12 Prašičereja	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	0	0	0
Število svetovanj	20	91	455
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	0	2	0
Število krmnih obrokov	1	4	400

Komentar tabele:

Svetovali in usposabljali smo rejce za optimiziranje obrokov, etologiji in novih standardih reje živali. Aktivno smo obveščali na področju bio-varnosti in preprečevanja prenosa kužnih bolezni. Svetovali smo o preventivnih ukrepih za preprečevanje širjenja APK, v kolikor se bo pojavila v Sloveniji.

1.1.13 REJA OSTALIH ŽIVALI (perutninarstvo, konjereja, , kunčjereja, itd.)

Izvedene aktivnosti:

Izvajali smo individualna svetovanja za rejce perutnine, zlasti za manjše kmečke rejce z omejenim številom živali. Pri tem smo rejce seznanjali z najpogostejšimi boleznimi perutnine in z biovarstvenimi ukrepi, pomembnimi za rejo na prostem. Predstavili smo tudi možnosti ekološke reje pitovnih piščancev, kar smo označili kot priložnost za dodatni tržni potencial manjših kmetij.

Svetovali smo tudi na področju reje konj predlagali obroke za pitanje žrebet z namenom izboljšanja prirastov in izkoriščanju voluminozne krme s katero razpolagajo kmetije. Poudarjali smo prednosti reje mesnih avtohtonih pasem. Te pasme so dobro prilagojene na zahtevne razmere, odporne in posebej primerne za pašo na suhih kraških travnikih, kjer uspevajo tudi v skromnejših pogojih. V manjšem obsegu smo svetovali na področju reje kuncev saj večjih rejcev ni več in posledično manjšim rejcem svetujemo o možnostih uporabe doma pridelane voluminozne krme.

Tabela:

1.1.13 REJA OSTALIH ŽIVALI (perutninarstvo, konjereja, kunčjereja, itd.)	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	1	0	0
Število svetovanj	30	40	133
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	1	0	0

Komentar tabele:

Aktivnosti so povezane s povpraševanjem rejcev ostalih živali.

1.1.14 RIBOGOJSTVO

Izvedene aktivnosti:

/

Tabela:

1.1.14 RIBOGOJSTVO	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	/	/	/
Število svetovanj	/	/	/
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	/	/	/

1.1.15 EKOLOŠKO KMETOVANJE

Izvedene aktivnosti:

V okviru ekološkega kmetovanja so potekale naslednje aktivnosti:

Nudili so pomoč kmetijam pri preusmeritvah iz konvencionalnega v ekološki način kmetovanja, vključno z osebnim svetovanjem, svetovanjem po e-pošti in telefonu. Strokovno svetovanje je pokrivalo vse faze ekološke pridelave, od prijave kontrolnim organizacijam do uvedbe tehnoloških ukrepov in trženja pridelkov. Podpora pri preusmeritvah in tehnoloških rešitvah pri preureditvi hlevov za govedo. Svetovali smo pri preusmeritvi kmetij v ekokmetovanje predvsem pri sestavi ustreznega kolobarja, vključitvi dosevkov, izbiri ekoloških vrst in sort semen in pri izbiri ustreznih dokupljenih gnojil in pripravi komposta. Svetovali smo jim pri ekološki zaščiti rastlin pred škodljivci in boleznimi ter jih opozarjali na pravočasne mehanske ukrepe pri zatiranju plevela in invazivnih vrst rastlin na njivah in travnikih. Udeležba na srečanjih strokovne skupine. Izobraževanje, kot je ekskurzija v Švico na Raziskovalni inštitut za ekološko kmetovanje (FiBL), kjer smo se seznanili z novostmi na področju ekološke pridelave, varstva rastlin, živinoreje in zakola brez stresa. Priprava in objava prispevka glede načina prijave v kontrolo za pridobitev ekološkega certifikata. Tako so skozi svetovalne aktivnosti izboljšali znanje kmetov, povečali produktivnost in pomagali pri preusmeritvi kmetij v ekološko pridelavo. Izvajali smo strokovna svetovanja za ekološke vinogradniške kmetije, od naprave vinogradov do obdelave že obstoječih vinogradov v skladu z zahtevami ekološke pridelave.

Tabela:

1.1.15 Ekološko kmetovanje	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	4	5	125
Število svetovanj	1500	744	50
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	4	5	125
Število svetovalcev, ki so specializirani oz. imajo specialistična znanja za ekološko	1	1	100

Komentar tabele:

Pri svetovanju kmetom je zelo pomemben predvsem odprt in pristen kontakt z ekološkimi in konvencionalnimi kmetovalci. Glede na povečevanje števila novih ekoloških kmetij je učinek svetovanja v letu 2024 zelo dober. Prav zaradi prej navedenih dejstev, je bilo opravljenega nekoliko več dela in aktivnosti od planiranih, razen čistih osebnih svetovanj, ki so bila delno zavedena pod ostala tehnološka svetovanja (preusmeritve kmetij v ekološko kmetovanje).

1.1.16 VAROVANJE VODNIH VIROV**Izvedene aktivnosti:**

Svetovali smo kmetijam, katerih kmetijske površine ležijo na vodovarstvenih pasovih ob vodotokih in na vodovarstvenih območjih, ki jih ni malo. Seznanjali smo jih z izpolnjevanjem zahtev po negnojenju in neuporabi ffs ter prepovedi oranja teh pasov in možnimi alternativnimi načini uporabe teh pasov pri izvajanju agronomske prakse.

Na ostalih kmetijskih površinah smo svetovali stalno pokritosti tal z zeleno odejo, uvedbo ohranitvene obdelave tal, ki omogoča izboljšanja teksture tal in zvišanje deleža humusa. Svetovali smo načine gnojenja na osnovi analiz in gnojilnih načrtov ter izvajanje integriranega varstva oziroma ne kemičnih metod varstva pred škodljivimi organizmi. Kmetovalce smo seznanjali z zakonskimi predpisi s področja varovanja voda.

Tabela:

1.1.16 Varovanje vodnih virov	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	1	1	100
Število svetovanj	60	45	75
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	1	100
Št. KMG in št. ha vključenih v operacijo NV.1 Vodni viri KOPOP intervencije in ukrep ekološko kmetovanje iz strateškega načrta 2023-27	1	2	200

Komentar tabele:

Svetovanja o varovanju voda je permanentno del vseh svetovanj, ki jih beležimo po posameznih panogah. Tako v rastlinski kot reji živali in nenazadnje pri pravih pogojenost.

1.1.17 OHRANJANJE OKOLJA IN BIOTSKE PESTROSTI V KMETIJSKI KRAJINI**Izvedene aktivnosti:**

Svetovali smo kmetijam glede zahtev, ki veljajo na zavarovanih območjih, kot je npr. Natura 2000. Seznanjali smo jih s posebnimi pogoji upravljanja z zemljišči na teh območjih ter jih spodbujali k vključevanju v operacije iz strateškega načrta, ki prispevajo k varovanju okolja in ohranjanju biotske pestrosti. Poleg tega smo svetovali tudi glede ohranjanja mejic ob kmetijskih površinah, pridelave medovitih kmetijskih rastlin ter odstranjevanja zarasti in tujerodnih invazivnih rastlin. Na območju Natura 2000 smo kmetovalce seznanjali z možnostjo vključitve v ohranjanje habitatov travišč in metuljev, operacije suhih kraških travnikov in pašnikov ter druge podobne ukrepe. Poleg osebnega svetovanja smo pripravili tudi informativne objave v medijih, da bi povečali ozaveščenost o območjih z okoljskimi posebnostmi in o pravilnem upravljanju teh območij. Sodelovali smo pri teh aktivnostih s kompetentnimi institucijami s področja naravovarstva.

Tabela:

1.1.17 Ohranjanje okolja in biotske pestrosti v kmetijski krajini	Program	Poročilo	Indeks
Število ciljnih usposabljanj za kmete z naravovarstveno tematiko	1	1	100
Število svetovanj z naravovarstveno tematiko	50	280	560
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	2	200
Število izdelanih načrtov aktivnosti	9	9	100

Komentar tabele:

Ukrepi za namen ohranjanja in izboljšanja stanja habitatov, živalskih ter rastlinskih vrst so dokaj zahtevni in v marsikaterem primeru težko izvedljivi zaradi poslabšanja ekonomike na kmetijah. To velja še posebej za večje kmetije. Smo pa v okviru naloge veliko svetovali s tega področja.

1.1.18 VARSTVO RASTLIN - SVETOVANJE**Izvedene aktivnosti:**

Svetovali smo o pravilni in hkrati čim bolj učinkoviti rabi FFS, tudi o novostih, ki jih je prinesla zakonodaja s tega področja v letu 2024. Organizirali smo osnovna in nadaljnja usposabljanja za poklicne uporabnike FFS (prej: izvajalci ukrepov varstva rastlin).

Sodelovali smo s službo za varstvo rastlin pri svetovanju vinogradnikom o zdravstvenem varstvu vinske trte, zaradi nadpovprečne količine padavin v maju in juniju je bilo težav z zdravstvenim stanjem vinske trte več kot običajno. Vinogradnikom smo svetovali o uporabi fitofarmaceutskih sredstev in sredstev za dvig odpornosti vinske trte.

Sodelovali smo na delavnici o varstvu vinske trte v Goriških brdih – poskusi z različnimi FFS, predstavitev naprav za tretiranje FFS.

Kmetovalcem smo svetovali iz varstva poljščin predvsem pri določitvi škodljivih organizmov na njivah. Svetovali smo jim glede izbire ustreznih ukrepov integriranega varstva (kolobar, biofumigacija, mehanski ukrepi) ter pri izbiri registriranih sredstev za varstvo rastlin in svetovali pravi čas zatiranja. Najbolj pogosto svetovanje je iz varstva pred talnimi škodljivci (strune) in iz varstva krompirja, pšenice, ječmena ter iz varstva pred pleveli v vseh kulturah. Svetovali smo tudi mehansko in biotično zatiranje ogrcev majskega hrošča na travniških površinah na Idrijskem.

Tabela:

1.1.18 Varstvo rastlin-svetovanje	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	1	1	100
Število svetovanj	400	420	105
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	4	5	125

Komentar tabele:

Realizacija programa je skladna s planiranim.

1.1.19 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU**Izvedene aktivnosti:**

S sodelovanjem s strojnimi krožki in v okviru vseh drugih svetovanj smo uporabnikom svetovali tudi o pravilni uporabi in ravnanju z vidika varovanja zdravja ter materialnih dobrin. Prav tako smo svetovali za namen varovanja okolja, prepoznavanja kritičnih točk v delovnih procesih in osnovnih sredstvih.

Delo na kmetijskem gospodarstvu zajema širok spekter aktivnosti in področij, povezanih z uporabo kmetijske mehanizacije, razno opremo, delom z živalmi, transportom in logistiko, uporabo FFS ter ravnanjem z njimi. Sem spadajo tudi skladiščenje in ravnanje z vnetljivimi snovmi (goriva, olja, maziva in druge vnetljive tekočine) ter uporaba in skladiščenje različnih zdravil.

Kmetom svetujemo o varnosti in zdravju pri delu ter o pravilnem ravnanju in prepoznavanju kritičnih točk, kot so nevarna območja, nevarno gibanje in nevarne snovi.

Tabela:

1.1.19 Varnost in zdravje pri delu	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	1	1	100
Število osebnih svetovanj	50	3	6
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	0	0

Komentar tabele:

Aktivnosti s področja varnosti in zdravja pri delu se v glavnem izvajajo preko strojnih krožkov, zato se del naloge poroča pod sodelovanje z društvi.

1.1.20 PODNEBNE SPREMEMBE**Izvedene aktivnosti:**

Številni ukrepi za prilagajanje na podnebne spremembe, kot so spremembe upravljaljskih praks, inovacije v kmetijstvu, institucionalne spremembe in podnebno pametno kmetijstvo, so bili naše vodilo pri svetovanju o blaženju oziroma zmanjšanju tveganj negativnih vplivov podnebnih sprememb na kmetijstvo predvsem skrajšanje rastne dobe, povečani intenziteti škodljivcev in boleznih ter ekstremnih vremenskih dogodkov (suše, poplave, neurja, toča).

Pripravili smo delavnico Skladiščenje zelenjave se začne na njivi - gnojenje z mikroelementi s prilagoditvijo na vreme in zmanjševanje stresa v rastlini. V sklopu Strategije prilagajanja podnebnim spremembam smo pripravljali in posneli več prispevkov za radio na temo podnebnih sprememb.

Svetovali smo o sortah in podlagah pri obnovi vinogradov, ki jih načrtujejo vinogradniki v prihodnjem letu. Poleg tega smo svetovali o načinih naprave in oskrbe vinogradov za čim boljše prilagajanje na podnebne spremembe.

Svetovali smo namakanje in gospodarno rabo vode (obnova in gradnja namakalnih sistemov, zadrževalnikov in akumulacij vode, spremljanje vodne bilance in izvajanje napovedi namakanja, prehod na kapljični sistem namakanja, fertgacija), tehnologije pridelave (ozelenitev tal čez celo leto, dvig ravni humusa v tleh, sprememba setvenih rokov in rokov tehnoloških opravil, ustrezna obdelava tal, optimalnejša oskrba rastlin s hranili idr.) ter izbor kulturnih rastlin in sort (izbira kulturnih rastlin in uvajanje novih poljščin oziroma sort, ki bolje prenašajo stresne situacije in obenem povečujejo prehransko varnost ter samooskrbo kmetij s krmo, dosledno izvajanje kolobarja z vključitvijo rastlin, ki izboljšujejo strukturo tal in povečujejo vsebnost humusa v tleh). Pri rastlinski pridelavi smo svetovali na področju pridobivanja vodnih dovoljenj.

Sodelovali smo pri informiranju kmetovalcev pri aktivnostih občin Ajdovščina in Vipava za izgradnjo namakalnega sistema v Zgornje Vipavski dolini. Izdelali smo elaborat »Proizvodni program za načrtovanje namakanja Zgornje Vipavske doline« v katerem smo načrtovali pridelavo kmetijskih rastlin in njihovo potrebo po vodi za rast in namakanje.

Tabela:

1.1.20 Podnebne spremembe	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	1	1	100
Število svetovanj	200	146	73
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	4	4	100

Komentar tabele:

Naloge s področja podnebnih sprememb se prepletajo s tehnološkim svetovanjem, saj je potrebno tudi tehnologije pridelave prilagajati na nove pristope v kmetovanju.

1.2. Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	692	449	65

Izvedene aktivnosti:

Pri svojem svetovanju smo kmete opozarjali na izgubo hrane že med spravilom in pripravo zelenjave za trg. V sklopu izobraževanja smo se udeležili izobraževanja z naslovom Preprečevanje izgub zelenjave in sadja v času podnebnih sprememb in zdravstveno tveganje za ljudi pri uživanju zelenjave in sadja v organizaciji

Biotehnične fakultete Ljubljana. Pri nalogi zmanjševanja izgub hrane smo v okviru svetovanj kmetijam opozarjali na preventivne ukrepe, ki lahko vplivajo na zmanjšanje teh izgub. Vse pridelovalce hrane smo spodbujali k optimizaciji delovnih in tehnoloških procesov za zmanjšanje izgub hrane. Kmetijski svetovalci smo se udeležili večjega števila predstavitev in organizirali predavanja za kmete.

Tabela:

1.2 Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane	Program	Poročilo	Indeks
Število priporočil v pisni obliki, objavljanje na spletni strani KGZS oz. KGZ	1	1	100
Število usposabljanj in udeležencev usposabljanj	1	8	800

Komentar tabele:

Izvedli smo večje število usposabljanj za različne deležnike.

1.3 Aktivnosti na področju zemljiških operacij in varstva kmetijskih zemljišč

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	1.644	928	56

Izvedene aktivnosti:

Svetovali smo o nezahtevnih in zahtevnih agromelioracijah pri napravi trajnih nasadov. Tistim, ki so izvajali zahtevne agromelioracije, smo svetovali pri izdelavi vloge za MKGP, pridobivanju potrebnih načrtov, dovoljenj in soglasij.

Tabela:

1.3 Aktivnosti na področju urejanja kmetijskih zemljišč	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	1	0	0
Število svetovanj na področju zemljiških operacij	100	99	99
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih	1	1	100
Število predstavitev kmetijstva v posamezni občini za potrebe priprave strokovne podlage s področja...	2	1	50

Komentar tabele:

Aktivnosti smo izvedli v skladu s planiranim.

1.4 Integrirano varstvo rastlin

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	1.934	767	40

Izvedene aktivnosti:

V okviru omenjene strokovne naloge je oddelek za kmetijsko svetovanje sodeloval pri naslednjih nalogah: spremljanje fenoloških faz nekaterih pomembnejših kmetijskih rastlin na posameznih območjih, spremljanje nekaterih pomembnejših škodljivih organizmov (ŠO), vizualno spremljanje pojava bolezni in škodljivcev na terenu, sodelovanje pri izobraževanju in drugih oblikah usposabljanja pridelovalcev v integrirani in ekološki pridelavi ter spremljanje invazivnih vrst rastlin. Izvedena so bila izobraževanja v sodelovanju z JS za varstvo rastlin. Podatki, pridobljeni s spremljanjem fenofaz, ulova žuželk in pojava bolezni, se uporabljajo za prognozične namene. Svetovalci zbrane podatke praviloma pošiljajo tedensko, po potrebi tudi pogosteje. ŠO, ki se jih spremlja, so sledeči: pasasti in križasti grozdni sukač, breskov zavijač, breskov molj, oljčna muha, jabolčni zavijač in češpljev zavijač. Vizualno spremljanje pojava bolezni in škodljivcev na terenu največkrat vključuje najpogostejše bolezni in škodljivce, kot so peronospora vinske trte, oidij vinske trte, škrlup jablan in breskev, listna luknjičavost koščičarjev, kodravost breskev ter druge bolezni in škodljivce, odvisno od pojava ŠO v posamezni rastni sezoni. Glede na dobro sodelovanje se lahko programi spremljanja ŠO prilagajajo

razmeram v posameznih letih. Velja izpostaviti tudi aktivnosti na področju omejevanja marmorirane smrdljivke in preventivnih ukrepov za omejevanje širjenja zlate trsne rumenice.

Tabela:

1.4 Integrirano varstvo rastlin	Program	Poročilo	Indeks
Število opravljenih pregledov	200	162	81
Število poročil pojava bolezni, škodljivcev in škodljivih rastlin	10	8	80
Število izvedenih usposabljanj za kmete	2	2	100
Število vab/opazovalnih mest	25	25	100
Število poljskih poskusov pri katerih kmetijski svetovalci sodelujejo z JS zdravstvenega varstva rastlin	5	5	100

Komentar tabele:

Aktivnosti smo izvedli v skladu s planiranim.

1.5 Preprečevanje in obvladovanje tveganj v povezavi z naravnimi in drugimi nesrečami, boleznimi živali in škodljivimi organizmi na rastlinah

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	986	257	26

Izvedene aktivnosti:

Tudi letošnje leto je bilo zaznamovano s številnimi neurji, ki je prineslo veliko dela na tem področju. Zaradi tega je bilo izvedenih številna svetovanja in pripravljene številni prispevki za omilitev posledic neurij in poplav. V vinogradništvu in sadjarstvu smo ob rednem tehnološkem svetovanju svetovali tudi o izvajanju preventivnih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje tveganj, povezanih z naravnimi nesrečami. Po obsežnih poletnih neurjih s točo smo opravili ogleda in svetovali ukrepe za omilitev posledic, pri čemer smo svetovali tako osebno kot preko objav na spletni strani zavoda in zbornice.

Pripravili smo podrobna poročila o oceni škode na kmetijskih površinah in sodelovali v komisijah za ocenjevanje škode v kmetijstvu.

Tabela:

1.5 Preprečevanje in obvladovanje tveganj v povezavi z naravnimi in drugimi nesrečami, boleznimi živali in škodljivimi organizmi na rastlinah	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	1	1	100
Število osebnih svetovanj	150	130	87
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	1	100

Komentar tabele:

Aktivnosti smo izvedli v skladu s planiranim.

1.6 Sodelovanje v LIFE integriranem projektu za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	305	283	93

Izvedene aktivnosti:

V okviru sodelovanja pri projektu LIFE IP Natura 2000 izvajamo aktivnosti na pilotnem območju Slovenska Istra. Komunikacija z deležniki je izjemnega pomena in vzpostavitev enakovrednega partnerskega sodelovanja

med kmetijski strokovnjaki in naravovarstveniki, ki bo skupaj ponudilo kmetovalcev, uporabnikom prostora, izvedljive rešitve za ohranjanje in izboljšanje stanja habitatov in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Za doseganje kazalnikov, smo opravili številne razgovore z lastniki zemljišč, sestanke s SKZGRS in Mestno občino Koper, ki sta ravno tako Lasnika zemljišč na upravičenem območju. Zaradi težav z doseganjem kazalnikov (obseg površin vključen v ukrepe), smo pripravili predlog za razširitev upravičenega območja.

Tabela:

1.6 Sodelovanje v LIFE integriranem projektu za okrepljeno upravljanje nature 2000 v Sloveniji	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	2	2	100
Število osebnih svetovanj	20	124	620
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	1	100
Št. vzpostavljenih panožnih krožkov na temo naravovarstva	0	0	0

Komentar tabele:

Zaradi izvajanja dodatnih aktivnosti s področja vključevanja kmetij v varovanje habitatov, je bilo izvedenih nekoliko večje število svetovanj.

2. Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva

2.1 Svetovanje in pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij, posodabljanja, preusmeritve, sanacije

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	2.232	1.928	86

Izvedene aktivnosti:

Izvedli smo strokovna svetovanja (osebno, po telefonu, po elektronski pošti) s področja prestrukturiranja in preusmeritev vinogradov, s poudarkom na novostih od leta 2024 dalje. Veliko vinogradnikov je imelo v letu 2024 težave z izvedbo prestrukturiranja zaradi nadpovprečno deževne pomladi, svetovali smo jim, kako delno ali v celoti zaključiti dela oziroma kako postopati, če jim zaključitve del ne bo uspelo izpeljati v juniju 2024.

Pripravili smo poročilo o strokovnem nadzoru nad dokončanjem investicije na vinogradniški kmetiji.

V marcu smo svetovalci za izvajanje ISM+ delavnic izvedli tridnevno delavnico Podjetništvo z vizijo – interaktivni strateški menedžment. Na delavnici so mladi kmetje preko SMT metodologije s pomočjo inovativnega SMT orodja oziroma aplikacije za svoje kmetije izdelali dolgoročne strategije in kratkoročne načrte razvoja. Na sejmu AGRA v Gornji Radgoni smo se udeležili okrogle mize o izvajanju delavnic Interaktivni strateški management. Udeležencem smo predstavili primer dobre prakse izvajanja ISM+ delavnic in priprave strateških načrtov za kmetije na območju KGZ Nova Gorica.

Nudili smo informacije in svetovanja (osebno, po telefonu, po elektronski pošti) na področju finančnih mehanizmov ter potencialne upravičence tudi obveščali o webinarjih organiziranih s strani Sklada za regionalni razvoj. Svetovali in pomagali smo kmetijskim gospodarstvom pri pripravi vlog za AGRO FI mikro in AGRO FI mladi pri SRRS Ribnica.

Širšo javnosti in kmetovalce smo informirali o aktualnih ukrepih in razpisih, ki naslavljajo posodabljanje kmetijskih gospodarstev, spodbujanje konkurenčnosti, prilagajanje podnebnim spremembam, predelavo kmetijskih proizvodov in trženje. Kmetijam, ki so izrazile interes, smo nudili celovito tehnološko in ekonomsko svetovanje pri pripravi poslovnih načrtov in vlog.

Pri investicijah v zaključevanju smo zagotavljali tehnološko svetovanje in pomoč, svetovanje pri pripravi zahtevkov in obveznostih upravičencev po zadnjem izplačilu sredstev.

Posebno pozornost smo namenili mladim kmetom, ki so že prevzeli kmetijo ali poskušajo na novo vzpostaviti kmetijsko gospodarstvo. V obliki webinarja smo predstavili 2. JR IRP24 Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov. Mladim, ki so se odločili za prevzem kmetije, smo nudili celovito svetovanje glede samega prenosa kmetije, pogojev razpisa in načrtovanja razvojnih ciljev. Z osebnim svetovanjem smo iskali rešitve za mlade kmete, ki ne izpolnjujejo pogojev za razpis, jih usmerjali v druge razpise, dopolnilne dejavnosti, racionalizacijo stroškov ipd. Spremljali smo tudi zaključevanje razvojnih načrtov mladih prevzemnikov, ki so

prejeli sredstva na 7. JR za vzpostavitev kmetije. Svetovali smo pri spremembah razvojnih ciljev, pri pripravi zahtevkov in zaključku triletnega poslovnega načrta.

Svetovali smo na področju ukrepa odpravljanja zaraščanja, na dveh razpisih je bila možnost oddaje vlog za odpravo zaraščanja in vzpostavitev kmetijske rabe zemljišč.

Tabela:

2.1 Pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij, posodabljanja, preusmeritve, sanacije	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	5	8	160
Število osebnih svetovanj	300	1124	375
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	2	44	2200

Komentar tabele:

Zaradi večjega števila razvojnih projektov na kmetijah, je bilo opravljenega več dela na tem področju.

2.2 Diverzifikacija gospodarskih dejavnosti kmetijskih gospodarstev ter uvajanja, razvoj in izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	5.971	2.716	45

Izvedene aktivnosti:

Izvajali smo osebna svetovanja, izobraževanja v obliki tečajev, predavanj in delavnic, organizirali ocenjevanja in objavljali strokovne članke v različnih medijih. Sodelovali smo pri izvedbi DSK. Svetovali smo v zvezi z zmanjševanjem in preprečevanju tveganj v postopku pridelave in predelave z namenom zagotavljanje varne hrane. Informirali smo s področja zakonodaje (vodenje evidenc, poročanje, vodenje knjig za davčne namene), informirali o možnosti kandidiranja na razpisih s tega področja. Svetovali smo pri vzpostavljanju partnerstev, organiziranem nastopu na trgu, sodelovanju ter svetovali s področja socialne varnosti, socialnih pravic in varovanja zdravja.

Osebna svetovanje

Pri svetovanju na kmetiji je pomembno da se prepozna:

- Potencial dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.
- Možnost izvedbe poslovne priložnosti in strategij za uvedbo dopolnilnih dejavnosti.
- Povezovanje kmetov s tržnimi priložnostmi in iskanje možnih partnerstev.
- Ocena možnosti povečanje prihodkov in stabilizacija kmetijskih gospodarstev s pomočjo novih dejavnosti.
- Možnosti dodatnih izobraževanj in informiranje kmetov o zakonodaji in pogojih za izvajanje dopolnilnih dejavnosti.

Delo kmetijskih svetovalcev s svojim individualnim pristopom omogočijo kmetom, da bolje izkoristijo svoje vire, se prilagodijo tržnim razmeram in izboljšajo finančno stabilnost svojih gospodarstev. S pogovori z nosilci dopolnilnih dejavnosti kmetijski svetovalci pridobilo tudi pomembne informacije o potrebah in težavah pri implementaciji diverzifikacije dejavnosti na kmetijah, kar je pomembno za nadaljnje delo svetovalcev, pripravi predlogov za spremembo zakonodaje ali pripravo strategij razvoja podeželja.

Izobraževanja

Prenos znanja in informacij je pomemben del napredka in izvajanja dejavnosti. V letu 2024 so bila izvedena izobraževanja v obliki predavanj, tečajev, ogledov dobrih praks in delavnic na področju predelave sadja, mesnin, izvajanja strojnih storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in turizma na kmetijah.

Ocenjevanja

Ocenjevanja pripomorejo k promociji lokalnih pridelkov ter spodbujajo k izboljšanju kakovosti izdelkov. Udeleženci ocenjevanj prinesejo svoje vzorce, ki jih strokovna komisija oceni na podlagi organoleptičnih lastnosti in kakovosti. Kmetijski svetovalci sodelujejo ali izvajajo pri ocenjevanju mesnin, žganj, sokov, vina, oljčnega olja in mlečnih izdelkov.

Sodelovanje v strokovni skupini za dopolnilne dejavnosti

Sodelovali smo tudi v strokovni skupini za dopolnilne dejavnosti. Prispevali smo k pregledu in oblikovanju predlogov sprememb zakonodaje, tre prenesli pomembne informacije do uporabnikov.

Objava prispevka na spletni strani KGZS zavod Nova Gorica: Kaj lahko prodajamo na kmetiji kot lastni pridelek in kaj, če lastnega nimamo.

Posvet: Dopolnilne dejavnosti na kmetiji 2024

Tradicionalni posvet o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah vsako leto obravnava aktualne novosti v zakonodaji, primere dobrih praks in ugotovitve nadzora o najpogostejših napakah. Vsebine so pomembne za nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetijah ter tudi za kmetijske svetovalce. Zato smo obveščali kmetije in se dogodka tudi udeležili.

Tabela:

2.2 Diverzifikacija gospodarskih dejavnosti kmetijskih gospodarstev ter uvajanja, razvoj in izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	5	21	420
Število osebnih svetovanj	1000	1018	102
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	3	8	267

Komentar tabele:

Zaradi večjih potreb s področja dopolnilnih dejavnosti smo izvedli večje število izobraževanj in objavili številne strokovne prispevke s tega področja.

2.3 Ekonomsko, davčno svetovanje, FADN

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	4.578	3.342	73

Izvedene aktivnosti (FADN):

Svetovali smo za FADN in FSDN. Pripravljamo kalkulacije za travinje Farm manager. V pripravi so nove kalkulacije za ekološko kmetovanje. Pripravili smo tudi kalkulacije za razpise za novo programsko obdobje. Svetovali smo tudi kmetom na terenu za FADN in nov sistem FSDN, ter ekonomiko na kmetiji in primerjali konvencionalno prirejo z eko.

Izvedene aktivnosti (ekonomsko, davčno svetovanje):

V letu 2024 smo organizirali izobraževanje iz ekonomike in Farm manager za kmetijske svetovalce. Organizirali smo ekonomska predavanja za kmete. Izvedli smo ISM izobraževanja za kmete, kjer so lepo predstavili ekonomičnost panoge in kjer tudi kmetje dobijo boljši vpogled kaj morajo izboljšati za svojo kmetijo. Veliko smo svetovali na področju davkov, obdavčitev, pridobivanja statusa kmeta. Tudi v mesecu decembru smo veliko svetovali s področja obdavčitev, svetovali smo pri pridobivanju statusa kmeta in za zahtevek za izplačilo. Opravili smo svetovanje o načinih ugotavljanja dohodka, davčno potrjenih računih in davčnih blagajnah za dopolnilno dejavnost na kmetiji ter podali informacije o novostih v primerih ugotavljanja dohodka po dejanskih odhodkih in normiranih stroških (Za strojni krožek). Pripravljali smo predavanje za KOPOP iz ekonomike v sodelovanju z drugimi zavodi, vse v okviru strokovne skupine za agrarno ekonomiko. Oglledali smo si tudi prakse svetovanja na Irskem, kako svetujejo kmetom tudi ekonomsko in kako kmetje že v začetku leta dobijo obdelavo podatkov, da imajo kmetje stanje takoj na voljo.

Tabela:

2.3 Ekonomsko, davčno svetovanje, FADN	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za svetovalce in kmete	1	14	1400
Število osebnih svetovanj	500	2133	427
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	2	23	1150

Komentar tabele:

Kazalniki aktivnosti so večji od planiranih, zaradi velikega povpraševanja po tovrstnem svetovanju, zlasti s področja obdavčitev in vodenja knjigovodstva na kmetijah.

2.4 Kratke verige, sheme kakovosti in promocija

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	1.551	1.096	71

Izvedene aktivnosti:

Informirali in svetovali smo o vključevanju kmetij v sheme kakovosti. Opravljali smo obveščanje o šolskih shemah in sodelovali pri medresorskem projektu Tradicionalni slovenski zajtrk. Izvedli ali sodelovali smo pri lokalnih ocenjevanjih živil (vina, žganja, likerji, siri, sokovi, itd.). Zagotavljamo informacijsko točko za promocijo kmetijskih pridelkov in živil, ki obvešča zavezanca za plačilo prispevka za promocijo kmetijskih pridelkov in živil ter zainteresirane za novo nacionalno shemo "Izbrana kakovost". Sodelovali smo pri pripravi nacionalnega dogodka Tradicionalni slovenski zajtrk. Kmetije smo obveščali o odprtju razpisa "Dobrote slovenskih kmetij" ter jih motivirali za prijavo izdelkov na ocenjevanje z namenom dviga kakovosti njihovih pridelkov. Zagotavljali smo svetovanje in pomoč kmetijam pri verifikaciji HACCP dokumentacije ter svetovali glede vodenja evidenc za potrebe predelave. Nudili smo informacije in svetovali upravičencem za pripravo vlog na razpise IRP 11 - 1. javni razpis za intervencijo podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti iz SN 2023–2027

Tabela:

2.4 Kratke verige, sheme kakovosti in promocija	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj/delavnic/ogledov dobrih praks	1	3	300
Število udeležencev	25	40	160
Število osebnih svetovanj	100	25	25

Komentar tabele:

Delež osebnih svetovanj na tej pod nalogi je manjši od predvidenega. Vzrok temu bi lahko bil, da so na območju Zavoda najbolj zastopane panoge sadjarstvo in vinogradništvo in manj je pridelovalcev mleka, reja govedi in drobnice za meso pa je dokaj razpršena. Predelovalci mleka so kot posamezniki zaenkrat uspešni na trgu. Pidelovalci mleka in zelenjave pa pridelke tržijo v okviru nekaterih uspešnih zadrug.

2.5 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike Programa razvoja podeželja 2014–2020 in Strateškega načrta 2023–2027 (ne IAKS ukrepi)

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	5.352	5.359	100

PRP 2014-2020

Izvedene aktivnosti:

Izvajali smo aktivnosti informiranja, obveščanja in ozaveščanja javnosti o vsebinah ne-IAKS ukrepov kmetijske politike, njihovem namenu ter pogojih in načinu izvajanja za potencialne upravičence in širšo javnosti vključno s predstavitvijo primerov dobrih praks - delovanje INFO točke za namen izvajanje ukrepov PRP 2014-2020. Udeležili smo se predstavitve 30. JR 4.1 Naložbe v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in JR 5.2 Podpora za obnovo kmetijskega zemljišča in potenciala kmetijske proizvodnje po naravnih nesrečah, organizirane s strani MKGP in Agencije za kmetijske trge. Za kmetovalce smo organizirali in izvedli spletno predstavitev obeh razpisov. Kmetovalcem smo telefonsko, osebno in po e-pošti nudili informacije in svetovanje glede pogojev razpisa in točkovanja. V poplavah v avgustu 2023 oškodovane kmetije smo seznanili z možnostjo kandidiranja na JR 5.2. Udeležili smo se predstavitve javnega razpisa za podukrep 4.3 Podpora za naložbe v infrastrukturo, operacija Izvedba agromelioracij na kmetijskih zemljiščih, ki jo je za INFO točke in občine organiziralo MKGP in Agencija za kmetijske trge. Vseh 24 primorskih občin smo obvestili o odprtju JR 4.3 in poslali povezavo na predstavitev. Udeležili smo se ZOOM sestanka na temo označevanja podprtih investicij v obdobju 2014-2022, ki ga je organizirala mreža za podeželje. Investitorjem smo svetovali glede označevanja naložb s plakati in označevanja na spletnih straneh.

Drugi del aktivnosti se je nanašal na svetovanje upravičencem ob izvajanju investicijskih naložb (pregled zahtev iz odločbe, spremljanje realizacije ciljev iz poslovnega načrta, izpolnjevanje obveznosti iz odločbe, pravočasna priprava letnih poročil) ter svetovanju pri pripravi zahtevkov za izplačilo sredstev ob zaključku projektov (podukrepi 4.1, 4.2, 8.6). Spremljali smo izvajanje poslovnih načrtov majhnih kmetij, ki so prejele

sredstva na 3. JR 6.3 (zahteve glede obtežbe oziroma deleža trajnih nasadov) in jim svetovali pri spremembah razvojnih ciljev. Mladim prevzemnikom, ki so v letu 2024 zaključevali izvajanje triletnega poslovnega načrta (7. JR 6.1) smo nudili svetovanje pri zamenjavi razvojnih ciljev, izvajanju razvojnega cilja izobraževanje in izvajanju poskusov. Izvajali smo informiranja in svetovanja za pravilno pripravi zahtevka za izplačilo drugega obroka.

Sodelovali smo z MKGP in ARSKTRP, udeleževali smo se sestankov, ki so jih organizirali za tekoče izvajanje podukrepov. Preko nosilcev posameznih ukrepov smo zagotavljali podporo pri reševanju težav nastalih v povezavi z izvajanjem podukrepov. Sodelovali smo tudi z Mrežo za podeželje (izmenjava aktualnih informacij, zbiranje in promocija primerov dobrih praks, obveščanje terena). Spodbujali smo inovacije preko promocije in razširjanja rezultatov EIP projektov.

SN 2023-2027

Izvedene aktivnosti:

Izvajali smo informiranje in obveščanje širše javnosti in potencialnih upravičencev o vsebinah ne-IAKS intervencij, njihovem namenu ter pogojih in načinu izvajanja. Izvajali smo individualna svetovanja vlagateljem, ki so se odločili za oddajo vloge in poslovnega načrta na javni razpis.

Za potencialne upravičence in ostale kmetovalce smo organizirali in izvedli spletno predstavitev 2. JR IRP24 podpora za vzpostavitev kmetije in 2. JR IRP30 medgeneracijski prenos znanja. Na izpostavi Idrija smo izvedli delavnico za skupino prenosnikov in mladih prevzemnikov, kjer smo predstavili oba razpisa, pripravo vloge, izbiro razvojnih ciljev in točkovanje. Po delavnici smo mladim prevzemnikom osebno svetovali glede specifičnosti posamezne kmetije. Vsem interesentom smo glede obeh razpisov nudili osebno, telefonsko in e-mail svetovanje in informiranje. Informacije in svetovanje smo nudili tudi kmetijam, ki razmišljajo o prenosu kmetije na mlajšo generacijo v prihodnjih letih. Izvedli smo webinar predavanje Priložnosti za mlade v strateškem načrtu 2023-2027 za magistrske študente agronomije. Spremljali smo investicije mladih prevzemnikov iz 1. JR IRP24 in jih obveščali glede vzpostavitve vodenja knjigovodstva. Podali smo predloge sprememb za intervenciji IRP24 in IRP30.

Kmetovalce smo obvestili (e-mail, telefon, osebno) o odprtju razpisov IRP02 naložbe v dvig produktivnosti za trajne nasade in IRP16 naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih ter jim nudili informacije in svetovanje glede pogojev razpisnih pogojev. Za upravičence in širšo javnost smo izvedli spletno predstavitev obeh razpisov. Predstavitev se je udeležila tudi novinarka Kmečkega glasa, ki je za časopis pripravila članek o razpisnih pogojih. Oba razpisa smo predstavili tudi v prispevku za oddajo Od setve do žetve Radia SLO.

Kmetije smo obvestili o odprtju razpisov IRP17 Naložbe v učinkovito rabo dušikovih gnojil, IRP21 Naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za optimalno uporabo hranil in trajnostno rabo FFS in IRP37 Naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za upravljanje travniških habitatov (e-mail, telefon, osebno). Izvedli smo spletno predstavitev vseh treh razpisov, interesentom za vse tri razpise smo nudili osebno, telefonsko in e-mail informiranje in svetovanje. Preverili smo pogoje in merila za potencialne upravičence na območjih Natura 2000.

Nudili smo informacije in svetovali upravičencem za pripravo vlog na razpise IRP 11 - 1. javni razpis za intervencijo podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti iz SN 2023–2027.

Udeležili smo se ZOOM predstavitve 1. JR za IRP 12 regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov, s poudarkom na ekoloških proizvodih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023-2027. Udeležili smo se seje Odbora za podeželje v okviru Razvojnega sveta Primorsko-notranjske regije, kjer smo obravnavali intervencijo IRP 12 in možnostih Primorsko notranjske regije za prijavo na razpis. Kmetije smo seznanili z možnostjo sodelovanja v operaciji IRP 12 regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov, s poudarkom na ekoloških proizvodih in jim nudili vse potrebne informacije glede potrebnih aktivnosti.

Inovacijski posredniki vseh osmih zavodov smo izvedli skupno predstavitev 1. JR za EIP projekte, ki se jo je udeležilo preko 100 slušateljev. Udeležili smo se predstavitve 1. JR IRP10 za podintervencijo podpora za ustanovitev in začetno delovanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju. Skupinam proizvajalcev in zadrugam smo nudili informiranje in svetovanje glede razpisa IRP10 in pravilnikov za ustanovitev skupine ali organizacije proizvajalcev.

Na sejmu AGRA smo skupaj s svetovalci za razvoj podeželja iz ostalih zavodov udeležencem sejma nudili svetovanje glede bodočih razpisov na predstavitveni stojnici KGZS. Udeleževali smo se tedenskih kolegijev strokovne skupine za razvoj podeželja, kjer smo obravnavali tekoče zadeve s področja razpisov iz SN 2023-27. Sodelovali smo z MKGP in ARSKTRP pri zagotavljanju podpore za reševanje težav pri izvajanju posameznih intervencij. Sodelovali smo tudi z Mrežo za podeželje z izmenjavo informacij in širjenjem primerov dobrih praks.

Izvajanje nalog inovacijskega posredništva

Izvedene aktivnosti:

V sklopu nalog inovacijskih posrednikov smo izvajali aktivnosti identifikacije problemov na kmetijskih gospodarstvih ter iskanja in povezovanja partnerjev, ki lahko prispevajo k razvoju inovativne rešitve. Osebnostno, telefonsko in po e-pošti smo interesente informirali glede javnega razpisa IRP31 za izvajanje EIP projektov. Podali smo pripombe na predlog Uredbe o izvajanju intervencije podpora za projekte EIP iz strateškega načrta 2023-2027. Udeležili smo se dvodnevnega usposabljanja *Oblikovanje inovacijskih procesov in vpliv mreženja na moje delo*, ki sta ga pripravili usposobljeni svetovalki na KGZS. Udeležili smo se skupnega razširjenega sestanka dveh skupnosti praks za krepitev znanja v rastlinski proizvodnji in živinoreji, ki ga je za predstavitev ukrepov IRP31 izvajanje EIP projektov in IRP38 izvajanje intervencije regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih, pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo. Udeleževali smo se sestankov strokovne skupine za razvoj podeželja s tematiko EIP projektov in aktivno sodelovali pri pripravi smernic za izvedbo regijskih EIP delavnic. Udeležili smo se konference Digitalizacija in nove tehnologije, kjer sta bila predstavljena dva EIP projekta.

Sodelovali smo pri predlogih za oblikovanje spletnega portala znanja, kjer so predstavljeni EIP projekti.

Udeležili smo se predstavitve 1. javnega razpisa za intervencijo podpora za projekte EIP. V oktobru smo imeli inovacijski posredniki štiri ZOOM sestanke glede seznanjanja širše javnosti o razpisu za EIP projekte. Inovacijski posredniki vseh osmih zavodov smo izvedli skupno predstavitev 1. JR za EIP projekte, ki se jo je udeležilo preko 100 slušateljev. MKGP nam je predstavilo rezultate ankete za zbiranje predlogov za EIP projekte. Pripravili smo organizacijska in vsebinska izhodišča za izvedbo osmih regijskih delavnic za oblikovanje partnerstev za inovativne EIP projekte v novembru. Potencialne projektne partnerje smo seznanili z razpisom in jih usmerili na ustrezne regijske delavnice. Pomoč in svetovanje smo nudili prijaviteljem in partnerjem na 1. JR za projekte EIP, osebno, po telefonu in preko ZOOM sestankov.

V novembru je strokovna skupina za inovacijsko posredništvo pripravila osem regijskih delavnic »Oblikovanje partnerstev za inovativne projekte EIP«. Aktivno smo sodelovali pri vsebinskem oblikovanju in organizaciji delavnic in se udeleževali tedenskih ZOOM sestankov za izvedbo delavnic ter koordinacijskega sestanka z MKGP. Skupaj s kranjskim zavodom smo izvedli in vodili regijsko delavnico KGZ Nova Gorica v Biljah in delavnico KGZ Kranj v Kranju. Udeležencem delavnice smo pomagali pri iskanju in oblikovanju partnerstev, kmetijam smo pomagali pri vključevanju v potencialne projekte in nudili informacije glede aktualnega razpisa IRP31.

Udeležili smo se tridnevne študijske ekskurzije v Avstriji s temo izkušnje pri izvajanju projektov v okviru partnerstva za inovacije v EU (EIP AGRI) in spodbujanje investicij. Spremljali smo EIP dogodek s predstavitvijo projektov na simpoziju JSKS na Bledu.

Tabela:

2.5 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike Programa razvoja podeželja 2014–2020 in Strateškega načrta 2023–2027 (ne IAKS ukrepi)	Program	Poročilo	Indeks
Število in višina zaprosenih in odobrenih sredstev oddanih vlog (vir: AKTRP)	50	51	102
Število in vrednost oddanih zahtevkov (vir: AKTRP)	30	35	117
Število oddanih poročil (vir: AKTRP)	20	25	125
Število izvedenih predstavitev javnih razpisov (vir: Benakta)	10	12	120
Število izvedenih osebnih svetovanj (vir: Benakta)	500	564	113
Število informiranj oz. izvedenih delavnic (vir: Benakta)	5	9	180
Število vzpostavljenih partnerstev operativnih skupin EIP (vir: AKTRP)	4	4	100
Število vključenih kmetovalcev v partnerstva operativnih skupin EIP (vir: AKTRP)	4	10	250

3. Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike

3.1 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS ukrepi)

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	6.330	9.105	144

Izvedene aktivnosti:

Novo programsko obdobje 23-2027 je prineslo številne novosti, ki smo jih kmetom tudi v letu 2024 predstavili že pred začetkom vnosa zbirnih vlog na 5 usposabljanjih. Kljub številnim predstavitvam, smo v času vnosa zbirnih vlog kmetom morali dodatno individualno svetovati o novih intervencijah in operacijah, ter tudi o novostih na področju pogojenosti.

Svetovali smo glede ureditve GERK-ov, vzpostavitve KMG-MID-a, glede spremembe nosilca KMG, sporočanja TRR v aplikacijo agencije, glede novosti povezanih z aplikacijo Sopotnik in nujnostjo odpravljanja ugotovljenih napak, ki jih javlja ta aplikacija.

Kmetom ta plačila predstavljajo pomemben vir dohodka, zato je bilo zelo veliko svetovanj povezanih z iskanjem ustreznih kombinacij operacij in intervencij, saj je bilo toliko novosti (SOPO, KOPOP, DKOP 6 in DKOP 7,...), predvsem v času pred izvedbo vnosa zbirnih vlog, seveda pa tudi v času kampanije. Številnim kmetom smo v času od poletja do jeseni svetovali in pomagali v zvezi s potrebnimi dopolnitvami v aplikaciji Sopotnik, nekateri kmetje pa so nas za dopolnitve v aplikaciji Sopotnik, oziroma dopolnitve zbirnih vlog tudi pooblastili. Konec leta smo rejce, ki so vključeni v operacije DŽ govedo oziroma DŽ drobnica z osebnim svetovanjem preko telefona opozarjali glede potrebnih koproloških analiz, saj bi bilo sicer preveč napak in s tem povezanih odbitkov pri izplačilu.

Tabela:

3.1 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS ukrepi)	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	4	51	1275
Število osebnih svetovanj	4000	5060	127
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	2	16	800

Komentar tabele:

Izvedli smo nekoliko večje število usposabljanj, ker smo kmetom želeli predstaviti ažurno vse novosti iz strateškega načrta, vključno z aplikacijo SOPOTNIK.

3.2 Pogojenost

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	1.347	2.124	158

Izvedene aktivnosti:

Svetovali smo in veliko pojasnjevali zahteve iz pogojenosti, ki se nanašajo na OOTT območja in prepoved oranja teh travnikov, kar mnoge kmete, posebej pa mlade, zelo omejuje pri razvoju kmetovanja. Veliko smo svetovali tudi glede ostalih zahtev iz pogojenosti (kolobar,..).

Tabela:

3.2 Pogojenost	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	1	3	300
Število osebnih svetovanj	100	1460	1460
Št. pripravljenih gradiv, objav v medijih	1	0	0

Komentar tabele:

Izvedli smo veliko število svetovanj, saj smo kmete redno opozarjali in jim svetovali s področja pogojenosti.

4. SVETOVANJE IN POMOČ PRI ORGANIZACIJI IN DELOVANJU REJSKIH ORGANIZACIJ, ORGANIZACIJ PROIZVAJALCEV IN DRUGIH OBLIK PROIZVODNEGA ZDRUŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV

4.1. Organizacije in skupine proizvajalcev (v nadaljevanju OP-ji in SP-ji) ter druge oblike povezovanja

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	1.348	422	31

4.1.1 VZPOSTAVLJANJE RAZLIČNIH OBLIK ZDRUŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV

Izvedene aktivnosti:

Z združenjem skupine pridelovalcev v sklopu Kmetijske zadruge Agraria smo sodelovali pri izpolnjevanju prijav za podaljšanje v integrirano pridelavo zelenjave ter novo sodelovanje v shemah kakovosti in certificiranje GLOBAL GAP.

V sklopu strokovne skupine za vrtnarstvo smo pregledali in oddali pripombe Pravilnika o evidenci organizacij proizvajalcev, združenj organizacij proizvajalcev, skupin proizvajalcev za skupno trženje, skupin proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti.

Kmetije smo seznanili z možnostjo sodelovanja v operaciji IRP 12 regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov, s poudarkom na ekoloških proizvodih in jim nudili vse potrebne informacije glede potrebnih aktivnosti.

Kmetijskim gospodarstvom in zadrugam smo nudili informiranje in svetovanje glede razpisa IRP10 in pravilnikov za ustanovitev skupine ali organizacije proizvajalcev.

Tabela:

4.1.1. Vzpostavljanje različnih oblik združevanja kmetijskih pridelovalcev	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj/delavnic/ogledov dobrih praks	1	5	500
Število osebnih svetovanj	30	28	93
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	1	100

Komentar tabele:

Zagotavljali smo strokovno podporo vsem, ki se povezujejo v različna združenja. Nudili smo strokovno podporo zvezi oljarskih društev in podporo povezovanju turističnih kmetij v okviru Združenja turističnih kmetij Slovenije.

4.1.2 VARNA HRANA

Izvedene aktivnosti:

Na temo varne hrane smo se izobraževali in pregledali načrt Strategija EFSA 2027, ki se osredotoča na znanost, varno hrano in trajnost. Opisuje, kako se namerava Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) prilagoditi novim izzivom in odgovornostim, kot so tisti, ki jih prinašajo zeleni dogovor, strategija "od vil do vilic" in svetovna pandemija.

Ključni strateški cilji vključujejo: prednostno vključevanje javnosti in deležnikov v znanstvene ocene, razširitev baze dokazov EFSA in optimizacija dostopa do njenih podatkov, krepitev zmogljivosti EU za znanstveno ocenjevanje in skupnosti znanja, priprava na prihodnje izzive pri oceni tveganja in ustvarjanje okolja in kulture, ki odražata vrednote EFSA. Vsa načela smo tudi začeli vključevati v svoja svetovanja na terenu. V organizaciji UVHVVR smo se udeležili izobraževanja s temo: Varstvo rastlin in varna hrana - naša skupna skrb tudi v spremenjenih podnebnih razmerah.

Sodelovali smo v Strokovni degustacijski komisiji pri KGZS – Zavod GO

Sodelovali smo na 1. vseslovenskem ocenjevanju vin iz tolerantnih sort ter prerezu letnika vinorodne dežele Podravje.

V okviru sodelovanja z občinami smo izvedli degustacije in ocenjevanja vin.

Aktivno smo sodelovali s pridelovalci, predstavniki KGZS in UVHVVR pri pripravi Smernic dobre higienske prakse pri pridelavi oljčnega olja in namiznih oljk.

Tabela:

4.1.2 Varna hrana	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj/delavnic/ogledov dobrih praks	1	1	100
Število osebnih svetovanj	25	118	472
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	0	0

Komentar tabele:

Velik osmo se posvečali svetovanju s poudarkom na pridelavi varne hrane, zato so kazalniki pri osebnem svetovanju višji od planiranih.

4.2 DRUŠTVA, NEVLADNE ORGANIZACIJE IN SOCIALNA EKONOMIJA

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	1.545	1.569	102

4.2.1 Delovanje društev, ki delujejo na področju kmetijstva, ter sodelovanju z nevladnimi organizacijami in agrarnimi skupnostmi, ter in izvedba državnih tekmovanj

Izvedene aktivnosti:

V sodelovanju z organizacijo Garaža iz Ajdovščine smo izvedli delavnico o Visoki gredi, kjer smo glede na podnebne spremembe visoko gredo postavili in seznanili udeležence kako in s čim jo pravilno napolniti s plastmi različnih materialov, ki zagotavljajo dobro rast zasajenih rastlin in kako jo uspešno vzdrževati.

Izvedli smo predavanje na temo o tehnologiji špargljev na strokovnem posvetu v organizaciji Javnega zavoda Miren Kras in Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda, ki je na eni strani osvetlil izzive dobavne verige lokalnih sezonskih surovin, špargljev in češenj »od zemlje do krožnika«, na drugi pa proces verige vrednosti za končne porabnike, ki jo skupaj ustvarjajo soodvisni deležniki.

Sodelovali smo z ostalimi organizacijami in se udeležili regijske konference kmetijskih in živilskih podjetij zahodne kohezijske regije katere je bil organizator: Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij v sodelovanju z regionalnimi gospodarskimi zbornicami in sodelovali na sestanku z drugimi organizacijami: Pobuda za intenzivnejši razvoj tržnega vrtnarjenja v Sloveniji.

V sklopu organizacije strokovno pospeševalnih in promocijskih dogodkov oz. prireditev smo pripravili gradiva na promocijo zavoda ter se udeležili promoviranja na stojnici MKGP v sklopu DAN EVROPE: 20 let Slovenije v EU.

Svetovali smo v sklopu socialnega podjetništva pri vzpostavitvi oz. obuditvi kmetije kjer bodo pridelovali zelišča in zelenjavo v sklopu socialnega podjetja Šent ter pri podjetju IP Posočje in sicer smo izvedli svetovanje pri razpisu za postavitve rastlinjaka za proizvodnjo ekoloških sadik zelenjave.

V okviru sodelovanja z lokalnimi društvi smo izvedli pokušino mladih vin in svetovali o njihovem nadaljnjem negovanju.

Tabela:

4.2.1 Delovanje društev, ki delujejo na področju kmetijstva ter sodelovanje z nevladnimi organizacijami in agrarnimi skupnostmi ter izvedba državnih tekmovanj	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	2	50	2500
Število osebnih svetovanj	50	284	568
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	2	16	800

Komentar tabele:

Aktivnosti so večje od planiranih zaradi večjega povpraševanja po sodelovanju.

4.2.2 SOCIALNO PODJETNIŠTVO IN SOCIALNA EKONOMIJA

Izvedene aktivnosti:

Svetovali smo v sklopu socialnega podjetništva pri vzpostavitvi oz. obuditvi kmetije kjer bodo pridelovali zelišča in zelenjavo v sklopu socialnega podjetja Šent ter pri podjetju IP Posočje in sicer smo izvedli svetovanje pri razpisu za postavitve rastlinjaka za proizvodnjo ekoloških sadik zelenjave.

Tabela:

4.2.2. Socialno podjetništvo in socialna ekonomija	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj/delavnic/ogledov dobrih praks	1	0	0
Število svetovanj	10	41	410
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	0	0

Komentar tabele:

Svetovali smo vsem, ki so se s strani socialnega podjetništva obračali na nas. Velja izpostaviti sodelovanje z invalidskim podjetjem Posočje, ki se razvija na področju kmetijstva.

5. Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	1.313	439	33

5.1 Pri pripravi kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisih sodeluje z MKGP, tako na osnovi zaznanih razmer in situacij, ki jih dobiva pri svojem delu na terenu daje predloge. Tu so še posebej pomembne socialne razmere, katerih zakonodaja spada pod druge resorje.

Izvedene aktivnosti:

Pripravljali smo pripombe na osnutke predpisov in jih posredovali na sektor za kmetijsko svetovanje na KGZS, oni pa naprej na pristojna ministrstva. Za MKGP smo pripravili oceno pridelka grozdja v letu 2024 v vinorodni deželi Primorska, pripravili pripombe na spremembe Uredbe o izvajanju intervencij v vinskem sektorju, Pravilnik o uporabi FFS, Uredbo o gnojenju kmetijskih zemljišč idr.

5.2 Strokovno sodelovanje z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami pri pripravi predpisov, katerih vsebine se nanašajo na člane KMG, kmetijstvo, dopolnilne dejavnosti na kmetiji in razvoj podeželja vključno s predpisi na področju politike varstva narave in okolja, upravljanja voda, naravnih in drugih nesreč ter davčne in socialne politike

Izvedene aktivnosti:

Pripravili smo pripombe na predloge uredb SN 2023-2027 v javni obravnavi:

- Uredba o izvajanju intervencije podpora za projekte EIP
- Uredba o izvajanju intervencije konzorcij institucij znanja v podporo prehodu kmetijstva v zeleno, digitalno in podnebno nevtraln
- Uredba o izvajanju intervencije regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih
- Uredbo o izvajanju intervencije naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev, ter intervencije naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih
- Uredbe o izvajanju intervencije naložbe v učinkovito rabo dušikovih gnojil, intervencije naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za optimalno rabo hranil in trajnostno rabo FFS, ter intervencije naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za upravljanje traviščnih habitatov, iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023-2027.

Podali smo predloge sprememb za intervenciji IRP24 in IRP30.

Udeležili smo se sestanka z MKGP, Agencijo za kmetijske trge in KGZS glede predlaganih sprememb Strateškega načrta 2023-2027. Pripravili smo pripombe na predlog 3. spremembe strateškega načrta 2023-27.

Udeležili smo se skupnega razširjenega sestanka dveh skupnosti praks za krepitev znanja v rastlinski proizvodnji in živiloreji, ki ga je za predstavitev ukrepov IRP31 in IRP38 različnim institucijam pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo.

Sodelovali smo pri pripravi predlogov za regionalni prostorski načrt Primorsko notranjske statistične regije. Sodelovali smo pri pripravi pravilnikov in javnih razpisov za kmetijstvo za leto 2024 občine Postojna.

Udeležili smo se strokovne ekskurzije in ogleda dobrih praks mladih prevzemnikov, ki je namenjena povezovanju KGZS, MKGP, Agencije, kmetijskih zavodov in podeželske mladine.

Aktivno smo sodelovali s pridelovalci, predstavniki KGZS in UVHVVR pri pripravi Smernic dobre higienske prakse pri pridelavi oljčnega olja in namiznih oljk.

5.3 Ozaveščanje javnosti o pomenu podeželja in več namenskosti kmetijstva, tudi z vidika varovanja okolja, varstva in trajnostne rabe voda, ohranjanja narave in blaženja ter prilagajanja na podnebne spremembe

Izvedene aktivnosti:

Na vseh dogodkih, ki jih organizira zavod se širšo javnost ozavešča o pomenu kmetijstva.

5.4 Izvajanje programov državnega pomena, na podlagi predpisov in pogodb z drugih področij in programov državnega pomena, če so naloge vključene v program dela JSKS

Izvedene aktivnosti:

Aktivnosti so bile izvedene glede na potrebe terena.

Tabela:

Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov			
5.1 Pri pripravi kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisih sodeluje z MKGP, tako da na osnovi zaznanih razmer in situacij, ki jih dobiva pri svojem delu na terenu, daje predloge. Tu so še posebej pomembne socialne razmere, katerih zakonodaja spada pod druge resorje.	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	0	0	0
Število osebnih svetovanj	20	107	535
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	2	200
Št. strokovnih podlag za zakonodajne in druge dokumente	1	2	200
5.2 Strokovno sodelovanje z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami pri pripravi predpisov, katerih vsebine se nanašajo na člane KMG, kmetijstvo, dopolnilne dejavnosti na kmetiji in razvoj podeželja vključno s predpisi na področju politike varstva narave in okolja, upravljanja voda, naravnih in drugih nesreč ter davčne in socialne politike.	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	1	0	0
Število osebnih svetovanj	20	25	125
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	0	0
Št. aktivnosti	1	25	2500
5.3 Ozaveščanje javnosti o pomenu podeželja in več namenskosti kmetijstva, tudi z vidika varovanja okolja, varstva in trajnostne rabe voda, ohranjanja narave in blaženja ter prilagajanja na podnebne spremembe.	Program	Poročilo	Indeks

Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	1	1	100
Število osebnih svetovanj	30	28	93
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	1	0	0
5.4 Izvajanje programov državnega pomena, na podlagi predpisov in pogodb z drugih področij in programov državnega pomena, če so naloge vključene v program dela JSKS.	Program	Poročilo	Indeks
Število aktivnosti	1	1	100

Komentar tabele:

Izvedli so aktivnosti, v okviru povpraševanja po tovrstnem povezovanju in sodelovanju.

6. Vodenje in koordinacija dela JSKS vključno z usposabljanjem svetovalcev

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	8.176	13.735	168

6.1 Vodenje, usmerjanje dela in koordinacija

Izvedene aktivnosti:

Pripravljali smo mesečna poročila (vsak svetovalec zase), mesečna poročila za oddelek, letno poročilo o delu v letu 2024, v skladu z zahtevami dopolnili program dela za 2024, skrbeli za mesečno analizo opravljenih ur na javni službi, pripravljali druge vrste zahtevanih poročil, sodelovali pri razvoju kadrov, odobravalni dopuste zaposlenih, izvajali nadzor zaposlenih, usmerjali in spremljali usposabljanje in delo pripravnikov na oddelku...

Sodelovali smo z večino JS, izpostaviti velja tesno sodelovanje z JS zdravstvenega varstva rastlin, JS v sadjarstvu in vinogradništvu, kjer smo se redno udeleževali sestankov in vseh ostalih strokovnih srečanj, ki jih posamezna JS organizira.

Prav tako smo sodelovali tudi z JS za poljedelstvo (izmenjava podatkov o pridelavi sort pri pripravi Priporočene sortne liste za krompir in žita) in JS za vrtnarstvo. O prikazih in predavanjih (npr. Zelenjadarske urice, prikaz poskusov z zelenjavo, ...), ki jih organizirata ti dve javni službi, smo obvestili svetovalce in tudi kmetovalce.

Sodelovali smo tudi pri oblikovanju tehnoloških navodil, ki jih pripravljajo omenjene javne službe.

6.2 Usposabljanje svetovalcev

Izvedene aktivnosti:

Svetovalci so se udeležili različnih usposabljanj, med drugim tudi ogledov primerov dobrih praks tako v Sloveniji kot tujini, ki so jih organizirali KGZS, KGZS-Zavod GO in druge izobraževalne organizacije.

Tabela:

6.1.Vodenje, usmerjanje in koordinacija			
6.1.1 Vodenje in koordinacija (vključno s pripravo programa dela in poročanja)	Program	Poročilo	Indeks
Število sestankov, kolegijev...	15	39	260
Število navodil, obrazcev, obvestil, orodij, protokolov...	1500	564	38
Svetovanje v zvezi s pridobitvijo NPK (izpolnjuje samo SKS)	0	0	0
6.1.2 Sodelovanje koordinatorjev JSKS s koordinatorji JS strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin in koordinatorji drugih JS ter MKGP	Program	Poročilo	Indeks
Število sodelovanj	12	12	100

6.1.3 Sodelovanje z drugimi ministrstvi in izvajalci drugih javnih služb, razvojno strokovnih nalog ali raziskovalnega dela ter z organizacijami, katerih delo se nanaša na delovanje JSKS doma in v tujini	Program	Poročilo	Indeks
Število sodelovanj	12	182	1517
6.1.4 Sodelovanje v strokovnih delovnih skupinah in v strokovnih odborih za posamezna področja v kmetijstvu in s kmetijstvom povezanimi področji.	Program	Poročilo	Indeks
Število sodelovanj	50	74	148
6.1.5 Organizacija strokovno pospeševalnih in promocijskih dogodkov in prireditev: Letni posvet JSKS, sejem AGRA, organizacija drugih strokovnih posvetov in okroglih miz,...	Program	Poročilo	Indeks
Število prireditev	0	31	...
6.2 Usposabljanje svetovalcev			
Permanentno usposabljanje kmetijskih svetovalcev na seminarjih, delavnicah...	Program	Poročilo	Indeks
Število	200	200	100
Usposabljanje svetovalcev po metodi CECRA - število	Program	Poročilo	Indeks
Število	3	3	100
Udeležba svetovalcev na ogledih dobrih praks - število	Program	Poročilo	Indeks
Število	88	100	114

Komentar tabele:

Izvedeno število usposabljanj je v skladu s planiranim.

7. Naloge po ceniku ministra

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	12.277	7.651	62

Izvedene aktivnosti:

Vnosu zbirnih vlog za leto 2024 smo tej nalogi posvetili vso pozornost, saj je bilo potrebno kmetom kljub številnim usposabljanjem na terenu, vse še individualno razložiti, še posebej glede novih pravil pogojenosti in možnosti za vključitev v različne operacije. Vnesli smo 6.942 zbirnih vlog ter opravili veliko dopolnitev le teh. Poleg tega smo jeseni za številne kmetije vnesli pojasnitve in dopolnitve v aplikacijo Sopotnik, ter številne usmerili, da so si dopolnitve sami vnesli.

Pripravljali smo načrte kolobarja in pri tem upoštevali lastnosti posameznih vrst rastlin ter potrebe kmetij. Svetovali smo gnojenje na podlagi potreb rastlin po hranilih z upoštevanjem količine hranil v tleh oziroma v sami rastlini. Za ta namen smo izdelovali gnojilne načrte z gnojilnim nasvetom na podlagi kemičnih analiz tal in analiz rastlin.

Izdelovali smo različna enostavna in zahtevna mnenja, med katere spadajo tudi mnenja (poseben obrazec) za utemeljenost posegov na kmetijska zemljišča za potrebe kmetij.

Tabela:

7.1 Izdelava gnojilnih načrtov, bilanc gnojil, jemanjem vzorcev na terenu in izvajanjem talnih in rastlinskih testov, ter izdelavo načrtov kolobarja, po ceniku ministra	Program	Poročilo	Indeks
Število	40	89	223
7.2 Priprava analiz in mnenj za uporabnike, na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov	Program	Poročilo	Indeks
Število	100	201	201
7.3 Elektronsko izpolnjevanje in elektronska vložitev zbirne vloge po ceniku ministra, vključno z vnosi za posamezno kmetijsko gospodarstvo preko aplikacije "Sopotnik"	Program	Poročilo	Indeks
Število	3000	7043	235

Komentar tabele:

Realizirali smo plan glede na potrebe kmetov, ki so tovrstne usluge potrebovali.

Oddelek za živinorejo

Vodja oddelka: Pavla Plesničar, univ. dipl. inž. zootehnik

Na oddelku je bilo v letu 2024, vključno z vodjo oddelka, 22 zaposlenih (20,63 PDM), od tega 10 na terenu (kontrolorji).

Oddelku za živinorejo je v preteklem letu uspelo izboljšati poslovanje, še vedno pa je leto zaključil z mankom prihodkov nad odhodki. Vzrok so predvsem višji stroški dela ter prenizko financiranje strokovnih nalog. Na PP 540610 – strokovne naloge v živinoreji smo prejeli 2,2% manj sredstev na račun znižanja sredstev na strokovnih nalogah v govedoreji, kjer se sredstva delijo po ključu glede na stalež krav v kontroli. Tržne dejavnosti oddelka še vedno ne uspejo pokriti manjka prihodkov na javnem delu.

Stalež vse govede na Primorskem se je v preteklem letu povečal za 1000 živali, predvsem na račun pitancev ter telic. Število krav je že več let stabilno, konec leta so rejci redili 11.524 krav. Zaskrbljujoč je padec števila čistopasemskih krav, teh je samo še 47%. Nekoč glavna, rjava pasma predstavlja le še slabih 17% staleža krav. Število rejcev še vedno pada (število kmetij s kravami se je iz 1.514 v letu 2023 zmanjšalo na 1.484 v letu 2024).

Stalež drobnice je na območju zavoda kar konstanten. Skupno število ovc in koz starejših od 9 mesecev je konec leta 2024 doseglo 28.300. Reje se še vedno opuščajo zaradi različnih vzrokov, najbolj zaradi starosti rejcev ter še vedno velike prisotnosti zveri. Večji rejci drobnice pa povečujejo svoje trope. Povečuje se interes rejcev drobnice za sodelovanje v rejskih programih.

1.1 JAVNI DEL

V nadaljevanju sledi tabelarni prikaz primerjave fizičnih in finančnih podatkov o opravljenih nalogah za leto 2024 glede na načrtovan program.

Tabela 1: Letno poročilo 2024 o opravljenem delu na področju strokovnih nalog v govedoreji p.p.5406

Naloga	Planirane naloge		Realizacija nalog		Priliv proračunskih sredstev		Indeks št. nalog	Indeks vrednost	Indeks priliva
	število	vrednost	število	vrednost	število	vrednost	realizacija / plan	realizacija / plan	priliv/plan
Kontrola mlečnosti	30.200	261.834,00	30.724,00	266.377,08	30.724,00	261.834,00	101,74	101,74	100,00
Kontrola mlečnosti pri nadkontroli	302	5.236,68	257,00	4.456,38	257,00	4.456,38	85,10	85,10	85,10
Preverjanje porekla in biološki test	2.501	5.002,00	3.211,00	6.422,00	3.211,00	5.002,00	128,39	128,39	100,00
Preizkušnja potomcev	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Lastna preizkušnja na testni postaji	12	196.592,28	12,00	196.592,28	12,00	196.592,28	100,00	100,00	100,00
Ocenjevanje lastnosti zunanosti in	300	5.934,00	314,00	6.210,92	314,00	5.934,00	104,67	104,67	100,00
Ocenjevanje lastnosti zunanosti in ocena ter odbira plemenic mesne	150	2.967,00	150,00	2.967,00	150,00	2.967,00	100,00	100,00	100,00
Kontrola prireje mesa	170	2.978,40	171,00	2.995,92	171,00	2.978,40	100,59	100,59	100,00
Strokovno vodenje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
SKUPAJ		480.544,36		486.021,58		479.764,06			

Vir:

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Naloge, razen kontrole mlečnosti pri nadkontroli, so bile v celoti realizirane. Največjo težavo smo imeli pri izvajanju kontrole prireje mesa, saj je to opravilo za rejca in živali, v kolikor ni primerne opreme, zelo stresno. Poleg tega, v skladu z rejskim programom zadostuje eno tehtanje v obdobju od 90 do 500 dni starosti. Pri kontroli mlečnosti pri nadkontroli je bila v letu 2024 vpeljana nadkontrola pri robotih, kjer je bil vzorčnik nastavljen 24 ur. Zaradi težav s prenosom podatkov iz laboratorija na KIS smo z opravljanjem te naloge čakali do decembra. Primerjav je bilo premalo, na večini ostalih kmetij pa kontrole zaradi koriščenja bonusa ni bilo. Vsled navedenega naloga kontrola mlečnosti pri nadkontroli ni bila izvedena v celoti. Poreklo je bilo preverjeno pri 3.211 teletih (lani 3.460), opravljeno je bilo 30.724 mlečnih kontrol (lani 33.293) in 171 tehtanj pri govedu (lani 282). Lastnosti zunanosti smo ocenili pri 464 živalih mlečnih in mesnih pasem (lani skupaj 610).

Vhlevili smo 88 bikcev (lani 88), od tega 32 črno bele pasme, 19 rjave in 28 bikcev mesnih pasem. Glede na kapacitete vzrejališča in potrebe po mladih bikih za OC in naravni pripust nam je število vhlevljenih bikcev RJ in ČB uspelo zmanjšati. Vhlevitve bikcev mesnih pasem so odvisne od števila primernih bikcev pri rejcih, njihove pripravljenosti za prodajo bikca v vzrejališče ter ocene prodaje. Nov rejski program rejcu omogoča prodajo bikca za pleme brez direktnega testa.

Celo leto smo, na stroške vzrejališča, opravljali genske analize preverjanja porekla ter določenih dednih napak. Vhlevljali smo bikce s potrjenim poreklom in proste dednih napak. Pri rjavi pasmi in črno beli pasmi smo nadaljevali z vhlevljanjem genomske testiranih bikcev. Podatki, pridobljeni na ta način, so zanesljivejši in omogočajo strožjo selekcijo.

Tabela 2: Letno poročilo 2024 o opravljenem delu na področju strokovnih nalog pri reji drobnice p.p.5406

Naloga	Planirane naloge		Realizacija nalog		Priliv proračunskih		Indeks št.	Indeks	Indeks
	število	vrednost	število	vrednost	število	vrednost	realizacija / plan	realizacija / plan	izplačilo / plan
Kontrola reprodukcije	3.904,00	16.357,76	4.473,00	18.741,87	3.904,00	16.357,76	114,57	114,57	100,00
Odbira in sprejem plemenskih živali v rodovniško knjigo	1.000,00	5.100,00	1.531,00	7.808,10	1.000,00	5.100,00	153,10	153,10	100,00
Selekcija	510,00	23.959,80	631,00	29.644,38	510,00	23.959,80	123,73	123,73	100,00
Preverjanje porekla	4.030,00	12.493,00	5.400,00	16.740,00	4.030,00	12.493,00	134,00	134,00	100,00
Kontrola mlečnosti	11.000,00	148.500,00	10.696,00	144.396,00	10.696,00	144.396,00	97,24	97,24	97,24
Investicije									
SKUPAJ		206.410,56		217.330,35		202.306,56			

Vir: Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Z največ težavami smo se soočili pri izvajanju mlečne kontrole avtohtonih pasem ovc zaradi hitre presušitve kot posledice suše, v mesecu avgustu ter poznega začetka molže. Vse ostale naloge so bile opravljene nad planom, največji presežek je nastal pri nalogah »odbira in sprejem plemenskih živali v rodovniško knjigo«, kjer je bilo zaradi potrditve oplemenjene jezersko solčavske ovce kot avtohtone pasme velik interes za vstop v kontrolo ter »selekcije«, ki jo opravljamo za območje Primorske, zavoda Kranj in dela zavoda Ljubljana. Analize mleka za drobnico smo tudi v letu 2024 opravljali za vso Slovenijo. Poreklo je bilo preverjeno pri 5.400 jagnjetih/kozličih (lani 4.957), 10.696 mlečnih kontrol (lani 9.767) in nekaj tisoč tehtanj pri drobnici. Nalogo zbiranja podatkov o tehtanjih smo opravili, kljub temu, da ni bila financirana, saj, v nasprotnem primeru, ne bi v Sloveniji imeli nobenih podatkov o prirastih ovc in koz.

1.2 TRŽNI DEL

Pri tržnih dejavnostih je bil poudarek na kakovostnem delu v vzrejališču mladih plemenskih bikov ter iskanju novih kupcev. V laboratoriju za mleko smo veliko časa namenili pridobitvi novih odjemalcev. Za prodajo ušesnih znamk je bilo leto 2024 kar uspešno. Še vedno intenzivno delamo na pridobivanju novih strank, vsi zavodi so v letu 2024 sodelovali z nami.

Tabela 3: Letno poročilo 2024 o opravljenem delu na področju strokovnih nalog v vzrejališču mladih plemenskih bikov

Naloga	Planirane naloge		Realizacija nalog		Priliv proračunskih in		Indeks št. nalog	Indeks vrednost	Indeks
	število	vrednost	število	vrednost	število	vrednost	realizacija / plan	realizacija / plan	priliv/plan
Lastna preizkušnja na testni postaji-proračun	12,00	196.592,28	12,00	196.592,28	12,00	196.592,28	100,00	100,00	100,00
Lastna preizkušnja na testni postaji-trg	60,00	114.000,00	60,00	145.159,91			100,00	127,33	0,00
Skupaj proračunski in neproračunski del		310.592,3		341.752,2		196.592,3			

Vir: Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Od 79 izhlevljenih bikov (lani 102) je bilo 72% prodanih za pleme, 4 plemenjaki so bili prodani za naravni pripust na Hrvaško. V letu 2024 je bilo na osemenjevalni center Preska prodano manjše število bikov (16) kot v preteklem letu (25), zaradi manjšega števila bikov v testu je bilo tudi v naravni pripust prodano manj bikov, glede na prejšnje leto pa kljub temu 8% več. Pri črno beli pasmi smo v skladu z navodili strokovne tajnice problem zaradi previsokega sorodstva plemenjaka s plemenicami v čredi, reševali z omejevanjem števila generacij pri izračunu sorodstva. Podobne težave so se začele pojavljati tudi pri rjavi pasmi. Za bike limuzin pasme smo organizirali licitacijo, ki je bila zelo uspešna, pri šarole bikih pa smo bili veseli, da smo bike lahko prodali za pleme (kar nekaj bikov plodi v rejah s kravami molznicami).

Poskrbeli smo, da vsak lastnik plemenjaka dobi Zootehniško spričevalo v skladu z Uredbo (EU) 2016/1012 za trgovino s čistopasemskimi plemenskimi živalmi vrste govedo (Bos taurus).

V letu 2024 nismo uvozili bikcev za vzrejališče, več rejcem pa smo pomagali pri uvozu plemenjakov šarole pasme iz Francije.

Tabela 4: Letno poročilo 2024 o opravljenem delu na področju strokovnih nalog Laboratorija za mleko

Naloga	Planirane naloge		Realizacija nalog		Priliv drugih		Indeks št. nalog	Indeks vrednost	Indeks
	število	vrednost	število	vrednost	število	vrednost	realizacija / plan	realizacija / plan	priliv/plan
Analize mleka na vsebnost maščobe, beljakovin, somatskih celic in sečnine	28.028,00	18.442,88	30.724,00	20.216,39			109,62	109,62	

Vir: Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Število analiz smo planirali glede na število analiz v predhodnem letu, opravljenih je bilo 10% več. Število krav v AT4 je stabilno, zmanjšuje se število kmetij (5-6 letno). Rejem zaračunamo dejansko opravljene analize. V celoti je Laboratorij za mleko opravil 53.910 analiz vzorcev za potrebe spremljanja prireje mleka, za plačevanje po kakovosti (Kmetijske zadruga) in notranjo kontrolo kakovosti mleka, namenjenega predelavi (mlekarne in drugi predelovalci). Slovenska akreditacija je ponovno potrdila Preizkusni laboratorij, akreditiran pri njej, reg. št. LP-027 brez zadržkov. V letu 2024 smo pri delu v laboratoriju uporabljali aparature

MILKOSCAN 6000 FT in FOSSOMATIC 5000 ter BACTOSCAN FC 50. S temi aparaturami rejcem in drugim odjemalcem omogočamo dostop do hitrejše in cenejše analize mleka. Vsi parametri za kontrolo kakovosti mleka so rejcem in drugim odjemalcem posredovani po elektronski ali običajni pošti v roku 48 ur po odvzemu vzorcev. Rejcem nudimo storitev zgodnjega ugotavljanja brejnosti, ki jo izvaja podizvajalec KGZS – Murska Sobota.

V sklopu Laboratorija za mleko deluje trgovina "Od mleka do sira", ki nudi mlekarnam ter malim in srednje velikim predelovalcem mleka podporo na poti »Od mleka do sira«; od analize mleka, kot temelj kakovosti, do ponudbe vsega, kar potrebujejo pri predelavi mleka (sirišča, starter kulture, zaščita sira in fermentiranih izdelkov,...). Začetnikom, ki vstopajo na področje predelave nudimo strokovno podporo in motivacijo na tej poti. Ponosni smo, da nam med drugimi zaupajo tudi mlekarnarje. Smo člani Združenja kmečkih sirarjev Slovenije.

Tabela 5: Letno poročilo 2024 o opravljenem delu na področju strokovnih nalog označevanja domačih živali

p.p.130029	Planirane vrednosti		Opravljene vrednosti	
	Št. nalog	Vrednost	Št. nalog	Vrednost
Registracija govedi	2.500,00	675,00	2.345,00	633,15

Vir: Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Število označitev pada zaradi vedno večjega števila rejcev, ki označujejo sami (črede krav dojilj, večje črede krav molznic). Velika težava je osemenjevanje krav (slaba koncepcija), kar ima za posledico dolg DMT in manjše število telet.

Za rejce, ki sami označujejo in nimajo dostopa do VOLOS-a, opravljamo registracijo živali.

V mesecu maju 2024 smo pričeli z nalogami registracije obratov za prašiče, popisa živali na obratih in evidentiranjem odjav, odhodov in prihodov prašičev ter urejanjem dostopov do Volosa za vse rejce.

V letu 2024 je oddelek začel sodelovati v projektu WOOLSHED (A New Era for Alpine Wool), ki se izvaja v okviru programa Interreg Alpine Space ter v CRP projektu DOŽIVITRAJNO (Standardizacija in izboljšanje dobrobiti rejnih živali za trajnostno kmetijstvo). Sodelovali smo na ocenjevanju sirov v okviru Kmečkega praznika v Tolminu.

V okviru dogodka "Frika fest" v Tolminu smo uspešno izpeljali prodajni sejem govedi (nadaljevali smo prakso iz preteklega leta – za vse živali smo predhodno izdelali video posnetek, ki je bil vključno s podatki objavljen na CPZ Govedo par dni pred licitacijo). Predstavljali smo se na sejmih v Komendi in AGRA v Gornji Radgoni.

Rejcem smo tekom celega leta nudili svetovanje pri nabavah plemenskega materiala doma in v tujini. Nadaljevali smo intenzivno sodelovanje s Furlanijo - Julijsko krajino ter rejskimi organizacijami v Nemčiji, Avstriji in na Hrvaškem. Vso tehnično podporo kmetijam smo lahko izvedli s strokovno usposobljenimi ljudmi, s tem, da smo pripravljeni vložiti veliko truda za čimbolj kakovostno in pravočasno opravljeno delo. Uspešno smo uporabljali tehnologijo za komunikacijo preko spleta (zoom, cisco webex, whatsapp). Kontrolorji so uspešno začeli z uporabo tablic za pošiljanje tekočih podatkov (načrti dela, inventurna poročila...).

Po odpovedi pogodbe o vzdrževanju programov podjetja Dona d.o.o. v decembru 2023 smo se aktivno vključili v reševanje nastale situacije ter s Kmetijskim inštitutom v okviru projekta DigŽiv začeli sodelovanje pri razvoju modula za zajem podatkov iz mlečnega laboratorija MILKIS.

Oddelek za varstvo rastlin

Vodja oddelka: dr. Ivan Žežlina

Poročilo o izvedbi in rezultatih strokovnih nalog Oddelka za varstvo rastlin, ki se financirajo iz proračunskih postavk je bilo narejeno za naročnika strokovnih nalog Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (poročilo je na vpogled pri vodji Oddelka za varstvo rastlin). V povzetku so navedeni vsi sklopi nalog, izvedeni v letu 2024:

A. Naloge zdravstvenega varstva rastlin po javnem pooblastilu

A.1. Priprava in izvajanje programov preiskav za karantenske škodljive organizme

(Financiranje iz PP 221069, 221070 in 130036)

KGZS - Zavod GO je v I. 2024 na območju Primorske opravljal delo v skladu s Programi preiskav za ugotavljanje navzočnosti škodljivih organizmov rastlin (dokument RS, MKGP, UVHVVR, št. U34304-16/2024-1 z dne 22.04.2024).

A.2. Naloge laboratorijskih preiskav (Financiranje iz PP 130036)

V okviru laboratorijskega dela smo v letu 2024 izvajali laboratorijske preiskave. Predmet preiskav so bili škodljivi organizmi s seznamov Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072, vzorci so bili odvzeti v okviru programov preiskav.

A.2.1 Laboratorijske preiskave vzorcev odvzetih v okviru programov preiskav

V letu 2024 smo v okviru programov preiskav analizirali skupno 241 vzorcev ŠO: Program preiskav *Anastrepha ludens*: 28 vzorcev, Program preiskav *Bactrocera dorsalis*: 35 vzorcev, Program preiskav *Bactrocera zonata*: 35 vzorcev, Program preiskav *Rhagoletis pomonella*: 77 vzorcev, Program preiskav plodove muhe lupinarji: 21 vzorcev, Program preiskav plodove muhe okrasne rastline: 21 vzorcev, Program preiskav *Bactericera cockerelli*: 24 vzorcev

Vsi pregledani vzorci so bili negativni, prisotnost ŠO iz programov preiskav ni bila potrjena.

A.2.2 Laboratorijske preiskave – ostala diagnostika

V okviru ostalih diagnostičnih preiskav smo obravnavali 27 vzorcev škodljivih organizmov. Diagnoza vzorcev in vodenje dokumentacije je potekalo v skladu s poslovníkom kakovosti. Podatki o izvedeni uradni diagnostiki so vneseni v podatkovno bazo FitoNadzor.

A.2.3 Terenska in individualna strokovna podpora, svetovanje in izobraževanje FSI

Izobraževanje fitosanitarnih inšpektorjev smo opravili v aprilu in maju 2024: Biovarnostni ukrepi za preprečevanje prenosa škodljivih organizmov rastlin in prepoznavanje škodljivih organizmov (Koper 17. april 2024 - (17 udeležencev); Maribor 15. maj 2024 - (16 udeležencev).

A.2.4 Vodenje referenčnih zbirk za določanje škodljivih organizmov

Sestavni del diagnostike je tudi izdelava in vzdrževanje zbirk ugotovljenih škodljivih žuželk, pršic ter drugih škodljivih organizmov rastlin ter zaradi možnosti primerjave tudi nekaterih neškodljivih vrst. Zbirke se obravnavajo in vzdržujejo kot referenčne zbirke.

A.3. Strokovna podpora UVHVVR (Financiranje iz PP 130036)

Strokovna podpora se je izvajala v obliki spremljanja ključnih škodljivih organizmov rastlin, priprave strokovnih mnenj, podlag in izdelave navodil za njihovo obvladovanje ter strokovnih konzultacij, kot tudi sprotnega obveščanja UVHVVR o novih najdbah ali drugih pojavih škodljivih organizmov na območju Slovenije. V tem sklopu so bile izvedene naslednje naloge:

A.3.1 Strokovno sodelovanje in izobraževanje na nacionalni, EU in mednarodni ravni

V okviru sodelovanja KGZS – Zavod GO s podobnimi inštitucijami v tujini, so bile v letu 2024 izvedene naslednje aktivnosti: sodelovanje z italijanskimi strokovnjaki (ERSA – FJK, Edmund Mach Trento, izmenjava izkušenj in znanja,), sodelovanje z Univerzo v Modeni - reševanje problematike marmorirane smrdljivke, sodelovanje in zaključek projekta EUPHRESCO Hitre metode za identifikacijo karantenskih plodovih muh - Tephritidae, sodelovanje in aktivno sodelovanje na raznih WEB seminarjih ipd.

A.3.2 Problematika drugih škodljivih organizmov ki se pojavljajo na ozemlju Slovenije ali v državah EU in pomenijo nevarnost za zdravstveno varstvo rastlin v Sloveniji

Spremljanje navzočnosti kljunatega oljkovega rilčkarja (*Rhodocytus cribripennis*), spremljanje marmorirane smrdljivke (*Halyomorpha halys*), spremljanje figovega rilčkarja (*Aclees taiwanensis*), poskusi z zatiranjem pavjega očesa pri oljkah, spremljanje glivičnih bolezni lesa oljk, ugotavljanje izvora okužb (*Pantoea stewartii*), določanje stopnje občutljivosti tolerantnih sort trte, spremljanje sezonske dinamike zlate minice (*Cetonia aurata*), spremljanje populacij pršic šiškarič (Eriophyidae) na oljkah.

A.3.3 Druge naloge zdravstvenega varstva rastlin

V okviru drugih nalog zdravstvenega varstva rastlin smo aktivno sodelovali na srečanjih strokovnih skupin, na različnih kongresih in strokovnih prireditvah. Izvajali smo strokovno koordinacijo pri izvajanju nalog med KGZS - Zavod GO in UVHVVR.

B. Naloge javne službe zdravstvenega varstva rastlin po koncesijski pogodbi (Financiranje iz proračunske postavke 130053)

B.1 Opazovanje in napovedovanje škodljivih organizmov

KGZS Zavod GO je s pogodbo št. 2337-14-000069 in odločbo št. U014-16/2021/8 z dne 23.12.2021 pridobil koncesijo za izvajanje javne službe za varstvo rastlin. Osnovne naloge, ki jih je Oddelek za varstvo rastlin izvajal v letu 2024 so bile naslednje:

B.1.1 Spremljanje razvoja škodljivih organizmov, ugotavljanje prisotnosti in razširjenosti škodljivih organizmov in spremljanje fenoloških faz kmetijskih rastlin

V okviru te naloge se je izvajalo opazovanje in napovedovanje bolezni in škodljivcev v vinogradništvu, sadjarstvu in poljedelstvu. Aktualne informacije o zdravstvenem stanju in potrebnih ukrepih so se objavljale na odzivniku 090-93-98-15, na spletni strani KGZS Zavod GO < <http://www.kmetijskizavod-ng.si/nasveti>>, na spletni strani <http://agromet.mkqp.gov.si/pp/Notices?CenterID=5&year=2023> in preko SMS sporočil. O tem je bilo izdelano podrobno zaključno poročilo, v katerem so zbrani vsi pomembni dogodki in ukrepi v pretekli sezoni. Poročilo je dostopno na Oddelku za VR in na UVHVVR.

B.1.2 Zbiranje in analiziranje podatkov spremljanja škodljivih organizmov in fenoloških faz rastlin ter agrometeoroloških podatkov in upravljanje z modeli za napovedi

V okviru te naloge se je zbirala agrometeorološke podatke, fenološke in druge podatke ter obdelala podatke za namene prognoze. V mreži agrometeoroloških postaj Adcon je bilo v letu 2024 na območju Primorske 19 merilnih mest. Preko postaj se zajemajo vsi potrebni meteorološki podatki za napovedovanje najpomembnejših bolezni in nekaterih škodljivcev kmetijskih rastlin.

B.1.3 Vzpostavitev sistema digitalizacije spremljanja fenologije rastlin in škodljivih organizmov

Vzpostavljen je sistem za spremljanje fenologije rastlin in škodljivih organizmov za nekatere kmetijske rastline. Podatki se beležijo v UVH-apl aplikaciji in so dostopni na prostorskem prikazu lokacij spremljanj z zadnjimi vrednostmi parametrov in opazovanj iz agrometeorološkega trikotnika: meteo podatek, fenologija in razvoj ŠO.

B.1.4 Vzdrževanje Adcon postaj in senzorjev

V okviru te naloge se je izvajalo vzdrževanje lokalne mreže merilnih vremenskih postaj in drugih naprav za območje Primorske in vzdrževanje infrastrukture informacijske podpore za zajem, zbiranje in obdelavo podatkov iz prejšnje alineje B.1.2.

B.1.5 Sodelovanje s kmetijsko svetovalno službo pri prognozi

Služba za varstvo rastlin je za območje Primorske pripravila izhodišča in tekom rastne sezone koordinirala delo. Kmetijska svetovalna služba je v letu 2024 v okviru omenjene strokovne naloge sodelovala pri številnih nalogah varstva rastlin.

B.2 Prognošična oprema

V letu 2024 je bila za potrebe prognošične službe nabavljena vsa predvidena oprema po programu za podporo pri prognozi rastlinskih ŠO za leto 2024.

B.3 Strokovne naloge, povezane z obvladovanjem škodljivih organizmov *(Financiranje iz proračunske postavke 130053)*

Opravljenе so vse naloge, ki so bile opredeljene v Programu strokovnih nalog za leto 2023:

- Integrirano varstvo tistlin pred ŠO (11 različnih strokovnih nalog).
- Strokovna gradiva in portal IVR (prenosa znanja, smernice, tehnološki listi, priporočila za obvladovanje škodljivih organizmov).
- Strokovno sodelovanje in izobraževanje na nacionalni ravni (npr. posveti, strokovne skupine) - sodelovanje z drugimi JS na področju kmetijstva (JS v vrtnarstvu, JS v poljedelstvu, JS v vinogradništvu, JS v sadjarstvu, JS v oljkarstvu, JSKS), sodelovanje v delovnih in strokovnih skupinah.
- Prenos znanja (svetovanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev in pridelovalcev) - kakovostna strokovna podpora v skladu z načeli dobre prakse varstva rastlin in dobro kmetijsko prakso ter veljavno zakonodajo. Izobraževanja imetnikov rastlin s področja varstva rastlin za uspešno obvladovanje boleznih in škodljivcev ob hkratnem odgovornem odnosu do okolja.

C. Razvojni projekti in druge tržne dejavnosti

C.1 CRP V4-2225: Ukrepi za preprečevanje nadaljnega širjenja zlate trsne rumenice

C.2 CRP V4-2226: Ukrepi za zmanjšanje rabe kemičnih FFS v vinogradništvu

C.3 CRP V4-2414: Proučevanje učinkovitosti, optimizacija množičnega lovljenja...

C.4 CRP V4-2415: Napredne strategije upravljanja karantenske bakterijske uvelosti koruze

E. Usposabljanja na podlagi koncesij in odločb

E.1. Osnovno usposabljanje odgovornih oseb in preglednikov zdravstvenega varstva rastlin

Zavod je z odločbo UVHVVR št. 430-68/2006/7 z dne 05.03.2007 imenovan za izvajalca programov osnovnega in nadaljnega strokovnega usposabljanja za odgovorne osebe in preglednike za zdravstveno varstvo rastlin (ZVR). V letu 2024 smo izvedli 20 urno tovrstno izobraževanje.

E.2. Usposabljanje za izvajalce ukrepov varstva rastlin

Usposabljanje izvajalcev ukrepov zdravstvenega varstva rastlin, prodajalcev FFS in svetovalcev FFS se izvaja v okviru Oddelka za kmetijsko svetovanje in Oddelka za varstvo rastlin. Oddelek za varstvo rastlin je v letu 2024 sodeloval pri izvedbi osnovnih usposabljanj za izvajalce ukrepov varstva rastlin ter obnovitevenemu usposabljanju za prodajalce in svetovalce v naslednjem obsegu:

4 osnovne 15 urne tečaje za izvajalce ukrepov varstva rastlin,
1 osnovni 35 urni tečaj za svetovalce.

Oddelek Agroživilski laboratorij

Vodja oddelka: Tamara Rusjan, univ. dipl. ing. Agronomije

Agroživilski laboratorij je samostojen-tržni oddelek na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica. Začetek njegovega delovanja sega v leto 1952, ko je bila ustanovljena Sadjarsko vinarska postaja v Šempetru pri Novi Gorici. Z analizami vin je postaja pričela spodbujati primorske vinogradnike k boljšemu pridelovanju in kletarjenju za doseganje boljše kakovosti vin in to je še vedno glavna naloga laboratorija danes. *Agroživilski laboratorij je akreditiran pri Slovenski akreditaciji s številko akreditacije **LP-027** na področju preskušanja (SIST EN ISO/IEC 17025) že od leta 2004.* V laboratoriju se izvajajo **analize vina (glavna dejavnost), grozdja, živil in zemlje ter svetovanje**. Laboratorij je (koncesijo) - Odločbo o imenovanju pooblaščenice organizacije za ocenjevanje mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina pridobil že leta 2001 in jo z natančnim in uspešnim delom ohranil do danes. Istega leta je pridobil še (koncesijo) - Odločbo o imenovanju pooblaščenice organizacije za spremljanje dozorevanja grozdja zaradi določanja roka trgatve in ugotavljanja primernosti grozdja za vrhunsko vino ZGP, ter prav tako z natančnim in uspešnim delom uspel ohraniti vse do današnjih dni. Nekoč je bilo v laboratoriju 11 zaposlenih. Območje delovanja je predvsem Primorska dežela, ne izključuje pa laboratorij vzorcev, ki jih dostavijo stranke iz celotne Slovenije.

V letu 2024 je bilo v oddelku Agroživilski laboratorij zaposlenih 6 oseb (vključno z vodjo), pri čemer ena oseba dela polovičen delovni čas. Vsi zaposleni si ves čas prizadevamo, da bi delo opravili strokovno in v čim krajšem času (zelo pomembno za stranko, da dobi rezultate čim prej). Skozi leto 2024 smo vsi zaposleni delali na pridobivanju novih strank in možnih novih analizah, ki bi bile za stranke zanimive (žal še vedno stranke opravljajo samo analize, ki so obvezne po zakonodaji). V letu 2024 smo v laboratoriju dvignili cene storitev, skladno z dvigom stroškov, ki nastajajo v laboratoriju. Kljub vsemu pa ugotavljamo, da bo potrebno cene še dvigniti.

Na finančno poslovanje AŽL je v letu 2024 vplivalo več dejavnikov:

- amortizacijska stopnja aparature WINEWFLEX,
- amortizacijska stopnja aparature Anton Paar
- amortizacijska stopnja aparature Oenolab
- podaljšanje pogodbe delavki (analitik)
- uskladitev plačnih nesorazmerij
- dvig materialnih stroškov

Tabela 1: Število opravljenih analiz v letu 2024

	Število izdanih dokumentov/poročil 2024	Število izdanih dokumentov/poročil 2023	Rok izvedbe
VINO			
- Deželno vino	524	552	4 dni
- Kakovostno vino	1161	1183	4 dni
- Teran PTP	46	49	4 dni
- Peneče vino	144	125	5 dni
- Sladko vino	50	28	5 dni
- Inšpekcijski v.	36	40	4 dni
- Likerji	6	10	5 dni
- Mošt	4	5	5 dni
- Žgane pijače	6	14	5 dni
ZEMLJA	1004	1732	7-9 dni
IZVOZ	810	890	Še isti dan ali skladno s potrebami odjemalcev

Glede na zbrane podatke v tabeli lahko rečemo, da je v letu 2024 v primerjavi z leti 2023 in 2022 v nekaterih rubrikah padlo število vzorcev za analize. V razredu deželnih vin in razredu kakovostnih vin je upad majhen in sicer 20-30 vzorcev manj. Upad analiz vzorcev je še vedno posledica zmanjšane prodaje vina zaradi različnih vzrokov kot so: vojna v Ukrajini, Izraelu, zmanjšana poraba tudi na domačem trgu, znižana kupna moč tudi domačega potrošnika. Večji sistemi (kleti) združujejo serije vin in posledično ni potrebe po večjem številu analiz. Zmanjšalo se je število spremljanih dokumentov za izvoz in sicer v primerjavi z letom 2023 za 80 vzorcev predvsem se je zmanjšalo število spremljanih dokumentov za izvoz grozdja. V letu 2024 se je tudi v naši

vinorodni deželi pridelek zmanjšan za cca 30 %, kot posledica pozebe, toče in suše. Manj je tudi spremnih dokumentov za vino, ki se je izvažalo v Ukrajino, Izrael, ZDA ter spremnih dokumentov za destilacijo. V razredu penečih vin in sladkih vin pa se je število analiz v letu 2024 povečalo.

Analiza vzorcev zemlje je upadla za 700 vzorcev. To smo sicer pričakovali, saj je zahteva po analitiki s strani programov v katere vstopajo kmetje veljala samo v letu 2023. Kljub vsemu pa je bilo glede na prejšnja leta v letu 2024 300-400 vzorcev zemlje več. To povečanje še vedno pripisujemo zahtevam programov v katere vstopajo kmetje. Tako kot pri vinu se tudi tu opaža, da je zanimanje za analitiko zemlje še vedno zelo nizko, kljub vsemu, da so ti pridobljeni podatki pomembni tudi pri nakupu gnojil in s tem posledično vplivajo na finančno sliko kmetije in na pretirano/prenizko uporabo gnojil.

Poleg obveznih analiz, ki jih vinarji potrebujejo za prodajo vina, laboratorij ponuja tudi dodatne analize, ki vinarjem omogočajo spremljanje vinifikacije oziroma ohranjanje zdravega vina. Tako smo v letu 2024 izvedli: 1228 analiz posameznih parametrov na WSC, Anton Paar in Oenolab, 141 analiz grozdja v času trgatve, 29 analiz mošta, 55 analiz vina brez porekla, 17 analiz penečih vin brez porekla, 241 analiz skupnega in prostega žvepla ter 44 analiz alkohola v žganih pijačah. Strankam smo posredovali rezultate tekom dneva, ko so vzorce dostavili in jim pri tem tudi strokovno svetovali, saj je točnost in natančnost, ki jo lahko nudimo in dosegamo ključnega pomena.

Analize živil (mesni izdelki, mlečni izdelki, oljčno olje, oljke) in krmil še vedno predstavljajo samo cca 5 % analiz v laboratoriju in se iz leta v leto zmanjšujejo. V kolikor bi želeli na tem delu povečevati ponudbo, bi potrebovali nove metode oziroma tudi nove aparature, nove standarde ali celo akreditirane metode za oljčna olja in panel za ocenjevanje. Investicije v nove aparature ležijo v celoti na strani laboratorija, zato si laboratorij glede na dano situacijo tega ne more privoščiti in težko načrtuje nove investicije ali analize.

V letu 2024 smo opravili vzorčenje grozdja za redno trgatve (530 vzorcev) in vzorčenje grozdja za vrhunsko vino (131 vzorcev) v sodelovanju s svetovalno službo na KGZS Zavod-GO. V letu 2024 je bilo število vzorcev tako pri rednem vzorčenju kot tudi pri vzorčenju grozdja za vrhunsko nižje, zaradi pozebe, toče in suše. Rezultate vzorčenja grozdja smo tedensko objavljali na spletni strani in hkrati tudi svetovali vinarjem glede tehnologije predelave grozdja-objavljena navodila na spletni strani Zavoda, telefonsko in neposredno ob obisku laboratorija.

Tudi v letu 2024 je bil laboratorij vključen v različne projekte, izvedel pa je tudi kletarski tečaj in seminar smernice dobre higienske prakse za vino. Sodelovanje v projektih bomo nadaljevali tudi v letu 2025, v kolikor bo laboratorij lahko v njih sodeloval, saj je to vir prihodka za laboratorij in jih bo projektni oddelek tudi pridobil.

V letu 2024 je laboratorij začel z novo tržno dejavnostjo, vinarjem je ponudil kreiranje in hranjenje Qr kod. Vinarji so glede na zahteve Uredb EU po novem z letnikom 2024 obvezni na etiketi označevati hranilno vrednost, energijsko vrednost in sestavine. Kreirali smo in sedaj hranimo več kot 100 Qr kod v času od oktobra do decembra.

Zaposleni v laboratoriju smo bili aktivno udeleženi pri zagotavljanju stabilnega sistema kakovosti ter v sklopu le-tega uspešno izvedli več internih izobraževanj. Z novo zakonodajo bo lahko samo akreditiran laboratorij po standardu *SIST EN ISO/IEC 17025* opravljal analize vina. Vzdrževanje sistema (akreditacija) zahteva stalno preverjanje in kontrole znotraj laboratorija, to pa pomeni za laboratorij tudi visoko finančno obremenitev. V primeru bolovanj (ki jih v letu 2024 ni bilo veliko) se je delo prerazporedilo med ostale zaposlene v laboratoriju, kar pa za vzdrževanja sistema kakovosti in zahteve do zaposlenih, ki jih sistem ima, ni bilo enostavno.

Oddelek Sadjarski center

Vodja oddelka: Davor Mrzlić, univ. dipl. inž. agr.

Oddelek Sadjarski center Bilje KGZS – Zavod GO je v letu 2024 izvajal strokovne naloge Javne službe v sadjarstvu – koščičarji in kaki. Delo na strokovnih nalogah smo opravili v sodelovanju s podizvajalci in v skladu s sprejetim programom dela za leto 2024. Podrobno poročilo o delu v letu 2024 bo dostopno na spletni strani JS v sadjarstvu (<https://sadjarstvo.javneslužbe.si/>), spodnje poročilo je jedrnat povzetek dela v preteklem letu.

1. naloga: Introdukcija koščičarjev in kakija

Pri introdukciji koščičarjev in kakija smo nadaljevali delo preteklih let in začeli spremljati tudi nekatere nove nasade. Spremljali smo fenofaze, merili premere debel ter količinsko in kakovostno vrednotili pridelek dreves v rodnosti za 16 sort češnje (2019, 2021), 27 sort breskve in nektarine (2017, 2021), 7 sort marelice (2021) ter 12 sort slive. V spremljanje smo vključili tudi 11 podlag za češnjo (2022) in 8 podlag za slivo (2018). Sadje novih sort v introdukciji smo organoleptično ocenili na 22 degustacijah.

2. naloga: Tehnologije pridelave koščičarjev in kakija

V poskusu pokrivanja češnje z večfunkcijsko zaščito smo v kontroli in pod večfunkcijsko zaščito obrali pridelek petih sort. Spremljali smo količino in kakovost pridelka.

Na dveh zgodnjih sortah češnje smo preizkušali sredstva za krepitev rastlin z namenom preprečevanja pokanja plodov. Spremljali smo količino in kakovost pridelka ter pokanje plodov. Poskus smo v letu 2024 zaključili.

Nadaljevali smo s poskusoma izboljšanja dozorevanja plodov kakija sorte Triumph in spremljanja ekotipov sorte Kaki Tipo. Poskus izboljšanja dozorevanja smo uspešno vrednotili, na drevesih sorte Kaki Tipo je bilo pridelka zelo malo, smo pa drugo leto zapored beležili čas brstenja in cvetenja treh ekotipov.

V poskusu z visokim cepljenjem marelic smo spremljali vegetativno rast in odmiranje dveh sort marelice na treh različnih podlagah, pridelek je v letu 2024 imela samo sorta San Castrese, sorta Debeli flokarji je bila brez.

Izvedli smo poskus skladiščenja šestih odpornih sort jabolk v NA (degustacija in analiza notranje kakovosti). Na drevesih hruške sorte Harrow Sweet na dveh podlagah in treh različnih gostotah smo obrali prvi pridelek. V CRP projektu Digisad smo sodelovali s pripravo e-obrazca za vodenje tehnoloških opravil pri češnji.

V vzdrževanih nasadih smo poskrbeli za rez, upogibanje, varstvo, oskrbo tal in namakanje mladih sadik. V 2024 smo posadili sadike slive, breskve in kakija za potrebe tehnoloških poskusov. Obrano sadje iz starejših nasadov smo sortirali, pripravili za trg in ga prodali. V letu 2024 smo pridelali dve tretjini običajnega pridelka sadja. Obrali smo manjšo količino češenj (pokanje) in marelic ter soliden pridelek breskev, nektarin in sliv. Pridelek jabolk in hrušk je bil količinsko in kakovostno povprečen.

3. naloga: Zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala koščičarjev in kakija

V SC Bilje pridelujemo izhodiščni matični material koščičarjev in kakija za potrebe slovenskih drevesničarjev. V letu 2024 smo skrbeli za matična drevesa v dveh mrežnikih in v matičnih nasadih češenj, višenj in kakija na prostem ter vodili potrebne evidence. Zamenjali smo mrežo na mrežniku I in vanj dosadili manjkajoče okulante.

Iz mrežnika I in mrežnika II ter matičnih nasadov na prostem (kategorija C.A.C.) smo v letu 2024 prodali 58.820 oces. Prodaja cepičev je bila na ravni leta 2023. Od skupne količine 58.355 prodanih oces smo v zimskem času drevesničarjem zagotovili 7.040 oces, poleti pa 51.780 oces.

Prenos znanja in izobraževanje

Prenosa znanja je v letu 2024 potekal po načrtih. Izvedli smo prikaz rezi, imeli Dan odprtih vrat ter pripravili razstavi sort češenj in breskev ter nektarin. Za strokovno skupino pri KGZS smo marca izvedli delavnico na temo zimske rezi, v aprilu delavnico o pridelavi slive in poleti delavnico na temo poletnih tehnoloških ukrepov v nasadih koščičarjev. Gostili smo več skupin študentov in dijakov iz Biotehniške šole v Šempetru, Univerze v Novi Gorici, Univerze v Ljubljani in Univerze na Primorskem. Vodja sem se vpisal v dodatni letnik doktorskega študija Bioznanosti.

Realizacija investicij v letu 2024

V letu 2024 smo izvedli načrtovane investicije v menjavo protiinsektne mreže na mrežniku I, menjavo protitočne mreže, mulčer kladivar z odmičnim diskom za obdelavo v vrsti, sadike za potrebe tehnologije pridelave in izhodiščnega materiala, strojno pripravo tal, bambusove palice ter mikrorazpršilce za namakanje nasadov.

Oddelek Seleksijsko trsničarsko središče Vrhopolje

Vodja oddelka: Andreja Škvarč, univ. dipl. inž. agronomije

Delo Javne službe v vinogradništvu je v letu 2024 potekalo v Oddelku Seleksijsko trsničarsko središče Vrhopolje, kjer smo trije stalno zaposleni, spomladi in v začetku poletja ter ob trgatvi nam je pomagal študent Višje strokovne šole - upravljanje podeželja in krajine, ki je opravljal obvezno študentsko prakso. Natančno in temeljito poročilo o delu v letu 2024 je dostopno na spletni strani Javne službe v vinogradništvu, spodnje poročilo je krajši povzetek dela v preteklem letu.

1. SELEKCIJA VINSKE TRTE V VINORODNI DEŽELI PRIMORSKA

1.1 Pozitivna množična selekcija

Nadaljevali smo s pozitivno množično selekcijo lokalnih sort posajenih v lastnem koleksijskem vinogradu na Pouzelcah, v vinogradu na Pradah in v Dragonji v Slovenski Istri, na Vogrskem ter v vinogradu v Vrhopolju. Skupno smo opravili 6 seleksijskih pregledov 4500 trt v 5 vinogradih, izpolnili smo 5 seleksijskih knjig. Predelali smo grozdje 5 lokalnih briških sort – Cencukna, Markaduška, Drenik, Pika in Sušč. Po naročilu smo cepili nekaj starih lokalnih sort, da bodo z njimi pridelovalci dopolnili in popestrili svoje vinograde in ponudbo vin.

1.2 Klonska selekcija

Redno smo oskrbovali vinograd na Pouzelcah – skupno število 2400 trt 10 sort: Refošk, Malvazija, Zeleni sauvignon, Laški rizling, Merlot, Rebula, Vitovska grganja, Zelen, Barbera in Cipro in nadaljevali s klonsko selekcijo ter izpolnili seleksijsko knjigo. Opazovali smo pojav bolezni in škodljivcev in izvajali vizualne zdravstvene preglede. Spremljali smo dinamiko dozorevanja, pobirali vzorce grozdja v tedenskih razmikih in analizirali 50 vzorcev grozdja – maso jagod, sladkor, skupne kisline, jabolčno, vinsko kislino ter pH in YAN. Potrgali in predelali smo grozdje 7 klonskih kandidatov sorte merlot, 5 klonskih kandidatov sorte rebula in 2 klonska kandidata sorte vitovska grganja. Ob trgatvi smo pri naštetih klonih prešteli očesa, mladike, grozde in stehali pridelek po trti. Grozdje vsakega klona smo posebej prešali, naredili analizo grozdnega soka in pripravili za fermentacijo. Kontrolirali smo mošt in po zaključeni fermentaciji vsa vina. V sodelovanju z BF - Katedra za genetiko, biotehnologijo, statistiko in žlahtnjenje rastlin smo nadaljevali z uvajanjem metode za eliminacijo virusov, v rastlinjaku smo skrbeli za mlade brezvirusne trte. Pripravila sem zaključna poročila za potrditev 5 novih klonov sorte zeleni sauvignon in 2 novih klonov sorte refošk.

2. ZAGOTAVLJANJE IZHODIŠČNEGA RAZMNOŽEVALNEGA MATERIALA VINSKE TRTE V VINORODNI DEŽELI PRIMORSKA

Bazni vinograd je deloma v obnovi, saj smo nadaljevali s sajenjem novih in starih klonov. Spomladi smo posadili 1540 trsnih cepljenk, skupaj je sedaj posajeno 1920 mladih trt 21 potrjenih klonov – 10 starih in 11 novih. Preostali del, slabo polovico baznega matičnega vinograda smo redno pregledovali sami in skupaj s kontrolorjem ob rednih dvakrat letnih pregledih. V vinogradu smo naredili vzdrževalno selekcijo in pridelali kakovostne bazne cepiče - 80.000, od tega smo jih 60.000 oddali zainteresiranim trsničarjem. Vodili smo seleksijsko knjigo, zapisali podatke o fenofazah, o pojavu bolezni in škodljivcev in spremljali dinamiko dozorevanja ter v tedenskih razmikih nabrali 30 vzorcev grozdja in naredili analize grozdja. Ob primerni zrelosti smo grozdje potrgali in oddali v Klet Vipava. Cepili smo le manjšo količino baznega materiala za lastno obnovo in ponovno sajenje našega baznega vinograda. V rastlinjaku v Vrhopolju smo oskrbovali posajene klone in vzdrževali repozitorij ter indikatorje – podlage, ki jih potrebujemo za zdravstveno selekcijo.

3. STROKOVNO TEHNIČNA KOORDINACIJA

Strokovno tehnično koordinacijo izvaja dr. Denis Rusjan iz UL BF. Glavni cilj strokovno tehnične koordinacije je vzajemni prenos strokovnega znanja, izkušenj, razmišljanj ter pobud med različnimi deležniki, ki se neposredno in posredno ukvarjajo z vinogradništvom, vinarstvom in trsničarstvom (vinogradniki in vinarji, strokovne in znanstvene inštitucije, ministrstva, združenja in društva, gospodarski subjekti, študenti in dijaki, občine itd.). Vse informacije o delu, rezultatih dela in vabila JSV se objavljajo na spletni strani javne službe, kjer lahko zainteresirani pridobijo tudi vse ustrezne kontakte strokovnih služb JSV. Izvedene so bile sledeče strokovne aktivnosti koordinatorja JSV:

1. strokovno vodenje in tehnična koordinacija javne službe
2. sodelovanje z ministrstvom in drugimi ministrstvi pri pripravi nacionalne strategije ter nacionalne zakonodaje na področju dela javne službe:
3. sodelovanje pri pripravi letnega programa dela javne službe in poročila o delu javne službe ter spremljanje ciljev in kazalnikov, spremljanje ter analiziranje stanja na področju dela javne službe:

4. izvajanje oziroma koordinacija usposabljanj in prikazov poskusov iz nalog javne službe in njihovih rezultatov kmetijskim svetovalcem, tehnologom podjetij in pridelovalcem:
5. pripravljane in izvajanje strokovnih posvetov na področju dela javne službe in objavljane informacijskega materiala v medijih:
6. sodelovanje na drugih strokovnih srečanjih na mednarodni, nacionalni in lokalni ravni:
7. vključevanje vsebin iz dejavnosti javne službe v primarno in sekundarno raven izobraževanja in sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami, tako da se dijakom in študentom omogoči opravljanje prakse - vključevanje izobraževalnih organizacij v strokovne sestanke, sodelovanje z izobraževalnimi inštitucijami tudi glede možnosti opravljanja prakse, diplome:

Prenos znanja in ostale naloge

Pred trgatvijo smo v sodelovanju s Trsničarsko zadrugo Vrhpolje in sodelavci iz JSKS pripravili razstavo grozdja. Razstavo smo tematsko zasnovali in skupno predstavili 180 sort.

Skupaj s sodelavci JSVR smo pripravili strokovno delavnico za zaposlene v JSVR in specialiste za vinogradništvo iz JSKS in predstavili smo naše delo in izkušnje na področju tolerantnih sort vinske trte, ogledali smo si vinograd na Pouzelcah ter za vse udeležence pripravili krajšo degustacijo vin.

Aktivno smo sodelovali na Festivalu Malvazija v Portorožu in v ta namen smo pripravili vzorce vin klonov malvazije in vina lokalnih istrskih sort in jih predstavili vinarjem in obiskovalcem festivala. Na Vinogradniško vinarskem posvetu v Izoli sem predstavila predavanje o sortah in selekciji vinske trte, skupaj s sodelavcem pa smo pripravili predstavitev vin lokalnih istrskih sort in klonov malvazije.

Z Anastazijo Jež sva naredili opise lokalnih sort po OIV deskriptorjih. Skupaj sva pripravili prispevek o možnostih revitalizacije lokalnih sort in ga na posvetu JSGB v Mariboru tudi predstavili.

S sodelavcem Ivanom Žežlina sva naredila natančen pregled tolerantnih sort in temeljit popis stanja in prisotnosti bolezni in škodljivcev v sklopu strokovne naloge JSVR in JSV.

V različnih terminih so bili pri nas na terenskih vajah študenti iz UL BF in Višje strokovne šole - upravljanje podeželja in krajine, skupaj 4 skupine.

Na Pouzelcah smo oskrbovali manjši vinograd zasajen s tolerantnimi vinskimi sortami in sodelovali pri nalogi introdukcija, katere nosilec je KIS. Spremljali smo rast in odpornosti na bolezni ter dozorevanje vseh 11 posajenih sort. Naredili smo vinifikacijo treh tolerantnih sort – Fleurta, Pinot Iskra in Kersus. Sodelovali smo s SC Bilje pri oskrbi vinograda z namiznimi sortami na Vogrskem.

Sodelovali smo na CRP projektu Trsničarstvo in CRP – Smernice za grozdje in vino.

Z Društvom vinogradnikov Slovenske Istre smo se dogovorili za izdajo publikacije in pripravila sem opise lokalnih sort Slovenske Istre in celotnega besedila ter sodelovala pri dogovorih z oblikovalcem in tiskarno. Publikacija je bila predstavljena na Festivalu malvazija. Poleg tega sem sodelovala z Občino Ajdovščina, ki se je odločila za prevod publikacije o lokalnih sortah Vipavske doline in pregledala sem besedilo v angleščini.

Realizacija investicij v letu 2024

Nadaljevali smo z obnovo baznega vinograda Pri mostu in prekopali in pripravili zemljišče ter posadili 1400 trsnih cepljenk novih in starih slovenskih klonov. V sklopu obnove vinograda smo nabavili kovinske pocinkane kole za bazni vinograd. Poleti smo zamenjali celotno kritino na rastlinjaku in po zaključeni investiciji je v rastlinjaku boljša osvetlitev in izolacija ter tesnjenje.

Nabavili smo brezprašno laminarno komoro in rastno komoro in vrtni stroj z dvema svedroma.

Oddelek Poskusni center za oljkarstvo

Vodja oddelka: mag. Viljanka Vesel

Enoletni program dela je vpet v sedemletni program PCO. Delo je potekalo po načrtovanem programu dela za leto 2024.

V prvem delu leta je bil večji poudarek na organizacijskem delu, predvsem na obdelavi podatkov in pripravi poročil, v drugi polovici pa velik poudarek na strokovnem delu zaradi same narave dela oljke. Zaradi pomanjkanja delovne sile smo si pomagali s podjemnim delom in kmetijskimi svetovalci.

V program za 2024 so vključene naslednje naloge: selekcija domačih in udomačenih sort oljk, introdukcija oljk, zagotavljanje matičnega materiala, ugotavljanje ustrezne tehnologije pridelave Istrske belice, ugotavljanje ustrezne tehnologije pridelave in primernosti za gojenje drugih sort in ugotavljanje vrednosti oljk za pridelavo – spremljanje dozorevanja.

1. Selekcija domačih in udomačenih sort oljk

Poleg strokovne naloge selekcije so v tem obdobju potekali tudi nekateri projekti, v katerih so bili pridobljeni še dodatni podatki o opazovanih sortah.

1.1 Pregled dosedanjega dela po sortah in drugih genskih virih

Zbranih je bilo veliko podatkov, ki jih je treba sistematično obdelati za dejanski pregled stanja po posamezni akcesiji oziroma sorti, na podlagi katerih vzpostavljamo bazo podatkov o posamezni sorti/akcesiji kot osnova za nadaljnje sistematično delo na področju selekcije. Na podlagi informacij do sedaj opravljenih genotipizacij smo zbirali in na novo poimenovali akcesije opazovane v preteklem obdobju.

1.2. Izvajanje selekcije

Na celotnem oljarskem območju (Slovenska Istra, Goriška Brda, Goriška) je še vedno veliko neraziskanih akcesij, ki bi jih bilo treba raziskati in za njih ugotoviti primernost pridelave v našem območju. Pripravili smo zbirnik podatkov 6 domačih sort z vsemi pomembnimi značilnostmi. Posodobili smo vse do sedaj pripravljene brošure (6 sort) in metodologijo za opisovanje sort Ohranjanje, vrednotenje, karakterizacija in zbiranje genskih virov oljke.

2. Introdukcija

2.1 Pregled dosedanjega dela po sortah oljke

Namen naloge je vzpostavitev baze podatkov o posamezni sorti/akcesiji kot osnova za nadaljnje sistematično delo. Na podlagi informacij do sedaj opravljenih genotipizacij smo zbirali in na novo poimenovali akcesije opazovane v preteklem obdobju. Pripravili smo morfološki in agronomski opis sorte 'Oblica' in 'Coratina', zbirnik podatkov 10 domačih sort z vsemi pomembnimi značilnostmi in posodobili vse do sedaj pripravljene brošure (10 sort).

2.2. Introdukcija

Opazovanja so potekala v dveh introdukcijsko-kolekcijskih nasadih (Purissima in Šempeter). Spremljali smo fenofaze (cvetenje, dozorevanje) in podatke iz Purissime primerjali s podatki prejšnjih let. S pomočjo meteoroloških podatkov smo poskušali pojasniti potek fenofaz. V obeh nasadih smo spremljali tudi dozorevanje, kar nam je služilo kot pomoč pri informiranju pridelovalcev o začetku obiranja. Ovrednotili smo volumen krošnje, kondicijo drevesa, cvetenje, rodnost in občutljivost na pavje oko. V nasadu na Purissimi smo stehali pridelek. Na Purissimi smo preverjali vsebnost olja, maso, obarvanost in trdoto plodov ter okuženost z oljčno muho, marmorirano smrdljivko in oljčnim moljem ter poškodovanost semena še pri 28 vzorcih.

3. Zagotavljanje matičnega sadilnega materiala

Naloga vključuje oskrbo matičnega nasada in ugotavljanje primerne tehnologije razmnoževanja za sorto 'Istrska belica' in druge lokalne sorte. Za zagotavljanje materiala za razmnoževanje je bil v letu 2001 postavljen matični nasad sorte Istrska belica iz najboljših dreves odbranih v obstoječih matičnih nasadih. V okviru nalog PCO poteka nadzor nad delom v nasadu. V razmnoževalni mizi smo v enem terminu poskušali ukoreninjenje 6 genotipov sorte 'Bugra', 2 genotipa sorte 'Drobnica' in 2 vzorca sorte 'Zmartel'.

4. Tehnologija pridelave

4.1 Ugotavljanje ustrezne tehnologije pridelave sorte 'Istrska Belica'

Vpliv podlage na rodnost in občutljivost na nizke temperature in obnovo po pozebah v Slovenski Istri ni raziskan. V nobenem nasadu nimamo primerne števila ponovitev z različnim sadilnim materialom

V okviru te naloge smo opazovali stanje prehranjenosti rastlin s foliarnimi analizami. V opazovanje smo vključili nasade iz Slovenske Istre, Brd in Goriške, kjer so različni načini pridelave. Na posameznih lokacijah so vključeni nasadi z različno pridelavo (gnojenje, namakanje, obdelava...) in različnimi podlagami (potaknjenci, sejanec, Črnica). V vseh nasadih smo ocenili rodnost po metodi RESGEN. Spremljanje je potekalo v na 40 vzorcih sorte 'Istrska Belica'. V vsakem nasadu smo odbrali pas z petimi do desetimi drevesi, na katerih smo v poletnem času opravili vzorčenje listov in foliarno analizo. Podatke smo zbrali v tabelah.

Na 18 do 25 lokacijah smo tedensko (od 1. julija do 7. oktobra) spremljali napadenost plodov sorte 'Istrska Belica' z oljčnim moljem, marmorirano smrdljivko in poškodovanost semen zaradi drugih abiotičnih dejavnikov. Preverjanja smo opravili v 15 terminih za skupno 15.407 vzorcev plodov.

V poskusu foliarnega gnojenja pri sortah 'Istrska Belica' in 'Leccino' (4 obravnavanja, 3 bloki, 3 drevesa) smo na desetih poganjkih na treh drevesih pri 4 obravnavanjih v treh blokkih (24) preverjali oploditev, stehali pridelek na drevo (72), vsebnost olja v laboratorijski oljarni, težo, obarvanost in trdoto plodov ter okuženost z oljčno muho, marmorirano smrdljivko in oljčnim moljem ter ugotavljali poškodovanost semen (3 termini, 2 sorti, 4 obravnavanja, 3 bloki – 72 vzorcev). V juliju smo opravili foliarne analize (24). Podatke smo statistično obdelali.

Na podlagi zbranih podatkov izvedenih preučevanj v predhodnem obdobju smo pripravili osnutek poskusa rezi pri sortah 'Istrska Belica' in 'Leccino' (3 obravnavanja, 3 bloki, 4 drevesa).

4.2. Ugotavljanje ustrezne tehnologije pridelave in primernosti za gojenje drugih sort

V obstoječih kolekcijsko-introdukcijskih nasadih Purissima in Šempeter ter na terenu so zasajene tako domače kot tuje registrirane sorte, za katere se je v okviru dosedanjih strokovnih nalog že ugotavljala primernost pridelave, vendar v premajhnem obsegu, da bi se lahko na podlagi teh podatkov pripravili končni zaključki o primernosti intenzivnega širjenja v proizvodne nasade. Namen je preučitev nekaterih zanimivih registriranih sort in ugotovitev primernosti za širjenje v proizvodne nasade ter tehnologije za posamezno sorto.

V nasadu Purissima smo spremljali oploditev, prirast in rodnost na poganjkih šestnajstih sort, sorto 'Itrana' smo opazovali v nasadu na Ronku, ker je v kolekcijah ni. V nasadu Šempeter pa smo spremljali oploditev, prirast in rodnost na poganjkih sedmih sort.

5. Ugotavljanje vrednosti oljk za predelavo – spremljanje dozorevanja

Vsebnost olja se v plodovih v jesenskem času hitro spreminja. Za doseganje primerno visokega pridelka, hkrati pa tudi dobre kakovosti oljčnega olja je za določanje primerne časa obiranja zelo pomembno spremljanje obarvanosti plodov in vsebnosti olja v plodovih. Plodove za izvajanje analiz smo za sorto 'Istrska Belica' jemali na šestih lokacijah v Slovenski Istri (Ankaran, Strunjan, Sveti Peter, Baredi, Purissima, Bivje), na dveh na Goriškem (Kromberk, Šempeter) in dveh z Goriških Brd (Kozana, Gradno). Za sorto 'Leccino' smo vzorčili na petih lokacijah v Slovenski Istri (Ankaran, Baredi, Strunjan, Sveti Peter, Purissima), na Goriškem na dveh (Kromberk, Šempeter), v Goriških Brdih pa na eni lokaciji (Gradno). Sorto 'Maurino' smo vzorčili na štirih lokacijah (Baredi, Purissima, Strunjan, Šempeter). Vzorce smo tedensko pobirali enakomerno po krošnji petih do desetih dreves na vsaki lokaciji. V 2024 smo začeli s pobiranjem vzorcev obeh sort konec avgusta. S pobiranjem vzorcev smo končali ob običajnem času obiranja posameznih pridelovalcev z izjemo dveh lokacij. Tako smo preverjali dozorevanje in oljevitost v laboratorijski oljarni pri 67 vzorcih sorte 'Leccino', 83 sorte 'Istrska Belica' in 35 vzorcih sorte 'Maurino', skupaj torej pri 185 vzorcih.

Ob vsakem obiranju smo preverjali povprečno maso ploda, izmerili trdoto naključno izbranih plodov ter določili indeks zrelosti po metodi, ki so jo razvili v Estacion de Olivicultura y Elaiotecnica de Jaen (Španija), kot jo opisuje Piedra (1987). Ob vsakem vzorčenju smo spremljali tudi vidne okužbe z oljčno muho, marmorirano smrdljivko in preverjali prisotnost poškodb zaradi oljčnega molja in drugih poškodb semena. V laboratoriju smo pri vzorcih iz nasada v Ankaranu in Strunjanu določili vsebnost vode in s Soxhletovo metodo določili vsebnost olja ter izračunali % olja na suho snov skupno (20).

Pri tolmačenju rezultatov smo si pomagali s hidrometeorološkimi podatki ARSO. Informacije o dozorevanju so bile objavljene na spletni strani zavoda. Poleg tega smo informacije o dozorevanju pošiljali po elektronski pošti na več kot 200 naslovov.

Priprava olja za spremljanje kakovosti je potekala pri treh sortah na dveh lokacijah ('Istrska Belica', 'Leccino' - Ankaran, Strunjan, 'Maurino' – Strunjan, Purissima) v petih terminih. Število pripravljenih vzorcev za analizo

je bilo enako planu.

6. Izobraževanje, sodelovanje z inštitucijami in ostalo delo

Organizacija in planiranje dela ter spremljanje finančnega stanja centra je naloga, ki zaseda velik delež časa, saj le tako lahko najboljše speljemo zadane naloge. Pomemben del so tudi povezovanje znotraj zavoda (kolegiji), s kmetijsko svetovalno službo ter zunanjimi inštitucijami (MKGP, UP FAMNIT, ZRS – IZO, KIS...) in oljgarskimi društvi. Z Društvom oljkarjev Slovenske Istre (DOSI) smo sodelovali pri pripravi glasil, pripravi podlag za obiranje Oljke županov – oljke povezovanja...

V jesenskem času smo na terenu in v laboratorijski oljarni predstavili oljkarstvo in delo centra, študentom Biotehniške fakultete, Oddelka za agronomijo. S pomočjo literature (gnojenje, prehrana, obdelava tal, sorte in svetovne sorte oljk, kakovost, razmnoževanje, varstvo, oljčna muha, prisotnost virusov, rez, rodnost, alternanca) in udeležb na različnih prireditvah (»Varstvo oljk« v organizaciji KGZS, posvet »Hlajevi dnevi«, prireditvi »Mlado olje«) smo se med letom izobraževali.

Tekom leta smo pridelovalcem svetovali glede varstva (pavje oko, oljčna muha, molj...), postavitve nasadov, gnojenju, odpadanju plodov in diferenciaciji, sort, olja (kakovost, shranjevanje olja, čas obiranja, vsebnost olja v plodovih, prodaja olja...) in drugega. Pripravili smo podlage za izračunavanje količine gnojil za pridelavo. V glasilu DOSI Oljka smo objavili strokovni prispevek »Kaj lahko vpliva na predčasno odpadanje plodov? Ali lahko to preprečimo?« in »Pred vrati je obiranje oljk«, v okviru Hlajevih dni pa smo predstavili »Posebnosti v pridelavi oljk v 2023«, v okviru dogodka »Obiranje oljke županov – oljke povezovanja« pa »Oljke v 2024« v sodelovanju z OKS in OVR.

Sodelovali smo na sestankih z ZRS- IZO, UP-FAMNIT, kjer smo se odgovarjali o poročilu, programih, svetovnem dnevu oljk in strategiji oljkarstva. Preko medijev smo informirali o delu centra in rezultatih.

7. Investicije

Nabavili smo prenosni računalnik, zunanji disk, multifunkcijsko napravo za tiskanje, skeniranje in kopiranje, penetro-dinamometer ter dve tehtnici za delo v laboratorijski oljarni.

Projektni oddelek

Vodja: dr. Karmen Bizjak Bat

Projektni oddelek je v letu 2024 sodeloval pri pripravi projektnih predlogov in tehnično-administrativni podpori pri izvajanju projektov. V projekte so vključeni sodelavci različnih oddelkov, ki imajo zahtevane strokovne kompetence za izvedbo aktivnosti.

V letu 2024 je s strani oddelka koordiniranih več evropskih projektov:

- **LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji**

Akronim projekta: LIFE-IP NATURA.SI

Vodilni partner: Ministrstvo za naravne vire in prostor

Trajanje projekta: 5. 9. 2018 - 31. 12. 2026

Skupna vrednost projekta: 17.007.204 €

Vir financiranja: Evropska unija v okviru programa LIFE (60 %), MNVP (30 %), lastni delež (10 %)

Cilji projekta so okrepljena implementacija Programa za upravljanje z Naturo 2000 v Sloveniji (PUN 2000), izboljšanje stanja ohranjenosti izbranih Natura vrst in habitatnih tipov, dolgoročna vzpostavitev k rezultatom usmerjenega upravljanje z Naturo, dobro sodelovanje in redno komuniciranje med oblikovalci politik in inštitucijami odgovornimi za implementacijo ukrepov PUN 2000 vključno z dobro razvito svetovalno službo ter okrepljeno sodelovanje z lastniki zemljišč, raziskovalnimi ustanovami, strokovnjaki, prostovoljci, NVO (iz deležnikov v partnerje).

- **Promocija zelene in modre infrastrukture za nov okoljski razvoj**

Akronim projekta: POSEIDONE

Program: INTERREG VI-A Italija-Slovenija

Vodilni partner: VEGAL – Razvojna agencija vzhodne Benečije, Italija

Trajanje projekta: 1. 1. 2023 – 1. 1. 2026

Skupna vrednost projekta: 4.375.000,00 €

Vir financiranja: EU iz sklada ESRR (80 %), lastni delež (20 %)

Glavni cilji projekta POSEIDONE so spodbujanje lokalnega razvoja s podpiranjem varstva narave in biotske raznovrstnosti, razvoj zelene in modre infrastrukture v območjih Natura 2000, zmanjšanje turističnega pritiska na naravne parke in območja z visoko naravno vrednostjo ter spodbujanje biotske raznovrstnosti v kmetijstvu, kar bi omogočilo izboljšanje krajine, zaščito avtohtonih vrst in širjenje znanja.

- **Podpora podeželskim skupnostim v Sloveniji pri zmanjšanju konfliktov z medvedi in volkovi z institucionalnim sodelovanjem, politiko in izobraževanjem**

Akronim projekta: LIFE VARNA PASA

Vodilni partner: Zavod za gozdove Slovenije

Trajanje projekta: 1.1.2024 – 31.12.2029

Skupna vrednost projekta: 4.991.613,75 €

Vir financiranja: Evropska unija v okviru programa LIFE (75 %), MNVP (20 %), lastni delež (5 %)

Glavni cilj projekta LIFE VARNA PAŠA je izboljšati sprejemanje in sobivanje med človekom, sivim volkom in rjavim medvedom ter tako zagotoviti dolgoročno obstojnost obeh vrst v krajini Slovenije, kjer prevladuje človek. Projekt se bo tega problema lotil tako, da se bo osredotočil na ublažitev konfliktov, ki izhajajo iz napadov volkov in medvedov na živino in drugo lastnino ljudi.

- **Napredni in trajnostni pristopi k preprečevanju erozije tal**

Akronim projekta: Ero-STOP

Program: INTERREG VI-A Italija-Slovenija

Vodilni partner: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Trajanje projekta: 15. 4. 2024 – 14. 4. 2026

Skupna vrednost projekta: 983.410,00 €

Vir financiranja: EU iz sklada ESRR (80 %), lastni delež (20 %)

Skupni izziv projekta: prilagajanje podnebnim spremembam in preprečevanje tveganj nesreč ter odpornosti ob upoštevanju ekosistemskih pristopov. V projektu specifično rešujemo problematiko erozije na neurbanih področjih, ki do sedaj ni bila izrazita, s spremembami podnebja pa postaja pereč problem.

- **Woolshed: Nova doba za alpsko volno**

Akronim projekta: Woolshed

Program: INTERREG Alpine Space

Vodilni partner: IUAV – Univerza v Benetkah

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 – 31. 8. 2027

Skupna vrednost projekta: 1.787.875 €

Vir financiranja: EU iz sklada ESRR (85 %), lastni delež (25 %)

Projekt se sooča s tem ključnim izzivom spodbujanje inovacij in sodelovanja med različnimi deležniki, da bi to odpadno volno preoblikovali v dragocen vir. Osredotoča se na dostopne, odprtokodne in uporabniku prijazne tehnologije, ki pomagajo malim predelovalcem volne in drugim podjetjem pri vključevanju v volnarsko industrijo. Poleg tega njegov poudarek na mreženju in oblikovanju potrjuje nove gospodarske priložnosti za alpsko regijo.

V letu 2024 sta bila oddana tudi dva nova projektna predloga, eden na programu HORIZON in drugi INTERREG Italija-Slovenija 2021-2027. Usmeritev Zavoda za sodelovanje v obsežnih evropskih projektih je spodbujanje trajnostnega razvoja kmetijstva s prenosom znanja, implementacijo razvitih naprednih rešitev ter povečanjem odpornosti sektorja na podnebne izzive, kar nedvomno prispeva k dolgoročni rasti tako zaposlenih kot ključnih deležnikov - kmetovalcev.

Oddelek Drevesnica Bilje

Vodja oddelka: Silvana Božič, univ. dipl. ing. agronomije

V letu 2024 sta bili v oddelku kadrovski menjavi zaradi upokojitve in sporazumne odpovedi drevesničarja. Vključno z vodjo oddelka je bilo redno zaposlenih 6 delavcev za poln delovni čas, 1 delavka za obdobje 8-ih mesecev in 1 delavec za 3 mesece. V času sajenja, cepljenja in izkopa smo imeli delavce po pogodbi.

Pridelava sadik

1. Puljene sadike

Spomladi 2024 smo v drevesnici posadili 80 kg breskovih koščic in 33.500 ostalih podlag. Sajenje smo opravili v predvidenih časovnih okvirjih, kar se je odražalo v skoraj 100% prijemu kutine MA, BA 29 in jablanovih podlagah. Večji izpad smo zabeležili pri breskovem sejancu zaradi neugodnih vremenskih razmer in pri meristemskih češnjevih podlagah, kjer so škodo povzročili zajci. Parcelo smo v začetku poletja ogradili z električno ograjo in preprečili nadaljnjo škodo.

Poleti 2024 je bilo cepljenih 29.000 podlag različnih sadnih vrst. Zaradi slabe kondicije češnjevga sejanca je ostalo necepljenih približno 3.900 podlag. Glede na to, da je bila kvaliteta podlag dobra in so bile podlage posajene v primernem času, gre vzrok za izpad iskati v zemljišču. Pocepili jih bomo spomladi.

Z ustreznimi agrotehničnimi ukrepi smo dosegli pri 1-letnih sadikah zgodnejši zaključek rasti in z izkopom pričeli nekoliko prej. Zaradi toče v letu 2023 smo izkopali zelo malo sadik češenj, jablan, hrušk, breskev, kakija, sliv in marelic pa sploh ne.

2. Pridelava sadik v loncih

Spomladi 2024 smo v drevesnici posadili 33.000 sadik kiwija, jagodičja in 5.000 ostalih sadnih vrst. Število posajenih sadik je primerljivo s prejšnjimi leti. Planirali smo posaditi več, žal nam dobavitelji niso izdostavili vseh naročenih sadik. Letošnje sajenje je bilo zelo problematično, ker smo dobili zelo neizenačene, slabo ukoreninjene rastlinice in preveliko število pripeljanih sadik za sajenje naenkrat. Z reorganizacijo dela in dodatno delovno silo nam jih je uspelo pravočasno posaditi, kvaliteta sajenja je bila pa slabša. To se je odrazilo v večjem izpadu sadik in slabši rasti.

Prodaja sadik

Zadnja leta konstantno narašča prodaja sadik jagodičja in postaja pomemben del naše ponudbe in prihodkov. Z razširjeno ponudbo sadik v loncih se nam časovno podaljša tako grosistična kot maloprodaja sadik. Tudi letos smo začeli z izdajo jagodičja in ostalih sadik v loncih takoj po cepljenju, v začetku septembra, slaba dva meseca pred začetkom prodaje puljenih sadik. Kljub zelo osiromašeni ponudbi lastnih puljenih sadik zaradi toče, smo z ustrezno reorganizacijo proizvodnje in prodaje, uspeli doseči dobro jesensko prodajo sadik. Dobra jesenska prodaja je vplivala na večje število prodanih sadik v letu 2024 v primerjavi z letom 2023.

V prodajni sezoni 2023/24 smo prodali približno 61.000 sadik, kar je najslabše v zadnjih letih. Slaba prodaja je bila v celoti posledica toče, ker smo jeseni 2023 izkopali in dali v prodajo zelo malo lastnih sadik, nabavljene sadike pa smo prevzemali 2 do 3 tedne pozneje in jih nismo uspeli pravočasno odpremiti po trgovinah. Posledično je bila slabša ponudba sort, kar se je odražalo tudi v naši maloprodaji. Zaradi upadanja obnov nasadov, smo prodali manj češenj in breskev. Povečala se je prodaja jagodičja in zanimivih sadnih vrst npr. granatnega jabolka, murve, žižule, asimine, ..

Druge aktivnosti

- nabava palet z logotipom drevesnice za sadike v maloprodaji
- februarja smo organizirali tradicionalni prikaz rezi za vrtničarje
- v juniju smo za poslovne partnerje organizirali ogled pridelave sadik v mrežnikih
- z večjo prisotnostjo na terenu smo pridobili nove stranke za nakup sadik
- podpisali smo licenčno pogodbo za nakup cepičev perspektivnih sort sliv, jablan in marelice
- razširili in dopolnili ponudbo z novostmi

RAČUNOVODSKO POROČILO O POSLOVANJU V LETU 2024

Računovodski izkazi s pojasnili

1. Pojasnila k BILANCI STANJA na dan 31.12.2024

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	001	1.368.850	1.435.324
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	183.665	194.436
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	166.104	171.333
02	NEPREMIČNINE	004	1.835.303	1.834.096
03	POPRAVEK VREDNOSTI ZGRADB	005	959.233	937.382
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	3.936.876	3.911.774
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	3.464.077	3.398.687
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	2.420	2.420
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	012	1.315.743	1.301.935
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVI VREDNOSTNI PAPIRJI	013	77	921
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	592.191	601.282
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	197.009	171.705
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	551	328
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	280.774	214.148
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	2.670	14.725
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	242.471	298.826
	C) ZALOGE (024+025+026+027+028+029+030+031)	023	601.557	497.077

30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	13.702	12.051
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA	027	413.038	319.712
34	PROIZVODI	028	36.637	36.144
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	298
36	ZALOGE BLAGA	030	138.180	128.872
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	032	3.286.150	3.234.336
99	IZVENBILANČNA EVIDENCA	033	522	522
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	034	753.223	607.123
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	34.390	27.130
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	298.838	266.440
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	193.279	176.903
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	56.416	61.581
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	24.938	12.331
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	145.362	62.738
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052- 053+054+055+056+057+058-059)	044	2.532.927	2.627.213
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	Sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	050	0	0
9411	Sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za finančne naložbe	051	0	0
9412	Presežek prihodkov nad odhodki	052	0	0
9413	Presežek odhodkov nad prihodki	053	0	0

96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	2.100.988	2.156.691
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	431.939	470.522
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	060	3.286.150	3.234.336
99	IZVENBILANČNA EVIDENCA	061	522	522

DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Neopredmetena dolgoročna sredstva

Nabavna vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev znaša na dan 31.12.2024 183.665 €, povečala se je za 5.275 € zaradi nakupa novih računalniških programov ter zmanjšala za 10.818 € zaradi amortizacije. Popravki vrednosti znašajo 166.105 € in so manjši od lanskoletnih zaradi amortizacije. Sedanja vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev znaša 17.560 €.

Opredmetena osnovna sredstva

Nepremičnine

Nabavna vrednost nepremičnin 31.12.2024 znaša 1.835.302 €. V nepremičnine se je investiralo v višini 25.021 €, večino investicije predstavlja montaža oken na objektu v Biljah.

V poslovnih knjigah zavoda so na dan 31.12.2024 knjižene naslednje nepremičnine:

- Stavbno zemljišče upravna stavba (6.400 m²)
- Stavbno zemljišče ob stari kmetijski šoli (1.569m²)
- Kmetijsko zemljišče Drevesnica (3.786 m²)
- Kmetijsko zemljišče Sadjarski center (4.443 m²)
- Kmetijsko zemljišče ob stari kmetijski šoli (685m²)
- Upravna stavba (573 m²)
- Vzrejališče (1.457m²)
- Stara kmetijska šola (243m²)
- Objekt Bilje (1.292m²)
- Lopa mini Vinska klet STS Vrhpolje

Odpisana vrednost nepremičnin znaša 959.233 €, sedanja vrednost pa 876.070 €.

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva

Nabavna vrednost opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev znaša na dan 31.12.2024 3.936.876 €. Zaradi nabav novih osnovnih sredstev se je povečala za 97.601 €, zmanjšanje zaradi odpisov zastarele opreme pa je znašalo 88.480 €. Popravek vrednosti opreme znaša 3.464.077 €, v letu 2024 se je zmanjšal za 6.157 € zaradi investicij v dotrajano opremo, prav tako se je zmanjšal zaradi odpisov in amortizacije. Odpisi niso imeli učinka na sedanjo vrednost.

Dolgoročne finančne naložbe znašajo na dan 31.12.2024 2.420 € in so se glede na stanje na dan 31.12.2023 niso spremenile. Dolgoročne finančne naložbe predstavljajo delnice Deželne Banke Slovenije, d.d. ter vložek v Inštitut za kontrolo in certifikacijo.

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

v €

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1.1.)	Popravek vrednost (1.1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31.12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	700	5.940.306	4.507.402	97.601	0	88.480	156.158	231.753	1.366.430	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	194.436	171.333	5.275	0	0	0	10.818	17.560	0	0
D. Zemljišča	704	270.082	0	0	0	0	0	0	270.082	0	0
E. Zgradbe	705	1.564.014	937.382	1.207	0	0	23.814	45.665	605.988	0	0
F. Oprema	706	3.022.247	2.631.009	87.613	0	46.537	52.695	125.995	359.014	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	889.527	767.678	3.506	0	41.943	79.649	49.275	113.786	0	0

Amortizacija je v letu 2024 znašala 231.753 €. 169.991 € amortizacije smo pokrili v breme namenskih znanih finančnih virov, razliko 61.762 € pa v breme tekočega rezultata poslovanja.

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

v €

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31.12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	800	2.420	0	0	0	0	0	2.420	0	2.420	0
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	801	334	0	0	0	0	0	334	0	334	0
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	334	0	0	0	0	0	334	0	334	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	806	2.086	0	0	0	0	0	2.086	0	2.086	0
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	2.086	0	0	0	0	0	2.086	0	2.086	0

Iz prikaza stanja in gibanja dolgoročnih kapitalskih naložb je razvidno, da zavod v letu 2024 glede na leto 2023 ni spreminjal višine dolgoročnih finančnih naložb.

KRATKOROČNA SREDSTVA

Kratkoročna sredstva predstavljajo v strukturi sredstev 40,0 % vseh sredstev in so v primerjavi s preteklim letom za 13.808 € večja.

Denarna sredstva so v blagajni in na transakcijskem računu zavoda pri Banki Slovenije in na dan 31.12.2024 znašajo 592.268 €. V primerjavi s preteklim letom so nižja za 9.935 €. Denarna sredstva so se znižala iz razlogov, ki so razvidni iz izkaza bilance stanja in izkaza denarnega toka.

Terjatve do kupcev

Na dan 31.12.2024 je stanje odprtih terjatev po kontih naslednje:

v €						
konto	kupci	31.12.2024	Valuta do 31.10.2024	Valuta do 31.12.2024	Valuta v 2025	Skupaj neplačano
1200-1210	Kupci v državi in tujini	229.672,87	33.287,27	56.198,32	140.187,28	229.672,87
1290	Popravek vrednosti	-32.664,27			-32.664,27	-32.664,27
1400	KGZS, MKGP	242.230,70			242.230,70	242.230,70
1401-1410	Drugi posredni uporabniki, proračuna, občine	8.075,23			8.075,23	8.075,23
1420	Posred. pro. upor	30.468,08	203,20	5.170,73	25.094,15	30.468,08

Popravki vrednosti so formirani na osnovi pravilnika o računovodstvu. Popravek vrednosti je oblikovan za terjatve, za katere je na dan 31.12.2024 preteklo več kot 60 dni od zapadlosti in do dneva sestave obračuna še niso bili plačani. To pravilo se ne uporablja za terjatve do mednarodnih institucij za projekte.

Dani predujmi in varščine znašajo na dan 31.12.2024 551 € in predstavljajo predplačilo dobaviteljem za obratna sredstva.

Druge kratkoročne terjatve znašajo 2.670,15 € in jih sestavljajo terjatve do:

- terjatve do ZZZS za ref. plač 1.219,37 €
- terjatve za davek od dohodka -694,49 € (obveznost)
- terjatve za vstopni ddd 1.401,63 €
- terjatve do zaposlenih 696,90 €
- razne terjatve 46,74 €

Aktivne časovne razmejitve znašajo na dan 31.12.2024 242.471,25 € in predstavljajo:

- nezaračunani prihodki projektov v izvajanju 232.851,55 €
- DDV v prejetih predujmih 41,61 €
- zahtevki za subvencije v kmetijstvu 8.620,09 €
- darilni boni 958,00 €

Zaloge: Vrednost vseh zalog na dan 31.12.2024 znaša 601.556,39 € ali 18,3 % vseh sredstev. Material: zalogo predstavljajo ušesne številke namenjene tiskanju in ušesne številke namenjene porabi kontrolorjev. Vrednost ušesnih znamk na zalogi je 13.701,67 € vrednotenih po nabavni ceni. Trgovsko blago sestavlja zaloga ušesnih številik namenjenih prodaji v vrednosti 35.722,66 €, zaloge pripomočkov za sirarstvo v vrednosti 56.034,27 €, bikovskega semena v vrednosti 21.078,47 € in zaloga sadik v vrednosti 36.636,78 €. Zaloge vrednotimo po nabavnih cenah. Nedokončana proizvodnja spremljamo v drevesnici za sadike in v vzrejališču za bike. Zalogo vrednotimo po proizvodjalnih stroških in po plemenski vrednosti živali. Vrednost nedokončane proizvodnje sadik je 286.676,80 €, bikov pa 126,361,24 €. Pri rednem letnem popisu zalog so bila zaznana manjša odstopanja dejanskih količin od knjiženih, zato bomo svetu zavoda predlagali, da se te razlike pokrijejo v breme in dobro zavoda.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne obveznosti predstavljajo 18,5 % vseh virov sredstev. Kratkoročne obveznosti so na dan 31.12.2024 za 63.476 € višje v primerjavi s stanjem na zdani dan predhodnega leta.

Prejeti predujmi znašajo 34.390,30 € in predstavljajo prejeta predplačila in preplačila kupcev za blago in storitve zavoda.

Obveznosti do zaposlenih predstavljajo obveznost za obračunano plačo in povračila stroškov delavcem za december 2024. Skupni znesek teh obveznosti je 298.838 €. Obveznosti do delavcev predstavljajo 49,2 % kratkoročnih obveznosti.

Obveznosti do dobaviteljev na dan 31.12.2024 znašajo 190.547,68 €.

v €			
konto	vsebina	1.1.2024	31.12.2024
2200	Domači dobavitelji za OS	3.061,89	20.073,47
2201	Domači dobavitelji za obratna sredstva	96.021,18	87.514,49
2210	Dobavitelji iz EU	77.198,17	82.959,72
	Skupaj	176.281,24	190.547,68

Pri dobaviteljih za osnova sredstva so prikazani računi z zapadlostjo v mesecu januarju 2025. Pri dobaviteljih iz Evropske skupnosti je zapadlih računov za 82.959,72 €, računi so bili plačani v januarju 2025. Pri domačih dobaviteljih je neplačanih računov z zapadlostjo do 31.12.2024 2.613,00 €.

Druge kratkoročne obveznosti na dan 31.12.2024 znašajo 56.415,88 € in predstavljajo:

- obveznost za prispevke delodajalca, obračunane v decembru in plačane v januarju 39.583,34 €
- obveznost za DDV v višini 10.303,67 €
- obveznost za odtegljaje od plač 1.344,98 €
- obveznosti za podjemne pogodbe 1.686,22 €
- obveznosti za Javni-preživ. sklad 877,73 €

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN znašajo na dan 31.12.2024 24.938,00 €. Nanašajo se na obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države. Obveznosti so zapadle v plačilo v mesecu januarju 2025 in bile tudi poravnane na dan zapadlosti.

Obveznosti iz financiranja imajo koncem leta saldo 0. Zavod se je v letu 2024 zadolžil devetkrat pri enotnem zakladniškem računu države in sicer za izplačila plač v obdobju od marca do novembra 2024 v skupni vrednosti 1.800.000,00 €. Posojila so bila vsa vrnjena na dan zapadlosti in na dan 31.12.2024 ne izkazujemo obveznosti iz tega naslova.

Pasivne časovne razmejitve znašajo na dan 31.12.2024 145.361,70 € in so sestavljene iz:

- 958,00 € obveznosti za izdane darilne bone
- 144.403,70 € prejetih sredstev za izvedbo projektov.

Razmejitve predstavljajo uravnavanje prihodkov in odhodkov v obračunskem obdobju glede na dejansko dogajanje in se bodo v naslednjih letih izničile.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastni viri sredstev znašajo na dan 31.12.2024 2.532.927 € in so za 94.286 € manjši kot na isti dan predhodnega leta. Zmanjšanje izhaja iz:

1. Pridobljenih namenskih sredstev za investicije v letu v skupnem znesku + 114.287,70 €
2. Zmanjšanje za amortizacijo iz namenskih virov - 170.187,55 €
3. Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2024 - 38.583,14 €

Rezultat poslovanja-presežek prihodkov znaša 431.939 €. V tem rezultatu je vključen tudi rezultat leta 2024 v višini 38.583 € **presežka odhodkov nad prihodki. Vodstvo zavoda bo svetu zavoda predlagalo, da se celoten rezultat zavoda iz leta 2024 in predhodnih let, torej 431.939 € presežka prihodkov nad odhodki, nameni za investicijsko dejavnost zavoda in pokrivanje morebitnih presežkov odhodkov nad prihodki v naslednjih letih.**

Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje in pripadajoči presežek prihodkov nad odhodki s strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije na dan 31.12.2024 znašajo 2.509.088,91 € in so za 94.037,36 € manjša kot na dan 31.12.2023 zaradi zgoraj navedenih razlogov.

Konti izvenbilančne evidence izkazujejo 522 € sredstev in predstavljajo sredstva in obveznosti za zakupljeno zemljišče od Sklada RS za kmetijska zemljišča.

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

od 01.01.2024 - 31.12.2024

v €

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	5.387.515	5.191.953
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	861	4.384.315	4.225.073
	PROIZVODNJE POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	862	93.944	104.614
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	864	909.256	862.266
762	FINANČNI PRIHODKI	865	8.723	8.020
763	DRUGI PRIHODKI	866	38.598	204.226
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	14.182	3.206
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	2.691
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	14.182	515
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	5.449.018	5.407.405
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	1.578.207	1.777.098
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	872	378.150	522.626
460	STROŠKI MATERIALA	873	489.109	556.727
461	STROŠKI STORITEV	874	710.948	697.745
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	3.811.472	3.635.575
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	2.854.570	2.740.909
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	877	438.203	425.024
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	518.699	469.642

462	AMORTIZACIJA	879	61.762	80.279
463	REZERVACIJE	880	0	0
465	DRUGI STROŠKI	881	13.484	11.845
467	FINANČNI ODHODKI	882	6.743	9.191
468	DRUGI ODHODKI	883	1.615	7.655
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	13.624	31.248
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	13.624	31.248
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	5.486.907	5.552.891
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	0	0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	37.889	145.486
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	694	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	0	0
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890)	892	38.583	145.486
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	103	102
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV KGZS - ZAVOD GO

Naziv podskupine kontov	Plan 2024	Realizacija 2024	Realizacija 2023	Indeks R24/P24	Indeks R24/R23	Absolutna razlika 2024-2023 v €
CELOTNI PRIHODKI	5.501.690,98	5.449.018,02	5.407.405,04	99,04	100,77	41.612,98
PRIHODKI OD POSLOVANJA	5.447.159,46	5.387.514,77	5.191.952,79	98,91	103,77	195.561,98
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	2.548.202,81	2.480.107,32	2.274.770,45	97,33	109,03	205.336,87
Proračun (državni)	2.898.956,65	2.907.407,45	2.917.182,34	100,29	99,66	-9.774,89
FINANČNI PRIHODKI	9.000,00	8.722,42	8.020,44	96,92	108,75	701,98
IZREDNI PRIHODKI	38.478,51	38.598,42	204.226,02	100,31	18,90	-165.627,60
PREVREDNOTOVALNI PRIHODKI	7.053,01	14.182,41	3.205,79	201,08	442,40	10.976,62
CELOTNI ODHODKI	5.501.689,98	5.487.601,16	5.552.890,58	99,74	98,82	-65.289,42
STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	1.197.891,73	1.200.056,90	1.254.472,56	100,18	95,66	-54.415,66
Stroški materiala	532.666,29	489.109,33	556.727,46	91,82	87,85	-67.618,13
Stroški storitev	665.225,44	710.947,57	697.745,10	106,87	101,89	13.202,47
STROŠKI DELA	3.891.831,93	3.811.471,86	3.635.574,85	97,94	104,84	175.897,01

Plače	2.952.905,41	2.854.570,26	2.740.909,18	96,67	104,15	113.661,08
Prispevki na plače	456.678,21	438.202,72	425.024,07	95,95	103,10	13.178,65
Regres za LD	137.097,08	135.865,04	131.064,37	99,10	103,66	4.800,67
Povračila stroškov delavcem	291.417,91	327.364,91	286.494,48	112,34	114,27	40.870,43
Prostovoljno pokojninsko zavarovanje	53.733,32	55.468,93	52.082,75	103,23	106,50	3.386,18
AMORTIZACIJA	76.852,60	61.761,83	80.279,03	80,36	76,93	-18.517,20
DAVEK OD DOHODKA	0,00	694,49	0,00			694,49
DRUGI STROŠKI	321.035,18	391.633,09	534.470,41	121,99	73,27	-142.837,32
FINANČNI ODHODKI	5.884,86	6.743,46	9.191,30		73,37	-2.447,84
DRUGI ODHODKI	5.784,38	1.615,23	7.654,83	27,92	21,10	-6.039,60
PREVREDNOTOVALNI ODHODKI	2.409,30	13.624,30	31.247,60	565,49	43,60	-17.623,30
PRESEŽEK PRIHODKOV	1,00					
PRESEŽEK ODHODKOV		38.583,14	145.485,54		26,52	-106.902,40

Pojasnila k postavkam IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV določenih uporabnikov

ANALIZA PRIHODKOV

Celotni prihodki doseženi v letu 2024 so znašali 5.449.018 € in so bili 0,77 % višji od doseženih v letu 2023 in 0,96 % nižji od načrtovanih.

Višji prihodki glede na lansko leto so rezultat seštevka višjih prihodkov od prodaje proizvodov in storitev ter trgovskega blaga ter nižjih prihodkov iz proračuna v primerjavi s predhodnim letom. Prihodki od prodaje proizvodov in storitev in trgovskega blaga so višji za 9,03 % oziroma za 205.337 €. Prihodki iz proračuna so v letu 2024 nižji za 0,34 % glede na leto 2023 oziroma za 9.775 €.

Prihodki iz poslovanja predstavljajo 98,9 % celotnih prihodkov. Prihodki od poslovanja so bili doseženi z izvajanjem javne službe in tržne dejavnosti. Struktura prihodkov iz poslovanja je bila naslednja: javna služba 62,2 %, lastna dejavnost (prihodki pridobljeni na trgu) 37,8 %. Navedena delitev javne službe in lastne dejavnosti je prikazana v skladu z Pravilnikom o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Ur.l.RS 68/09).

Drugi oz. izredni prihodki so v letu 2024 znašali 38.598 €, od tega prihodki med stroškovnimi mesti zavoda znašajo 11.738 €, ter prejete odškodnine v znesku 19.487 €. *Prevrednotovalni prihodki* znašajo 14.182 € in predstavljajo unovčene terjatve, za katere smo v letu 2024 oblikovali popravek vrednosti. Finančni prihodki znašajo 8.722 € in predstavljajo dividende Deželne banke Slovenije v višini 868 € ter obresti Banke Slovenije za sredstva na transakcijskem računu v višini 7.855 €.

ODHODKI

Naziv Konta	Plan 2024	Realizacija 2024	Realizacija 2023	Indeks R24/P24	Indeks R24/R23	RAZLIKA 2024-2023
SKUPAJ STROŠKI MATERIALA	532.666,29	489.109,33	556.727,46	91,82	87,85	-67.618,13
Stroški materiala	330.314,43	288.215,64	340.320,83	87,25	84,69	-52.105,19
Stroški energije	87.629,58	84.870,10	84.885,16	96,85	99,98	-15,06
Nadomestni deli za OS	34.313,56	29.575,06	32.507,80	86,19	90,98	-2.932,74
Odpisi DI in embalaže	7.521,11	9.046,88	14.009,82	120,29	64,58	-4.962,94
Stroški strokovne literature	5.642,84	3.218,21	8.224,19	57,03	39,13	-5.005,98
Pisarniški material	14.682,27	17.043,41	15.492,71	116,08	110,01	1.550,70
Drugi stroški materiala	52.562,50	57.140,03	61.286,95	108,71	93,23	-4.146,92
SKUPAJ STROŠKI STORITEV	665.225,43	710.947,57	697.745,10	106,87	101,89	13.202,47
Stroški stor. opravlj. dejavnosti	256.782,78	290.887,39	290.122,17	113,28	100,26	765,22
Stroški tek.vzdrževanja	66.220,26	71.436,27	74.961,97	107,88	95,30	-3.525,70

Stroški najemnin	95.159,97	105.803,85	98.617,63	111,19	107,29	7.186,22
Stroški varovanja	12.643,13	12.456,36	11.649,61	98,52	106,93	806,75
Stroški zavarov. in plačil. prometa	40.264,50	27.138,61	37.220,74	67,40	72,91	-10.082,13
Stroški intelektualnih storitev	6.396,65	18.814,17	14.856,67	294,13	126,64	3.957,50
Stroški komunalnih storitev	24.097,80	25.123,23	26.358,00	104,26	95,32	-1.234,77
Stroški v zvezi z delom	80.477,75	73.728,88	75.314,15	91,61	97,90	-1.585,27
Stroški storitev fizičnih oseb	48.555,10	45.381,13	43.461,25	93,46	104,42	1.919,88
Reprezentanca	12.388,43	11.151,92	10.157,01	90,02	109,80	994,91
Stroški drugih storitev	22.239,06	29.025,76	15.025,90	130,52	193,17	13.999,86
AMORTIZACIJA	76.852,61	61.761,83	80.279,03	80,36	76,93	-18.517,20
SKUPAJ STROŠKI DELA	3.891.831,93	3.811.471,86	3.635.574,85	97,94	104,84	175.897,01
Plače	2.952.905,41	2.854.570,26	2.740.909,18	96,67	104,15	113.661,08
Prispevki na plače	456.678,21	438.202,72	425.024,07	95,95	103,10	13.178,65
Regres za Letni dopust	137.097,08	135.865,04	131.064,37	99,10	103,66	4.800,67
Povračila stroškov delavcev	291.417,91	327.364,91	286.494,48	112,34	114,27	40.870,43
Prostovoljno pokojninsko zavarovanje	53.733,32	55.468,93	52.082,75	103,23	106,50	3.386,18
DRUGI STROŠKI	321.035,18	391.633,09	534.470,41	121,99	73,27	-142.837,32
DAVEK OD DOHODKA	0,00	694,49	0,00			694,49
ODHODKI						
FINANCIRANJA	5.884,86	6.743,46	9.191,30		73,37	-2.447,84
DRUGI ODHODKI	5.784,38	1.615,23	7.654,83	27,92	21,10	-6.039,60
PREVREDNOTOVALNI ODHODKI	2.409,30	13.624,30	31.247,60	565,49	43,60	-17.623,30
SKUPAJ	5.501.689,98	5.487.601,16	5.552.890,58	99,74	98,82	-65.289,42

ANALIZA ODHODKOV

Celotni odhodki znašajo 5.487.601 €, od tega odhodki iz poslovanja 5.450.810 €, drugi odhodki 13.484 €, prevrednotovalni odhodki 13.624 €, finančni odhodki 6.743 €. V primerjavi z doseženimi odhodki v preteklem letu so odhodki nižji za 1,18 %, v primerjavi z načrtovanimi pa za 0,26 %.

Odhodki iz poslovanja so znašali 5.450.810 €. Nastali so pri izvajanju javne službe in tržne dejavnosti in so po glavnih postavkah naslednji:

Stroški materiala so v letu 2024 znašali 489.109 € in so 12,15 % nižji kot v letu 2023 (19.218 €) in 8,18 % nižji od načrtovanih za leto 2024. Stroški materiala so nižji za 67.618 € in sicer zaradi nižjih stroškov porabe krmil za 19.177 €, nižjih stroškov kemikalij in gnojil za 25.156 € ter nižjih stroškov nabave telet za 16.109 €.

Stroški storitev so v letu 2024 znašali 710.948 € in so bili za 13.202 € višji kot v letu 2023 in 6,87 % višji od načrtovanih za leto 2024. Glede na predhodno leto so višji stroški najemnin za 7.186 €, stroški transportnih storitev, v letu 2024 pa je višji tudi strošek nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

Amortizacija neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2024 v breme odhodkov zavoda znaša 61.762 € in je 23,1 % nižja kot v letu 2023. Amortizacija se je gibala v skladu z investicijsko dejavnostjo v letu 2024.

Stroški dela v letu 2024 znašajo 3.811.472 € in so 4,8 % oziroma za 175.897 € višji kot v letu 2023 ter 2,1 % nižji kot načrtovani za leto 2024. Stroški dela predstavljajo 69,5 % vseh odhodkov zavoda. Višji stroški dela so posledica dviga plač za 3,36 % od junija 2024 dalje ter zaradi izplačanih odpravnin v višini 80.497 €. V letu 2024 je bilo na zavodu na podlagi delovnih ur 103 zaposlenih.

Drugi stroški, ki predstavljajo nabavno vrednost prodanega trgovskega blaga, vplačila v invalidski sklad, ker zavod ne izpolnjuje kvote invalidov, ter nagrade dijakom in študentom za praktično delo so bili v

letu 2024 za 142.837 € nižji kot v letu 2023. V letu 2023 je bil odpis sadik v Drevesnici zaradi škode po neurju s točo v juliju 2023 v višini 150.464 €.

Finančni odhodki v letu 2024 znaša strošek obresti od posojil 6.743 €.

Drugi odhodki v letu 2024 znašajo 1.615 € in so za 6.040 € nižji kot v letu poprej. Odhodki iz preteklih let znašajo 870 €, drugi odhodki pa 745 €.

Prevrednotovalni odhodki: V letu 2024 je bilo oblikovanih za 13.624 € popravkov vrednosti terjatev, ki so bile na dan 31.12.2024 zapadle za več kot 60 dni, torej od 31.10.2024.

Razlika med odhodki in prihodki izkazuje presežek odhodkov v skupnem znesku 38.583,14 €. Zavod je v letu 2024 dosegel presežek odhodkov nad prihodki pri opravljanju javnih dejavnosti zavoda.

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 01.01.2024 - 31.12.2024

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	1.800.000	2.585.000
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+557+558)	551	1.800.000	2.585.000
5001	Najeti krediti pri bankah	552	0	0
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	1.800.000	2.585.000
del 5003	Najeti krediti pri proračunih občin	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	ZADOLŽEVANJE V TUJINI	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	1.800.000	2.585.000
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+567+568)	561	1.800.000	2.585.000
5501	Odplačila kreditov bankam	562	0	0
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	1.800.000	2.585.000
del 5503	Odplačila kreditov proračunom občin	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0

551	ODPLAČILA DOLGA V TUJINO	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	0	208.739
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	48.096	0

Iz izkaza je razvidno, da se je zavod v letu 2024 zadolžil za 1.800.000 € pri Enotnem zakladniškem računu za izplačilo plač v obdobju od marca do novembra 2024. Zadolžili smo se devetkrat v trajanju meseca dni. Zavod je posojila do konca leta vrnil.

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

od 01.01.2024 - 31.12.2024

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			ZNESEK-Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK-Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	4.330.028	1.057.487
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	661	4.006.843	377.472
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	662	8.575	85.369
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	664	314.610	594.646
762	FINANČNI PRIHODKI	665	6.518	2.205
763	DRUGI PRIHODKI	666	17.811	20.787
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	7.576	6.606
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	7.576	6.606
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	4.361.933	1.087.085
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	1.184.648	393.559
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	672	235.669	142.481
460	STROŠKI MATERIALA	673	362.390	126.719

461	STROŠKI STORITEV	674	586.589	124.359
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	3.182.704	628.768
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	2.385.019	469.551
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	677	369.239	68.964
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	428.446	90.253
462	AMORTIZACIJA	679	23.069	38.693
463	REZERVACIJE	680	0	0
465	DRUGI STROŠKI	681	10.659	2.825
467	FINANČNI ODHODKI	682	5.521	1.222
468	DRUGI ODHODKI	683	770	845
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	8.888	4.736
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	8.888	4.736
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	4.416.259	1.070.648
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	0	16.437
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	54.326	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	694
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	0	15.743
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690)	692	54.326	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

PRIHODKI PO VRSTAH DEJAVNOSTI Z VKLJUČENIM FINANČNIM NAČRTOM 2024

	VRSTA PRIHODKA	Plan 2024	Realizacija 2024	Realizacija 2023	Indeks R24/P24	Indeks R24/R23	ABSOLUTNA RAZLIKA 2024-2023 v €
	JAVNA SLUŽBA KMETIJSKEGA SVETOVANJA	1.799.823,28	1.936.035,5	1.697.121,31	107,57	114,08	238.914,16
131710	Javna služba kmetijskega svetovanja	1.335.606,81	1.335.606,8	1.290.047,78	100,00	103,53	45.559,03
	Ostale naloge po ceniku ministra MKGP	110.979,61	136.726,1	133.515,39	123,20	102,40	3.210,74
	Ostali prihodki svet.službe (D: drugi prihodki oddelka JSKS, T: tržni del istovrstne dejavnosti)	279.422,70	462.332,4	171.152,96	165,46	270,13	291.179,40
	PRP-JN	73.814,16	1.370,2	102.405,18	1,86	1,34	-101.035,01
	JAVNA SLUŽBA ŽIVINOREJA	1.397.667,69	1.331.710,98	1.381.759,97	95,28	96,38	-50.048,99
540610	Strokovne naloge v živin. proizvodnji	686.954,92	686.663,33	701.775,67	99,96	97,85	-15.112,34
130029	Identif. in reg. govedi - država	1.772,82	1.115,87	1.113,22	62,94	100,24	2,65
	Zrejalšče plemenskih bikov	184.559,09	175.969,68	163.834,35	95,35	107,41	12.135,33
	Identif. in reg. živali	191.850,00	173.528,15	176.542,13	90,45	98,29	-3.013,98
	Laboratorij	211.761,72	210.681,87	225.505,72	99,49	93,43	-14.823,85
	Drugi prihodki živinorejske službe	120.769,14	83.752,08	112.988,88	69,35	74,12	-29.236,80
	SADJARSKO VINOGRADNIŠKI CENTRI	548.648,41	577.748,83	599.072,80	105,30	96,44	-21.323,97
200019	JAVNA SLUŽBA V SADJARSTVU	212.684,31	212.684,31	209.764,31	100,00	101,39	2.920,00
200020	JAVNA SLUŽBA V VINOGRADNIŠTVU	197.448,10	197.448,10	193.733,69	100,00	101,92	3.714,41
	Centri - lastna dejavnost	138.516,00	167.616,42	195.574,80	121,01	85,70	-27.958,38
	VARSTVO RASTLIN	503.549,15	500.011,65	519.986,57	99,30	96,16	-19.974,92
130050	Analiza vzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00	#DEL/0!	2.000,00
130053	Javna služba zdravstvenega varstva rastlin	218.120,00	218.120,00	207.121,96	100,00	105,31	10.998,04
130036	Javna pooblastila zdravstvenega varstva rastlin	105.820,00	105.820,00	171.118,04	100,00	61,84	-65.298,04
221069	UKREPI ZA VARSTVO RASTLIN 15-20-EU	14.545,00	18.127,00	25.772,00	124,63	70,34	-7.645,00
221070	UKREPI ZA VARSTVO RASTLIN 15-20-SLO	80.595,00	91.473,00	81.225,98	113,50	112,62	10.247,02
130033	FFS				0,00	#DEL/0!	0,00
	Varstvo rastlin - lastna dejavnost	39.059,46	64.471,65	34.748,59	165,06	185,54	29.723,06
	AGŽL	0,00	38.349,03	35.509,69	#DEL/0!	108,00	2.839,34
142910	Spremljanje dozorevanja grozdja	43.409,69	35.509,69	35.509,69	81,80	100,00	0,00
142910	Kontrola kakovosti grozdja za vrhunska vina		2.839,34		#DEL/0!	#DEL/0!	2.839,34
	LASTNA DEJAVNOST - TRG	1.197.470,93	1.005.173,67	958.502,45	83,94	104,87	46.671,22
	Pogodbe z občinami	2.500,00	0,00	7.895,18		0,00	-7.895,18

	KIS	12.520,13	0,00	18.052,25	0,00	0,00	-18.052,25
	Območne enote	750,16	488,38	0,00	65,10	#DEL/0!	488,38
	Knjigovodstvo in davčno svetovanje	43.815,60	99.706,98	53.278,67	227,56	187,14	46.428,31
	Drevesnica	600.000,00	683.521,58	657.085,13	113,92	104,02	26.436,45
	Najemnine in drugo	2.031,60	0,00	2.031,60	0,00	0,00	-2.031,60
	Agroživilski laboratorij	246.293,61	221.456,73	220.159,62	89,92	100,59	1.297,11
	FINANČNI PRIHODKI	9.000,00	7.207,56	8.020,44			-812,88
	IZREDNI PRIHODKI	38.478,51	38.598,42	204.226,02	100,31	18,90	-165.627,60
	PREVERDNOVOTALNI PRIHODKI	7.053,01	14.182,41	3.205,79	201,08	442,40	10.976,62
	SKUPAJ PRIHODKI	5.501.690,98	5.449.018,02	5.407.405,04	99,04	100,77	41.612,98

Pojasnila k IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti je narejen v skladu z 23. členom pravilnika o letnih poročilih. V tem izkazu podatke o dejavnostih zavoda razvrstimo po vrstah dejavnosti in sicer dejavnosti, ki jih zavod opravlja kot javno službo in tržno dejavnost. Kot kriterij delitve na javno in tržno dejavnost je zavod uporabil pri prihodkih sodila, ki jih je opredelilo resorno ministrstvo pri pripravi finančnih načrtov in letnih poročilih zavodov, ki delujejo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Prihodki iz izvajanja javne službe so sledeči:

Preko Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije se financirajo dejavnosti:

V €

Javna kmetijsko svetovalna služba	PP 131710	1.335.606,8
Strokovne naloge v živinoreji	PP 546010	686.663,33
Identifikacija in registracija živali	PP 130029	1.115,87
Skupaj		2.023.386,01

Iz proračuna ministrstva za kmetijstvo je zavod pridobil sledeča javna sredstva za izvajanje javne službe, na podlagi izdanih zahtevkov:

Oddelek za varstvo rastlin PP (130053, 130036, 221069, 221070)	435.540,00
Sadjarski center Bilje PP 200019	212.684,31
Selekcijsko trsničarsko središče PP 200020	197.448,10
Spremljanje dozorevanja grozdja in ugotavljanje kakovosti grozdja za vrhunsko vino (PP 142910)	38.349,03
Skupaj	884.021,44

Drugi prihodki izvajanja javne službe

Na podlagi pojasnil Ministrstva za kmetijstvo posredovanih preko Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije spadajo med prihodke izvajanja javne službe tudi vsi prihodki prodanih proizvodov in storitev, ki jih sicer plačajo v celoti ali deloma uporabniki storitev, vendar so bile te storitve izvedene v okviru javne službe kmetijskega svetovanja ali javne službe strokovnih nalog v živinoreji. Ti prihodki pa so bili sledeči:

Izpolnjevanje in kontrole obrazcev za plačila v kmetijstvu v okviru Kmetijsko svetovalne službe	136.726,13
Program razvoja podeželja -PRP-ji	1.370,17
Ostali prihodki Kmetijsko svetovalne službe	462.332,36
Vzrejališče plemenskih bikov	175.969,68
Identifikacija in registracija živali	173.528,15
Mlečni laboratorij	210.681,87
Drugi prihodki oddelka živinoreje	83.752,08
Skupaj	1.244.360,44

Po navodilu resornega ministrstva so prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu samo prihodki »Lastne dejavnosti« in lastne dejavnosti centrov in varstva rastlin in so v letu 2024 znašali 1.087.085 €.

REZULTATI PO ODDELKIH

NAZIV	PRIHODKI 2024	ODHODKI 2024	REZULTAT 2024
SVETOVALNA SLUŽBA	1.940.949,70	2.015.839,18	-74.889,48
ODDELEK ŽIVINOREJE	1.352.439,69	1.379.199,57	-26.759,88
AGROŽIVLSKI LABORATORIJ	272.315,90	313.071,78	-40.755,88
STS - VRHPOLJE	228.507,76	224.993,56	3.514,20
SADJARSKI CENTER	259.322,89	264.120,60	-4.797,71
ODDELEK ZA VARSTVO RASTLIN	501.671,48	451.333,83	50.337,65
OLJKARSKI CENTER	97.714,38	98.058,31	-343,93
DREVESNICA	695.900,86	617.953,78	77.947,08
OSTALO	100.195,36	123.030,55	-22.835,19
<u>SKUPAJ</u>	<u>5.449.018,02</u>	<u>5.487.601,17</u>	<u>-38.583,14</u>

Oddelek za kmetijsko svetovanje

Proračunsko financiranje oddelka ne pokrije vseh nastalih stroškov oddelka pri izvajanju nalog javne službe, tako da je zaračunavanje del nalog, ki jih izvaja oddelek neposrednim uporabnikom teh storitev ter sodelovanje pri projektih nujen pogoj za nemoteno poslovanje oddelka.

Prihodki izvajanja javne službe kmetijskega svetovanja iz PP 131710 so v letu 2024 znašali 1.335.607 €, prihodki iz cenika ministra 136.726 €. Prihodki »neproračunske« dejavnosti oddelka so znašali 462.332 €, bili so za 190.144 € višji kot v letu 2023. Zajemali so prihodke iz projektov, izvedbe tečajev, predavanj, izobraževanj, izdelave poslovnih načrtov in vlog za kandidiranje kmetij na razpisih, vodenje fadn knjigovodstva na kmetijah in drugi prihodki. Odhodki oddelka so znašali 2.015.839 € in so bili 5,9 % višji kot v letu 2023 zaradi višjih stroškov storitev ter višjih stroškov dela (dvig plač, odpravnine). Presežek odhodkov nad prihodki oddelka je v letu 2024 znašal 74.889 € in je za 114.031 € boljši od rezultata v letu 2023.

Oddelek za živinorejo

Oddelek živinoreje je dosegel presežek odhodkov nad prihodki v višini 26.760 €. Oddelek je negativen rezultat izboljšal za 37.457 € v primerjavi z letom 2023. Oddelek je v letu 2023 prejel iz PP 540610 686.663 € ter 1.116 € iz PP 130029, »ne proračunski prihodki pa so znašali 643.932 €. Oddelek je tako skupaj ustvaril 1.352.440 € prihodkov, ki niso zadoščali za pokritje vseh odhodkov. Prihodki so se glede na leto 2024 znižali za 51.704 €. Proračunski prihodki so se znižali za 15.110 €, pri neproračunskih prihodkih so se padli prihodki mlečnega laboratorija ter prihodki identifikacije in registracije živali glede na leto 2023.

Odhodki oddelka živinoreje so v letu 2024 znašali 1.379.200 €, kar je 6,1 % oziroma 89.161 € manj kot v letu 2023. Stroški dela so znašali 684.308 € in so bili nižji za 47.504 €, razlog je v nižjem številu zaposlenih na oddelku ter nižjimi stroški odpravnin v primerjavi z letom 2023. Oddelek živinoreje je posloval tudi z nižjimi stroški materiala kot v letu 2023, predvsem zaradi nižjih stroškov krmil in manj vhlavljenih telet. Tudi nabavna vrednost sirarskih pripomočkov, blaga in materiala za označevanje živali ter bikovskega semena je bila v letu 2024 nižja kot v letu 2023.

Oddelek Sadjarski center Bilje

Sadjarski center v Biljah je dosegel presežek odhodkov v znesku 4.798 € zaradi nižjih realiziranih prihodkov po odločbah ter višjih stroškov dela (odpravnina) kot v letu 2023.

Oddelek Selekcijsko trsničarsko središče Vrhopolje

Oddelek je dosegel 3.514 € presežka prihodkov.

Oddelek Poskusni center za oljkarstvo

Oddelek je dosegel presežek odhodkov v znesku 344 €.

Oddelek za varstvo rastlin

Oddelek varstva rastlin je ustvaril presežek prihodkov v znesku 50.338 €. V primerjavi z letom 2023 je rezultat nižji za 30.172 €, razlog je v dvigu stroškov dela.

Oddelek Agroživilski laboratorij

Agroživilski laboratorij je v letu 2024 dosegel 40.756 € presežka odhodkov zaradi padca prihodkov iz naslova analiz zemlje, ki se v večjem obsegu izvajajo vsakih 5 let. Zadnje tako leto je bilo leto 2023.

Oddelek Drevesnica Bilje

Drevesnica Bilje je v letu 2024 dosegla 77.947 € presežka prihodkov, kar je za 28.343 € višji rezultat kot v letu 2023.

Pri *ostali dejavnostih*, ki obsegajo tržno dejavnost oddelka finance in računovodstvo, delovanje območnih enot ter nepokrite odhodke projektnega oddelka, smo dosegli presežek odhodkov za 22.835 €. Pri tržni dejavnosti oddelka dinance in računovodstvo smo ustvarili 14.400 € presežka prihodkov.

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

od 01.01.2024 - 31.12.2024

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	5.328.689	5.440.215
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	4.445.798	4.471.460
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	3.540.017	3.571.793
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	3.200.645	3.249.354
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	3.093.574	3.162.633
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	107.071	86.721
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	7.132	7.806
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	7.132	7.806
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov, javnih agencij in javnih zavodov (414+415+416+417)	413	44.995	30.505
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij in javnih zavodov za tekočo porabo	416	44.995	30.505
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij in javnih zavodov za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0

741	PREJETA SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA IZ SREDSTEV PRORAČUNA EU IN IZ DRUGIH DRŽAV	419	287.245	284.128
	B. Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+488+489+490+429+430)	420	905.781	899.667
del 7102	Prihodki od obresti	422	7.855	7.334
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	337
7103	Prihodki od premoženja	487	2.032	2.551
7141	Drugi nedavčni prihodki	424	895.894	889.434
72	KAPITALSKI PRIHODKI	425	0	11
730	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	426	0	0
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	427	0	0
782	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ STRUKTURNIH SKLADOV	488	0	0
783	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ KOHEZIJSKEGA SKLADA	489	0	0
784	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE CENTRALIZIRANIH IN DRUGIH PROGRAMOV EU	490	0	0
786	OSTALA PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU	429	0	0
787	PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ IN IZ DRUGIH DRŽAV	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433)	431	882.891	968.755
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	882.891	968.755
del 7102	Prihodki od obresti	433	0	0
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	5.376.785	5.231.476
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	4.441.666	4.382.532
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	2.799.500	2.549.182
del 4000	Plače in dodatki	440	1.859.722	1.880.425
del 4001	Regres za letni dopust	441	126.275	103.836
del 4002	Povračila in nadomestila	442	510.838	326.175
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	54.828	41.292
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0

del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	247.837	197.454
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	408.053	357.666
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	190.977	168.742
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	167.060	147.721
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	1.295	1.193
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	2.357	2.084
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	46.364	37.926
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+463)	453	1.114.504	1.155.015
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	599.516	626.240
del 4021	Posebni material in storitve	455	47.060	61.064
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	125.603	130.065
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	75.317	62.909
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	71.744	74.282
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	50.532	41.911
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	94.533	89.664
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	50.199	68.880
403	PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	464	0	0
404	PLAČILA TUJIH OBRESTI	465	0	0
410	SUBVENCije	466	0	0
411	TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	467	0	0
412	TRANSFERI NEPRIDOBITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	468	0	0
413	DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	469	0	0
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	119.609	320.669
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	15.116	14.486

4202	Nakup opreme	473	48.181	207.591
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	29.630	41.869
4204	Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	475	24.320	53.106
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	2.362	1.282
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	479	0	2.335
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482+483+484)	481	935.119	848.944
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	433.985	420.029
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	81.666	65.525
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	419.468	363.390
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	0	208.739
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	48.096	0

Pojasnila k postavkam IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Skupni prihodki po načelu denarnega toka znašajo v letu 2024 5.328.689 € in so za 11.526 € nižji kot leta 2023 zaradi nižjih prilivov sredstev iz proračunskih sredstev RS, in nižjih prihodkov od prodaje blaga in storitev. Prihodki po načelu denarnega toka so nižji od obračunskih prihodkov v letu 2024 za 120.329 €.

Skupni odhodki po načelu denarnega toka znašajo 5.376.785 € in so za 145.309 € višji kot v letu 2023 zaradi povečanja stroškov dela za 250.318 €. Odhodki po načelu denarnega toka so za 110.816 € nižji od obračunanih odhodkov v letu 2024.

Presežek odhodkov nad prihodki po načelu denarnega toka v letu 2024 znaša 48.096 €.

Notranja revizija:

Revizijo finančno računovodskega poslovanja zavoda bo opravila družba M revizija in svetovanje, d.o.o. V letu 2024 bodo predmet revidiranja sledeča področja:

1. Letno poročilo 2024
2. Davčno tveganje z vidika davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2024
3. Notranje kontrole na področju:
 - Notranje kontrole na področju izdajanja računov v Mlečnem laboratoriju, Oddelek za živinorejo

Zaključek

1. Ostanek presežka prihodkov nad odhodki iz leta 2024 in preteklih let bodo zavodu omogočili investicijsko dejavnost zavoda in pokrite morebitnega presežka odhodkov.
2. Zavod mora izvajati mednarodne in domače projekte ter povečati tržne prihodke za nemoteno poslovanje zavoda v letu 2024.

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljih v primerjavi z načrtovanimi cilji iz finančnega načrta za leto 2024, doseženimi cilji v letu 2024 ter ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja po oddelkih

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Za oddelk svetovalne službe je bilo v letu 2024 načrtovano 1.799.823 € rednih prihodkov, uresničeno pa jih je bilo 1.936.035 €. Minimalni odhodki oddelka (zakonsko določeni stroški dela ter minimalni stroški materiala in storitev, ki omogočajo delovanje oddelka), pri sedanji organizacijski sestavi znašajo v letu 2024 cca 2,0 mio € na leto. Odhodki oddelka so se v letu 2024 pokrivali s sledečimi prihodki oziroma viri sredstev:

1.335.606,81	Javna služba kmetijskega svetovanja
136.726,13	Izpolnjevanje in kontrola obrazcev-cenik ministra
462.332,36	Ostali prihodki - projekti
1.370,17	PRP
1.936.035,47	Skupaj

V oddelku že od leta 2012 nastaja strukturno neskladje med odhodki in prihodki, ki se je letos pokrilo z izvedbo projektov na področju Programov razvoja podeželja in drugimi prihodki iz neproračunske dejavnosti oddelka, 74.889 € pa so pokrili drugi oddelki zavoda.

ODDELEK ŽIVINOREJE

Oddelk živinoreje je načrtoval 1.397.667 € prihodkov iz poslovanja za leto 2024, od tega iz PP 540610 za opravljanje javne službe 686.955 €, 1.773 € iz PP 130029 za registracijo živali ter 678.871,08 € drugih »neproračunskih« prihodkov (projekti, prodaja ušesnih znamk za govedo in drobnico, bikcev, bikovskega semena, pripomočkov za sirarstvo ter storitev mlečnega laboratorija). Načrtovano je bilo uresničeno na javnem delu delovanja oddelka, na tržnem delu oddelka pa ni bilo doseženo za 9,2 %.

ODDELKI CENTROV

Za javno financirano delovanja Sadjarskega centra, Selekcijско trsničarskega središča in je bilo v finančnem načrtu za leto 2024 predvideno 410.132 €, ki so bila glede na vsa opravljena dela tudi v celoti izkoriščena. Centri so za leto 2024 načrtovali 138.516 € prihodkov iz lastne dejavnosti, realizirali pa so jih 167.616 €.

ODDELEK ZA VARSTVO RASTLIN

Finančni načrt oddelka za varstvo rastlin je za delovanje oddelka v letu 2024 predvideval 421.080 € prihodkov iz proračunskih postavk 130050, 130036, 221069, 180041, 130033 in 130053. Oddelk je zadane mu naloge v celoti tudi realiziral.

LASTNA DEJAVNOST

V sklopu lastne dejavnosti je Drevesnica dosegla 683.522 € rednih prihodkov, kar je 4,0 % več kot v letu poprej in 13,9 % več od načrtovanega. Agroživilski laboratorij je v letu 2024 načrtoval 246.294 € rednih prihodkov, dosegel pa jih je 221.457 €.

ZAKLJUČEK

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica je leto 2024 zaključil s presežkom odhodkov nad prihodki v skupnem znesku **38.583,14 €**.

KAZALNIKI GOSPODARNOSTI

a) kazalnik gospodarnosti (v €)

	Leto 2024	Leto 2023	indeks
Prihodki	5.449.018,02	5.407.405,04	100,77
Odhodki	5.487.601,16	5.552.890,58	98,82
Kazalnik	0,99	0,97	101,97

b) stopnja delovne stroškovnosti poslovnih prihodkov (v €)

	Leto 2024	Leto 2023	indeks
Stroški dela	3.811.471,86	3.635.574,85	104,84

Prihodki od posl.	5.387.514,77	5.191.952,79	103,77
Kazalnik	0,71	0,70	101,03

c) stopnja materialne stroškovnosti posl. prihodkov (v €)

	Leto 2024	Leto 2023	indeks
Stroški materiala in storitev	1.591.689,99	1.788.942,97	88,97
Prihodki od posl.	5.387.514,77	5.191.952,79	103,77
Kazalnik	0,30	0,34	85,74

Iz kazalnikov je razvidno, da se je zavodu v letu 2024 izboljšala gospodarnost poslovanja, kot tudi delovna učinkovitost ter materialna učinkovitost. Razlogi izvirajo iz nižjih stroškov oziroma odhodkov ter višjih prihodkov v primerjavi z letom 2023.

Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora posrednega uporabnika

Notranjo revizijo je v letu 2023 opravila revizijska hiša M-Revizija in svetovanje, d.o.o., ki je revidirala Letno poročilo 2023, davčno tveganje z vidika davka od dohodkov pravnih oseb, ter notranje kontrole na področju izdajanja računov za Identifikacijo in registracijo živali, Oddelek živinoreje. Iz revizijskega poročila je razvidno, da nepravilnosti in pomanjkljivosti na revidiranih področjih niso bile ugotovljene.

Nastanek morebitnih nedopustnih in nepričakovanih posledic pri izvajanju programa

Nedopustnih in nepričakovanih posledic pri izvajanju programa v letu 2024 ni bilo.

Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi in zakaj niso bili doseženi

Zastavljene cilje smo delno dosegli. Cilja »Pozitivno poslovanje Zavoda« nismo dosegli, vendar smo sledili sanacijskemu načrtu in si vsi zaposleni intenzivno prizadevali za pridobivanje dodatnih sredstev na trgu. V lanskem letu smo imeli na nivoju celotnega zavoda 9 upokojitev, zato smo morali zagotoviti dodatnih 80.500 € stroškov na izplačilo plač delavcem iz naslova odpravnin, kar se vsekakor pozna tudi na končnem rezultatu zavoda. Dodatnih sredstev za izplačilo odpravnin nismo dobili.

Cilj povečanja proračunskega financiranja oddelka za kmetijsko svetovanje in oddelka za živinorejo za opravljanje javne službe in nalog smo dosegli. Na obeh oddelkih smo zagotovili dodatna sredstva, ki so pomembno prispevala k izboljšanju končnega rezultata.

Ocena učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem na kmetijstvo, gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora

Ekonomski položaj kmetijstva se še vedno poslabšuje. Delovanje zavoda pa je neposredno povezano z uspehom gospodarjenja kmetijskih gospodarstev. Ekonomski in socialni problemi vedno bolj postajajo osrednji problem podeželja. Prav na teh področjih se zavod s svojimi strokovnimi službami aktivno vključuje, predvsem z različnimi razvojnimi programi, kot tudi z nudenjem pomoči kmetom pri pridobivanju subvencij in izvajanjem ukrepov kmetijske politike.

V Tabeli 1 je za Zavod prikazano št. sistemiziranih delovnih mest po veljavni sistemizaciji na dan 31.12.2024, po notranje organizacijski strukturi, število zaposlenih na dan 31.12.2024 ter izobrazbena struktura v letu 2024 in viri financiranja.

TABELA 1: Zaposleni na Zavodu po notranji organizacijski strukturi

Organizacijska struktura	Število sistemiziranih delovnih mest	Število zaposlenih 31.12.2024	Izobrazbena struktura zaposlenih v letu 2024	Viri financiranja v letu 2024
Vodstvo Zavoda	3			
Direktorica		1	1-VIII	po sprejetem ključu: deleži po stroškovnih mestih
Namestnik direktorja				
Oddelek Splošni posli	11	3	1-VII/2, 1-VII/1 1-IV	po sprejetem ključu: deleži po stroškovnih mestih
Oddelek Finance in računovodstvo	17	4	1-VII/2, 1-VII/1, 1-VI, 1-V	po sprejetem ključu: deleži po stroškovnih mestih
Oddelek za kmetijsko svetovanje	100	41	2-VIII, 27,25-VII/2, 9,75-VII/1, 2-VI	PP-131710, delno iz lastnih prihodkov
Oddelek za živinorejo	45	20	4,75-VII/2, 1-VII/1, 1,75-VI, 8,5-V, 4-IV,	PP-540610, PP-130029, delno rejci, delno lastna sredstva
Oddelek za gozdarsko svetovanje	4			
Računovodstvo kmetij		2	2-V	lastna dejavnost
Oddelek Sadjarski center Bilje	10	4,75	1,75-VII/2, 1-VII/1, 1-V, 1-IV	PP-200019, delno lastna sredstva
Oddelek Seleksijsko trsničarko središče Vrhpolje	11	3,0	2-VII/2, 1-VII/1	PP-200020, delno lastna sredstva
Oddelek Poskusni center za oljkarstvo	4	1,5	1-VIII, 0,5-VII/2	PP-140026, delno lastna sredstva
Oddelek Drevesnica Bilje	23	8,25	1-VII/2, 2-VII/1, 0,25 VI, 3-V, 2-IV	lastna dejavnost
Raziskovalni oddelek	9			
Projektni oddelek	22	4,75	2-IX, 1-XIII, 1,75-VII/2	lastna dejavnost
Oddelek za varstvo rastlin	18	9	3-IX, 4-VII/2, 1-VII/1, 1-V	PP 130053, 130036, 130050, 180040, 180041, delno lastna sredstva
Oddelek Agroživilski laboratorij	11	5,5	1-VIII, 1-VII/2, 2-VII/1, 1,5-V	lastna sredstva, delno PP200021
SKUPAJ	288	107,75	107,75	

Pojasnila k Tabeli 1: Podatki prikazujejo polne delovne moči. V tabeli so prikazane polne delovne moči kar pomeni, da zaposleni za polovični delovni čas predstavlja samo polovico delovne moči. Zajete so tudi zaposlitve, pri katerih gre za popolnitev delovnega časa zaposlenega, ki dela krajši delovni čas od polnega na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali ki za določen čas nadomešča začasno odsotnega zaposlenega zaradi starševskega varstva ali bolniške nad 30 dni.

V letu 2024 smo izvedli 12 novih zaposlitev ter 13 prenehanj pogodbe o zaposlitvi in sicer:

- Oddelek Splošni posli: ena upokojitev, ena nova zaposlitev

- Oddelek za kmetijsko svetovanje: pet upokojitev, dve novi zaposlitvi, zaposlitev enega pripravnika, ena nova zaposlitev (nadomeščanje odsotne delavke)
- Oddelek za živinorejo: zmanjšanje že zaposlene iz 1 na 0,75 PDM, zmanjšanje ene zaposlene iz 0,875 na 0,5 PDM, ena sporazumna odpoved in ena nova zaposlitev
- Oddelek Drevesnica Bilje: ena upokojitev, dve odpovedi iz poslovnega razloga, dve novi zaposlitvi, premestitev že zaposlene delavke iz drugega oddelka za 0,25 PDM
- Oddelek Finance in računovodstvo – računovodstvo kmetij: ena nova zaposlitev (nadomeščanje odsotne delavke)
- Oddelek Sadjarski center Bilje: ena upokojitev, ena nova zaposlitev
- Oddelek za varstvo rastlin: ena upokojitev, ena nova zaposlitev (nadomeščanje odsotne delavke), ena odpoved iz poslovnega razloga
- Projektni oddelek: ena nova zaposlitev

Manjša opravila, za katera ni možno skleniti pogodbe o zaposlitvi, vključno s sezonskimi deli v kmetijstvu, so bila opravljena s pogodbo o delu ali z delom preko študentskega servisa. Tudi v bodoče bomo skrbno pristopali k varovanju zdravja zaposlenih in potrebnemu funkcionalnemu izobraževanju.

Investicijska vlaganja

V letu 2024 je zavod aktiviral za **171.695,91 €** neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev. Viri aktiviranih sredstev so bili sledeči (v €):

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE-PP131710	12.649,00
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE-POVV	339,60
ODDELEK ZA VARSTVO RASTLIN-PP130053	15.422,08
ODDELEK ZA ŽIVINOREJO-Woolshed	1.187,68
SCB in STS PP 200019 in 200020 in PCO	79.000,00
PROJEKTNI ODDELEK-Poseidone	268,40
PROJEKTNI ODDELEK-Ero-STOP	4.398,09
PROJEKTNI ODDELEK-Woolshed	1.022,85
LASTNA DEJAVNOST-amortizacijska sredstva	57.408,21
Skupaj	171.695,91

Sredstva smo namenili za (v €):

1. Službeno vozilo, montaža oken Bilje, telekomunikacijska oprema	KSS	21.867,54
2. Montaža oken, DI	DRE	1.605,95
3. Montaža oken Bilje, računalniška oprema, licenca	UPR	8.586,75
4. Licence	AŽL	829,63
5. Menjava kritine rastlinjak, laboratorijska oprema, razno	STS	45.483,04
6. Zamenjava dotrajanih delov milkosan, foto-video oprema, menjava folije plastinjak, milkmetri, računalniška oprema, razno	ŽIV	17.654,67
7. Mulčer, mrežniki – obnova in menjava protiinsektne mreže, montaža oken, razno	SCB	44.914,36
8. Laboratorijska oprema, klima enote, razno	OVR	20.182,52
9. Interaktivni zaslon, računalniška oprema, razno	PROJEKT	7.484,02
10. Računalniška oprema, razno	PCO	3.087,43
Skupaj		171.695,91

Uprava

Delo uprave je potekalo skladno s sprejetim programom dela in finančnim načrtom ob upoštevanju vse predmetne zakonodaje ter v tesnem sodelovanju z vodstvom ustanovitelja.

Pri vodenju smo upoštevali sklepe kolegija direktorice ter sveta zavoda. Osredotočili smo se na zniževanje stroškov, zagotavljanje tekoče likvidnosti za poravnavo vseh obveznosti in redno izplačilo plač. Za izvajanje nabav materiala in storitev smo vodili potrebne postopke skladno z Zakonom o javnem naročanju. Za izvedbo vseh potrebnih investicij smo pripravljali potrebne finančne ocene za zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev. Uprava je, poleg svojih rednih nalog, zagotavljala podporo

vsem organizacijskim delom zavoda, zbornici in območnim enotam zbornice na vodstvenem, finančno-računovodskem, splošno-kadrovskem in pravnem področju.

Oddelek finance in računovodstvo je po pogodbi izvajal še finančno računovodske storitve za dve zunanji pravni osebi ter petindvajset kmetij. Direktorica je po funkciji opravljala še vodenje OE KGZS Nova Gorica ter usklajevala delo in sodelovala na sestankih OE Koper in OE Postojna.

V veliki meri je bilo delo uprave, skupno z odgovornimi nosilci vodstvenih funkcij, usmerjeno v povezovanje in sodelovanje s sorodnimi domačimi in tujimi institucijami, državnimi organi in lokalnimi skupnostmi. Uspešno vodimo številne evropske projekte, preko katerih je naše sodelovanje z drugimi institucijami še tesnejše.

Uprava je sproti pripravljala vsa potrebna gradiva za svet zavoda. Svet zavoda se je v letu 2024 sestel na dveh rednih sejah. Na rednih sejah je svet zavoda sprejel Letno poročilo za leto 2023 in sprejel Program dela Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica za leto 2025. Veliko dodatnega dela je bilo potrebna za sprotne poročanje na KGZS in MKGP po metodologiji za spremljanje dela in poslovanja posameznih javnih služb.

ZAKLJUČEK

Poslovno leto 2024 je zaznamoval še vedno prisoten primanjkljaj sredstev na javnem delu v oddelku za kmetijsko svetovanje in oddelku za živinorejo. Kljub temu smo tekom leta pridobili dodatna sredstva, ki niso bila vključena v program dela za leto 2024. V mesecu juniju je prišlo do dviga plač, zaradi česar je bilo potrebno na trgu pridobiti dodatna sredstva, kar je zahtevalo intenzivno aktivnost za zagotavljanje dodatnih virov na tržnem delu.

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica je poslovno leto 2024 zaključil negativno predvsem zaradi povečanih stroškov dela, junija so se dvignili plače za 3,36 %. Tekom leta pa smo morali dodatno zagotoviti 80.500 € sredstev za izplačilo devetih odpravnin za redne upokojitve, za katere na javnem delu nismo dobili dodatnih sredstev.

V mesecu juniju smo uspešno zagovarjali sanacijski načrt, ki smo ga nato dosledno izvajali skozi celo leto. Sprejeti program dela smo po vsebinski plati v celoti realizirali, v določenih segmentih pa celo presegli zastavljene cilje.

V prihodnje bomo lahko delovna mesta ohranili le s povečanjem prihodkov, obvladovanjem stroškov ter iskanjem dodatnih tržnih virov, predvsem projektnih, na katerih smo bili v zadnjih letih uspešni. Ohranitev delovnih mest je ključna, saj le tako lahko tudi v prihodnje našim uporabnikom zagotavljamo ustrezne in kakovostne storitve.

Nova Gorica, 20. 2. 2025

**Direktorica:
mag. Jana Čuk**